

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO TURIZMA**

ANALIZA TURISTIČKE GODINE

2010.

Zagreb, travanj 2011.

I UVOD

Na sjednici održanoj 24. ožujka 2010. godine Vlada Republike Hrvatske prihvatila je, temeljem prijedloga Ministarstva turizma „Program pripremnih i provedbenih aktivnosti za turističku godinu 2010.“, a na sjednici održanoj 21. veljače 2008. godine na prijedlog Ministarstva turizma Vlada RH donijela je Odluku o osnivanju povjerenstva Vlade RH za koordinaciju aktivnosti i praćenje pripreme turističke godine, te na sjednicama održanim 20. kolovoza 2009. i 12. studenog 2009. Vlada RH donijela je Odluke o izmjenama Odluke o osnivanju Povjerenstva Vlade Republike Hrvatske za koordinaciju aktivnosti i praćenje pripreme turističke godine. Prihvaćanjem Programa, Vlada RH je obvezala sva nadležna ministarstva, kao i druga državna tijela i javna poduzeća te dala preporuke županijama, gradovima, općinama i turističkim mjestima, kao i gospodarskim subjektima za poduzimanje utvrđenih mjera i realizaciju aktivnosti iz njihovog djelokruga koje mogu pridonijeti boljoj pripremi i odvijanju turističke godine 2010. Također, Vlada RH zadužila je međuresorno Povjerenstvo za koordinaciju aktivnosti i praćenje pripreme turističke godine sukladno Programu.

U ozračju posljedica globalne gospodarsko-financijska krize, turizam 2010. trebao je biti u znaku tzv. pametnog turizma s naglaskom na autentičnost. Drugim riječima, na cijeni je isključivo prepoznatljivost, odnosno originalnost odredišta. Krajem 2009. godine svjetski turizam počeo se lagano oporavljati, a taj je trend nastavljen i početkom ove godine. Procjena UNWTO-a za 2010. godinu je porast svjetskog turističkog sektora od tri do četiri posto, a „šlag“ bi mogle pokupiti Turska, Egipat i Maroko. Zemlje Sredozemlja bi ovu godinu mogle zaokružiti rastom od dva do tri posto, a hrvatski turizam bi mogao postići i bolji rezultat od predviđenog.

Ipak, unatoč optimističnim predviđanjima, pripremi i provedbi turističke 2010. trebalo je pristupiti oprezno. Naime, da bi se održao ostvaren tržišni udio u Europi kada je riječ o dolascima stranih gostiju, moralo se voditi računa da si konkurentske zemlje neće dozvoliti turističke minuse treću godinu za redom te će, sukladno tome, učiniti sve kako bi se izborile za svakog gosta.

Suradnja privatnog i javnog sektora, te ciljane i pravovremene mjere za pripremu sezone ključ su uspjeha za ovu turističku godinu. Provedeno je niz aktivnosti i mjera, neke od njih definirane i kroz suradnju sa Svjetskom turističkom organizacijom (UNWTO) usmjerenih na pripremu ovogodišnje sezone:

- poticaji za povećanje prometa u hrvatskim zračnim lukama
- prilagođavanje viznog režima za goste koji, između ostalih, dolaze i iz Kine, Indije, Rusije i Ukrajine
- izdvajanje dvostrukog iznosa, u odnosu na prošlu godinu, za promidžbu putem Interneta
- 30 milijuna eura uloženi ove godine u ciljanu promidžbu hrvatskoga turizma u svijetu i pojačanu promociju u zemlji (promidžbene i tržišne aktivnosti provedene su kroz devet modela)
- smanjenje neporeznih davanja za 20 do 25 posto (kroz program gospodarskoga oporavka)
- odlučna borba protiv suzbijanja sive ekonomije donesenim izmjenama zakona u ugostiteljskoj djelatnosti i o pružanju usluga u turizmu

U Hrvatskoj je tijekom 2010. godine povećan broj organiziranih dolazaka, noćenja i dužine boravka turista. Hrvatska je među prvih deset svjetskih odredišta na ljestvici rangiranja odredišta prema broju međunarodnih dolazaka.

Ostvareni turistički promet u dolascima i noćenjima, rezultat je kontinuiranog poduzimanja aktivnosti Ministarstva turizma s ciljem maksimalnog smanjivanja posljedica globalne gospodarske krize kao i drugih negativnih trendova na međunarodnom tržištu:

- održavani su sastanci s predstavnicima strukovnih udruga i privatnog sektora u turizmu te su dogovorene zajedničke aktivnosti
- redovito su održavane sjednice užeg Povjerenstva za praćenje turističke godine radi pravovremene detekcije propusta ili novih negativnih trendova i donošenja adekvatnih mjera za njihovo ublažavanje
- poticanje razvoja tzv. socijalnog turizma, odnosno turizma za socijalno osjetljive osobe
- poticanje aktivnosti u osiguranju sigurnosti turista (u prometu, medicinskih usluga, na moru i drugim oblicima sigurnosti)

Ostvaren je cilj prema kojem svaki 50. turist u Europi dođe u Hrvatsku. Turistička kretanja u Hrvatskoj, prema nekim pokazateljima, promatramo prije svega u produljenju boravka turista u našoj zemlji nasuprot europskom skraćivanju, te u porastu broja organiziranih dolazaka turista.

II OSTVARENI REZULTATI

1. Smještajni kapaciteti

	UKUPAN BROJ KREVETA		Indeks 2010./2009.	UDJEL U %	
	2009.	2010.		2009.	2010.
Hoteli i aparthoteli	121.086	122.879	101,48	13,31	13,51
Turistička naselja	31.678	31.891	100,67	3,49	3,50
Kampovi	229.058	232.134	101,34	25,21	25,51
Sobe i apartmani u domaćinstvu	435.295	428.646	98,47	47,90	47,11
Ostali objekti	91.651	94.401	103,00	10,09	10,37
UKUPNO	908.768	909.951	100,13	100,00	100,00

Izvor: Državni zavod za statistiku

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku 2010. godine Hrvatska raspolaže s ukupno 910 tisuća kreveta u svim vrstama smještaja što je na razini 2009. godine. Broj hotela povećan je za 3% (sa 583 koliko ih je bilo 2009. na 600), a hotelski kapaciteti rasli su za 1,5%, pa je tako i udjel u ukupnim smještajnim kapacitetima i dalje vrlo skroman i iznosi svega 13,5% što je i dalje nedovoljno u odnosu na tržišnu potražnju, posebice u glavnoj sezoni, te i nadalje predstavlja „usko grlo“ u povećanju ukupnog turističkog prometa i produljenju trajanja sezone.

Najveći porast kapaciteta u ovoj godini imali su kampovi (rast od 1,3% u odnosu na 2009. godinu) s udjelom od 25,5% u ukupnim smještajnim kapacitetima. Privatni smještajni kapaciteti već drugu godinu za redom bilježe pad smještajnih kapaciteta za 1,5%, ali i dalje s udjelom od 47% drže prvo mjesto u ukupnim smještajnim kapacitetima. Broj registriranih građana iznajmljivača smanjen je za 2,3% te njihov broj sada iznosi 57.882.

Zahvaljujući intenzivnim ulaganjima gospodarskih tvrtki u posljednje 3 - 4 godine, kao i aktivnostima i mjerama resornog ministarstva bitno su poboljšani standard i kvaliteta hotelske ponude što potkrepljuju i sljedeći podaci:

HOTELI PO ZVJEZDICAMA	UDJEL HOTELA PO ZVJEZDICAMA U UKUPNOM BROJU HOTELA U %					
	2005.	2006.	2007.	2008.	2009.	2010.*
1*	3,4	-	-	-	-	-
2*	29,3	25,2	22,2	16,4	17,8	16,7
3*	55,1	60,7	57,4	58,0	54,3	52,8
4*	8,2	12,1	18,0	22,8	24,0	26,4
5*	4,0	2,0	2,5	2,7	3,9	4,1
UKUPNO	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Izvor: Podaci Ministarstva turizma

* prikazani su hoteli koji, prema raspoloživom izvoru informacija, imaju rješenje sukladno važećem Pravilniku o razvrstavanju, kategorizaciji, posebnim standardima i posebnoj kvaliteti smještajnih objekata iz skupine Hoteli (NN 48/02, 108/02, 132/03,74/04 i 67/06). Smještajni objekti koji imaju rješenje o privremenom obavljanju ugostiteljske djelatnosti i smještajni objekti koji se nalaze u postupku kategorizacije ne nalaze se u ovom zbroju.

Prikazani podaci na dan 25.listopada 2010.

Iz prikazanih podataka vidljivo je udjel hotela s 2* i 3* postepeno pada, dok, istodobno, udjel hotela s 4* i 5* i dalje intenzivno rastu. Ovakav trend pokazuje da Hrvatska prati tržišne zahtjeve za višom kvalitetom svih usluga, a posebice visoke kategorije smještajnih objekata. Rezultat je izgradnja novih, ali i rekonstrukcija postojećih objekata u objekte s 3* ili 4*, budući da se u „naslijeđenim“ objektima rekonstrukcijom najčešće ne mogu zadovoljiti osnovni uvjeti za 5* (kvadratura soba i sl.)

Također treba istaknuti da su uz velik broj obnovljenih hotela izgrađeni i otvoreni i/ili zatvoreni bazeni i dr. sadržaji (wellness, fitness i dr.) da bi što raznolikijom ponudom mogli ravnopravno konkurirati na zahtjevnom međunarodnom turističkom tržištu.

2. Indeksi potrošačkih cijena

	XII. 2010. ----- Ø 2005.	XII. 2010. ----- XII. 2009.	XII. 2010. ----- XI. 2010.	Ø 2010. ----- Ø 2009.
UGOSTITELJSKE USLUGE	117,6	100,6	99,8	102,0
Hrana i piće	118,3	100,8	99,9	101,4
Usluge smještaja	110,1	99,2	99,9	101,3

Izvor: Državni zavod za statistiku

Prikazani podaci pokazuju blagi rast cijena ugostiteljskih usluga u odnosu na prošlu godinu. U prosincu 2010. one su u odnosu na isti mjesec prošle godine povećane 0,6%, a u odnosu na studeni ove godine ostale su nepromijenjene. Promatrajući cijelu godinu cijene ugostiteljskih usluga u prosjeku su porasle za 2% u odnosu na 2009. Godinu (usluge smještaja u prosjeku su porasle za 1,3%).

Takvo kretanje cijena neće bitno utjecati na konačne financijske učinke, a podaci pokazuju da će oni biti znatno niži od rasta obujma fizičkog prometa, što će se negativno odraziti i na prihode Državnog proračuna. Dokaz tome su i podaci HNB-a o turističkim prihodima za devet mjeseci. Naime, u prvih devet mjeseci prihodi od turizma iznosili su 5,7 milijardi € što, u odnosu na isto razdoblje prošle godine, predstavlja smanjenje od 2,4%, a udjel turizma u ukupnom BDP-u iznosio je 16,4%.

Prema podacima Državnog zavoda za statistiku, promet u ugostiteljstvu za prvih devet mjeseci porastao je za 1% i iznosio je 14,0 milijardi kuna. Najveće povećanje prometa zabilježeno je u objektima iz skupine hoteli (3,6%), te kampovi i druge vrste ugostiteljskih objekata za smještaj (6,6%).

3. Trgovina na malo

	Indeksi prometa prema pretežitoj djelatnosti			
	Ukupan promet		Promet trgovine na malo	
	nominalno	realno	nominalno	realno
II.2010. ----- I.2010.	100,5	100,3	97,9	97,7
III.2010. ----- II.2010.	120,3	119,6	119,0	118,3
IV.2010. ----- III.2010.	101,9	101,2	102,7	102,0
V.2010. ----- IV.2010.	103,2	106,2	102,8	102,6
VI.2010. ----- V.2010.	105,0	105,5	105,1	105,6
VII.2010. ----- VI.2010.	114,5	115,5	115,1	116,1
VIII.2010. ----- VII.2010.	97,5	97,8	97,1	97,4

IX.2010. ----- VIII.2010.	90,5	89,6	90,0	89,1
X.2010. ----- IX.2010.	96,4	96,1	96,8	96,5
XI.2010. ----- X.2010.	90,1	89,7	88,8	88,4
XII.2010. ----- XI.2010.	118,2	118,1	100,9	98,5

Izvor: Državni zavod za statistiku

Napomena: u podacima je iskazan promet na malo osim trgovine motornim vozilima i motociklima, popravak predmeta za osobnu uporabu i kućanstvo

Indeksi kretanja prometa u trgovini na malo (i nominalni i realni) indirektno pokazuju koliki je utjecaj turizma na obujam njenog poslovanja. Podaci u ožujku i travnju pokazuju rast prometa u trgovini na malo za 19%, odnosno 2,7% što se može pripisati uskršnjim blagdanima i otvaranjem turističke sezone. U svibnju i lipnju bilježi se manji rast da bi u srpnju došlo do izuzetno visokog rasta prometa u trgovini na malo što ukazuje na znatno veću turističku aktivnost. Kolovoz bilježi pad trgovine na malo (i nominalno i realno) što je odraz recesije i sve težeg ekonomskog stanja građana. U rujnu i listopadu nastavlja se pad trgovine na malo, da bi u studenom ukupan promet, u odnosu na listopad, pao za skoro 10%, a promet u trgovini na malo za čak 11,6%. U prosincu, očekivano, promet u trgovini porasao je za 18,1%, ko je u trgovini na malo promet nominalno veći za 0,9%, ali realno je pao za 1,5% u odnosu na studeni. Ovi podaci također ukazuju na značaj koji turizam ima za cjelokupno gospodarstvo koje kroz turizam posebice u glavnoj sezoni najlakše i najpovoljnije može plasirati svoje proizvode. I u sljedećem razdoblju trgovci na malo trebaju očekivati pad prometa kao odraz negativnih trendova u gospodarstvu.

4. Zaposleni u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane

	BROJ ZAPOSLENIH		Indeks XII. 2010. ----- I. 2010.	Indeks IX. 2010. ----- IX. 2009.
	I mjesec 2010.	XII mjesec 2010.		
Pravne osobe	39.868	49.946	125,28	97,54
Obrtnici	34.044	39.413	115,77	97,09
UKUPNO	73.912	89.359	120,90	97,34

Izvor: Državni zavod za statistiku

U rujnu 2010. godine ukupno je kod pravnih osoba i obrtnika iz ove djelatnosti bilo zaposleno 89,4 tisuća radnika što je 2,5% manje nego u istom mjesecu prošle godine. Ako se promatra 2010. godina uočljiv je pozitivan utjecaj na zapošljavanje koji je uvjetovan sezonskim karakterom turističkog poslovanja. Zaposleni u pravnom sektoru rastu u odnosu na siječanj ove godine za 25,3%, a u obrtu za 15,8%.

Razlog pada zaposlenih u odnosu na rujnu prošle godine možemo tražiti u globalnoj financijskoj krizi koja je zahvatila i Hrvatsku, prvenstveno privatni sektor s manjim brojem zaposlenih. Od siječnja do rujna ove godine u djelatnosti hoteli i restorani zaposleno je 15,4 tisuća novih radnika što predstavlja porast od 21%, a vjerojatno je da je ostvareno i povećanje indirektno zaposlenosti u djelatnostima koje su komplementarne s turizmom (trgovina, promet i dr.).

5. Ostvareni turistički promet

Granični promet putnika od 2010. godine

	ULAZ				
	putnici, tis.		INDEX	STRUKTURA U %	
	2009.	2010.	2010/2009	2009.	2010.
CESTOVNI GRANIČNI PROMET					
Ukupno putnici	66.014	66.743	101,1	100,0	100,0
domaći	22.079	21.675	98,2	33,4	32,5
strani	43.935	45.068	102,6	66,6	67,5
ŽELJEZNIČKI GRANIČNI PROMET					
Ukupno putnici	751	670	89,2	100,0	100,0
domaći	280	237	84,6	37,3	35,4
strani	471	433	91,9	62,7	64,6
RIJEČNI GRANIČNI PROMET					
Ukupno putnici	17	19	111,8	100,0	100,0
domaći	0	0	#DIJ/0!	0,0	0,0
strani	17	19	111,8	100,0	100,0
POMORSKI GRANIČNI PROMET					
Ukupno putnici	1.364	1.513	110,9	100,0	100,0
domaći	29	28	96,6	2,1	1,9
strani	1.335	1.485	111,2	97,9	98,1
ZRAČNI GRANIČNI PROMET					
Ukupno putnici	1.955	2.144	109,7	100,0	100,0
domaći	357	371	103,9	18,3	17,3
strani	1.598	1.773	111,0	81,7	82,7
UKUPAN GRANIČNI PROMET					
Ukupno putnici	70.101	71.089	101,4	100,0	100,0
domaći	22.745	22.311	98,1	32,4	31,4
strani	47.356	48.778	103,0	67,6	68,6

Izvor: Državni zavod za statistiku

Tijekom 2010. godine u Hrvatsku je ukupno ušlo 71,1 milijun putnika što je za 1,4% više nego 2009. godine pri čemu je broj stranih putnika iznosio 48,8 milijuna (rast od 3%), a domaćih 22,3 milijuna (pad od 2%). Čak oko 94% svih putnika ušlo je cestovnim putem koji je za 1,14% veći nego 2009. godine. Značajniji rast bilježi zračni granični promet preko kojeg je prešlo 2,1 milijun putnika, što predstavlja povećanje od 10% (domaći putnički promet porastao je za 43%, a strani za 11%).

Turistički promet po mjesecima 2010. godine

MJESECI	TURISTI		INDEKS	NOĆENJA		INDEKS
	2009.	2010.	2010./2009.	2009.	2010.	2010./2009.
Siječanj	130.835	107.108	81,86	361.097	303.264	83,98
Veljača	145.327	127.783	87,93	339.474	292.959	86,30
Ožujak	198.803	212.840	107,06	480.119	542.570	113,01
Travanj	497.647	470.355	94,52	1.399.869	1.324.473	94,61
Svibanj	849.487	847.641	99,78	2.868.117	2.979.672	103,89
Lipanj	1.327.435	1.325.814	99,88	6.849.936	6.425.037	93,80
Srpanj	2.456.046	2.747.894	111,88	16.488.384	17.353.975	105,25
Kolovoz	2.831.130	2.856.101	100,88	18.188.613	19.002.424	104,47
Rujan	944.028	997.145	105,63	5.473.732	5.648.992	103,20
Listopad	431.518	453.963	105,20	1.369.971	1.372.735	100,20
Studeni	178.753	185.816	103,95	422.432	429.971	101,78
Prosinac	147.352	147.927	100,39	326.223	329.505	101,00

Izvor: Državni zavod za statistiku

* Prijevremeni podaci Hrvatske turističke zajednice

Početak godine bilježio je pad turističkog prometa u 2010. godini osim u ožujku kada je zabilježen rast kako dolazaka turista tako i noćenja. U svibnju je broj dolazaka gotovo na razini prethodne godine, dok se bilježi porast broja noćenja za 3,9%. Od srpnja do prosinca konstantno bilježimo rast turističkog prometa koji je naglašeniji u broju ostvarenih noćenja,.

Promet po vrstama objekata 2010. godine

	NOĆENJA		Indeks 2010./2009.	PROSJ. ISKORIŠTENOST KAPACITETA U DANIMA		Indeks 2010./2009.
	2009.	2010.		2009.	2010.	
Hoteli i aparthoteli	14.317.665	15.044.645	105,08	118	122	105,08
Turistička naselja	2.833.101	2.790.433	98,49	89	89	98,49
Kampovi i kampirališta	13.795.452	13.793.118	99,98	60	59	99,98
Sobe i apartmani u domaćinstvu	18.802.720	19.397.899	103,17	43	45	103,17
Ostali objekti	4.958.663	6.111.985	123,26	54	65	123,26
UKUPNO	54.988.432	56.416.379	102,60	61	62	102,60

IZVOR: Državni zavod za statistiku

Najveći broj turističkih noćenja (34% ukupnih noćenja) ostvareno je u privatnom smještaju, koji je u odnosu na godinu prije ostvario porast od 3,2%. Hoteli, koji su ubrali 27% ukupnih noćenja, smjestili su se na drugo mjesto s 15,0 milijuna noćenja ili 5,1% više nego u istom razdoblju prošle godine. Popunjenost hotela porasla je za 5,1% u odnosu na godinu prije, te sada iznosi 122 dana. Kampovi i kampirališta su s 13,8 milijuna noćenja zauzeli treće mjesto. Broj noćenja ostao je na razini 2009. godine.

Prosječna iskorištenost ukupnih kapaciteta za jedanaest mjeseci 2010. godine iznosila je 62 dana, odnosno dan više nego 2009. godine.

Organizirani turistički promet

	I - V MJESEC		VI mjesec		VII - VIII mjesec		XI mjesec		X - XII mjesec	
	Broj	Indeks 2010./ 2009.	Broj	Indeks 2010./ 2009.	Broj	Indeks 2010./ 2009.	Broj	Indeks 2010./ 2009.	Broj	Indeks 2010./ 2009.
Dolasci										
- individualno	885.405	92,51	755.949	97,56	4.021.948	104,48	586.193	100,18	409.588	103,03
- organizirano	878.322	101,54	569.865	103,12	1.582.047	111,06	536.681	110,42	378.118	105,00
Noćenja										
- individualno	2.467.053	94,79	3.528.426	90,59	25.693.242	103,55	3.192.548	98,67	973.278	100,67
- organizirano	2.975.885	104,59	2.896.611	98,03	10.663.157	108,11	2.867.246	107,82	1.158.933	100,61

Izvor: Državni zavod za statistiku

Tijekom cijele ovogodišnje turističke sezone organizirani promet bilježi značajan rast turističkog prometa, kako u dolascima, tako i u noćenjima, te je u prvih pet mjeseci broj dolazaka povećan za 1,5%, a noćenja za 4,6%. U sezoni je broj organiziranih dolazaka povećan za čak 11%, a noćenja su bilježila rast od visokih 8%. Rujan donosi daljnji rast organiziranih dolazaka za 10,4%, a u noćenjima 7,8%, a trend se nastavlja i u posezoni. Važnost organiziranog turističkog prometa je i u tome što se ostvaruju duži boravci nego individualni turistički promet te što se u cijelosti prijavljuje ostvareni promet tj. nema sive ekonomije, a rast tog segmenta putovanja ukazuje na dobru i učinkovitu potporu Ministarstva turizma kroz razne programe.

Individualni turistički promet u predsezoni, za razliku od organiziranog, bilježi pad prometa, pa je tako u predsezoni broj dolazaka smanjen za 7,5%, a noćenja za 5,2%. U sezoni je zabilježeno povećanje individualnih dolazaka za 4,5%, dok su noćenja porasla za 3,6%, kao i u posezoni u kojoj su dolasci turista porasli za 3%, a noćenja za 0,7%. Individualni turistički prome uvelike nadmašuje organizirani te on čini 64% ukupnog turističkog prometa.

Ostvareni turistički promet

	2010.	% promjene 2010./ 2009.
Dolasci u 000		
- ukupno	10.604	+3,3
- domaći	1.493	-5,3
- strani	9.111	+4,8
Noćenja u 000		
- ukupno	56.416	+2,6
- domaći	5.424	-5,8
- strani	50.992	+3,6
Dolasci u 000 po zemljama		
- Njemačka	1.525	+4
- Slovenija	1.017	+6
- Italija	1.018	-4
- Austrija	810	+4
- Češka	606	+5
- Poljska	454	+9
Noćenja u 000 po zemljama		
- Njemačka	11.476	+3
- Slovenija	5.885	+7
- Italija	4.732	-4
- Austrija	4.420	+4
- Češka	4.170	+5
- Poljska	2.895	+8
Noćenja u 000 po županijama		
- Istarska	17.732	-1
- Primorsko-goranska	10.938	0
- Ličko-senjska	1.619	+7
- Zadarska	6.224	+7
- Šibensko-kninska	3.784	+9
- Splitsko-dalmatinska	9.364	+6
- Dubrovačko-neretvanska	4.538	+7
- Grad Zagreb	1.086	+4

Izvor: Državni zavod za statistiku

Hrvatska je tijekom 2010. godine zabilježila 10,6 milijun turističkih dolazaka što, u odnosu na isto razdoblje prošle godine, predstavlja rast od 3,3%. Strani turisti ostvarili su 9,1 milijuna dolazaka, što predstavlja rast od 4,8%, dok je broj dolazaka domaćih turista pao za 5,3%.

Ukupno je ostvareno 56,4 milijuna noćenja ili 2,6% više nego tijekom 2009. godine. Strani su turisti ostvarili 51,0 mln noćenja (rast 3,6%) a domaći 5,4 mln noćenja što je za 5,8% manje nego 2009. godine.

Promatrano po zemljama podrijetla iz tradicionalno najvažnijih turističkih zemalja bilježi se rast turističkog prometa. Izuzetak je Italija iz koje je zabilježeno 4% manje dolazaka i 4% manje noćenja. Međutim, raste i broj za Hrvatsku «novih» ali potencijalno izuzetno važnih tržišta koja bilježe izuzetno visoki rast i broja dolazaka i broja noćenja i to:

Z E M L J A	% promjene 2010. ----- 2009.	
	DOLASCI	NOĆENJA
Turska	+83	+89
Koreja, Republika	+78	+74
Grčka	+75	+66
Kina	+75	+50
Ukrajina	+41	+40
Rusija	+35	+31

Izvor: : Državni zavod za statistiku

Ova promjena za hrvatski turizam je izuzetno bitna, jer se jačanjem novih tržišta smanjuje ovisnost o tradicionalnim emitivnim tržištima i time dugoročno osigurava stabilnost rasta turističkog prometa.

Promatrano po županijama najbolje rezultate bilježi Šibensko-kninska (9% više noćenja) te Zadarska i Dubrovčko-neretvanska županija (7% više noćenja), dok jedino Istarska županija bilježi pad turističkih noćenja od 1%, a Primorsko-goranska županija na razini je prošle godine.

III UKUPNO OSTVARENE AKTIVNOSTI NA PRIPREMI I PROVEDBI TURISTIČKE 2010.

1. MJERE I AKTIVNOSTI MINISTARSTAVA I DRUGIH DRŽAVNIH ORGANA

1.1. Ministarstvo turizma

Zakonodavna aktivnost

Temeljem Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti u tijeku je donošenje tri pravilnika:

- Pravilnik za dodjelu oznake kvalitete ugostiteljskog objekta vrste hotel
- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o razvrstavanju, minimalnim uvjetima i kategorizaciji ugostiteljskih objekata kampova iz skupine „kampovi i druge vrste ugostiteljskih objekata za smještaj“
- Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o pružanju ugostiteljskih usluga u seljačkom domaćinstvu.

Sukladno Programu gospodarskog oporavka Vlade Republike Hrvatske, usvojene su izmjene i dopune Zakona o članarinama, objavljene u Narodnim novinama, broj 88/10., prema kojima su obveznici plaćanja članarine turističkim zajednicama smanjeni za cca 5%, stopa po kojoj se plaća članarina smanjena je linearno za 20%, a promijenjen je i model raspodjele sredstava članarine. Prema tom modelu izdvaja se 7,5% od ukupno prikupljenih sredstava članarine na posebni način Hrvatskoj turističkoj zajednici, a koristit će se namjenski za potporu turističkim zajednicama na turistički nerazvijenim područjima.

Promjenom obveznika plaćanja članarine za cca 5% i smanjenjem stopa za 20%, gospodarski subjekti će plaćati manju članarinu u ukupnom iznosu od cca 25%, čime će se stvoriti povoljnije poslovno okruženje za poslovanje gospodarstvenika i znatno ih rasteretiti u segmentu plaćanja neporeznih obveza.

Od podzakonskih akata u 2010. godini Vlada Republike Hrvatske je donijela Uredbu o dopuni Uredbe o utvrđivanju visine boravišne pristojbe za 2010. godine („Narodne novine“, broj 38/10.), Uredbu o utvrđivanju visine boravišne pristojbe za 2011. godinu („Narodne novine“, broj 96/10.), dok je ministar turizma donio Pravilnik o posebnim uvjetima koje moraju ispunjavati zaposleni u turističkom uredu turističke zajednice općine, grada, županije i Glavnom uredu hrvatske turističke zajednice („Narodne novine“, broj 110/10.), izmjene i dopune Pravilnika o proglašenju turističkih općina i gradova i o razvrstavanju naselja u turističke razrede („Narodne novine“, 61/10. i 82/10.), te Pravilnik o obliku, sadržaju i vremenu važenja uvjete, mjesto na koje se lijepi te način evidencije i izdavanja vinjete („Narodne novine“, broj 26/10.).

Sukladno Zakonu o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma u provedbi je reustroj sustava turističkih zajednica. Suglasnosti na prijedloge statuta od strane Ministarstva turizma dobilo je 300 turističkih zajednica mjesta, općina, gradova, turističkih zajednica područja i županijskih turističkih zajednica.

U cilju efikasnije evidencije o turističkim zajednicama koje su se uskladile s novim Zakonom o turističkim zajednicama i promicanju hrvatskog turizma, ustrojen je novi oblik Upisnika turističkih zajednica u elektronskom obliku koji sadrži najosnovnije podatke o turističkim zajednicama, a omogućena je i brža i lakša statistička obrada o turističkim zajednicama.

U cilju lakšeg izvršavanja obveza nautičara, Ministarstvo turizma, Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture i Glavni ured HTZ pokrenuli su novi zajednički projekt „jedinstvene vinjete“. Istim je ostvaren jedan od ciljeva Strategije nautičkog turizma RH, a to je pojednostavljenje administrativnih procedura za nautičare.

Sukladno navedenom, nautičari su u 2010. godini sve svoje obveze prema Ministarstvu mora, prometa i infrastrukture (plaćanje naknade za sigurnost plovidbe, svjetlarina i pomorska informativna karta) i sustavu turističkih zajednica (plaćanje naknade - boravišne pristojbe) obavljali na jednom mjestu, brže, jednostavnije i uz manje administrativnih zapreka, te je ostvaren MODEL NAUTIKA ONE STOP-SHOP – jedinstvena vinjeta. Realizacijom projekta omogućena je ujedno i jedinstvena, a time i brža obrada statističkih podataka, te je olakšan nadzor nad obračunom, naplatom i uplatom boravišne pristojbe.

Kategorizacija

- sukladno Pravilniku o razvrstavanju, kategorizaciji, posebnim standardima i posebnoj kvaliteti smještajnih objekata iz skupine hoteli, tijekom 2010. godine Ministarstvu turizma podneseno je ukupno 233 zahtjeva za kategorizaciju objekata iz skupine hoteli
- povjerenstva Ministarstva su temeljem podnesenih zahtjeva obavila ukupno 198 očevida za skupinu hotela, a 41 ih je dobilo rješenje
- za objekte iz skupine «Kampovi» podneseno je ukupno 38 zahtjeva, obavljeno je 19 očevida, a 16 predmeta je riješeno
- za marine podnesen je 1 zahtjev, obavljen je 1 očevid, donesena su 3 rješenja za koja je zahtjev podnesen 2009. godine

UKUPAN BROJ OBJEKATA IZ SKUPINE HOTELI KOJI SU DOBILI RJEŠENJE ZA VIŠU KATEGORIJU U 2010. GODINI

	2*	3*	4*	5*	UKUPNO
UKUPNO	4	21	14	2	41

Izvor:Ministarstvo turizma, Služba za kategorizaciju

UKUPAN BROJ OBJEKATA IZ SKUPINE KAMPOVI KOJI SU DOBILI RJEŠENJE ZA VIŠU KATEGORIJU U 2010. GODINI

	2*	3*	4*	5*	UKUPNO
UKUPNO	2	1	2	/	5

Izvor:Ministarstvo turizma, Služba za kategorizaciju

UKUPAN BROJ OBJEKATA U 2010. GODINI

	2*	3*	4*	5*	UKUPNO
SKUPINA HOTELI	322	370	179	25	896
SKUPINA KAMPOVI	22	16	13	/	51

Izvor:Ministarstvo turizma, Služba za kategorizaciju

Međunarodna suradnja

BILATERALNA SURADNJA

Mješoviti odbori

13.4.2010. – sudjelovanje u pripremi i radu 9. sjednice Mješovitog odbora za gospodarsku suradnju između Republike Hrvatske i Republike Slovenije

Bilateralni odbori

16.-17.09.2010.,Zagreb, 7. sjednica Mješovite komisije za turizam Hrvatska-Austrija

Studen 2010., Prag, Mješovita komisija s Češka Republika-Austrija

Međunarodni sporazumi

Potpisani Memorandumima o razumijevanju s Omanom i Katarom .

Završene pripremne radnje za stupanje na snagu Sporazuma o suradnji s Makedonijom (ispravak tehničke pogreške);

U pripremi potpisivanje Sporazuma/Memoranduma o suradnji na području turizma sa sljedećim zemljama: Bjelarusijom, Indijom, Kazahstanom, Tađikistanom, Turkmenistanom, Indonezijom, Ciprom, Sri Lankom.

U tijeku su pripreme i pregovori vezano uz eventualno sklapanje sporazumi o suradnji između dviju Vlada s *Marokom, Tunisom, Libijom, Malezijom i Filipinima.*

Poticaji za eventualno sklapanje sporazuma primljeni od Federacije Bosne i Hercegovine, Crne Gore, Armenije i Sirije

Ostalo

Primljena izaslanstva veleposlanstava i delegacije Albanije, Australije, Bugarske, Njemačke, NR Kine; sudjelovali u gospodarskim forumima i pripremi službenih posjeta (Njemačka, Kina, Italija).

MULTILATERALNA SURADNJA

Svjetska turistička organizacija (UNWTO)

28.-29.4.2010., 51. sastanak Komisije za Europu UNWTO-a, Sofija

19.-21.4. i 20.9.2010, sastanci Programskog odbora UNWTO-a, Madrid

19.-24.8.2010., organizacija posjeta Taleba Rifajja, Glavnog tajnika UNWTO-a Hrvatskoj

27.9. 2010., Svjetski dan turizma na temu „Turizam i bioraznolikost“, zajedničko obilježavanje s Ministarstvom kulture, Lonsjko polje

9.11.2010., ministarski sastanak zemalja članica UNWTO-a

Prijevod ažuriranog teksta „Globalnog etičkog kodeksa za turizam“, objava na mrežnim stranicama MT-a Redoviti doprinos Barometru UNWTO-a (3 redovna izdanja, dva povremena)

Sudjelovanje u istraživanjima o nematerijalnoj kulturnoj baštini u turizmu, upitnicima o programu rada, o organizacijama za upravljanje destinacijom.

Europska unija (EU)

Sudjelovanje u radu Savjetodavnog odbora za turizam(TAC) u veljači, lipnju i rujnu (Brisel)

Sudjelovanje u projektu EDEN (Europska destinacija izvrsnosti), ovogodišnji hrvatski pobjednik na temu „Turizam uz vode“ je grad Nlin; sudjelovanje u radu i sastancima EDEN mreže.

19. i 20.5.2010. sastanak viših službenika i Euromed ministarska konferencija o turizmu, Barcelona

27.-28.9.2010., Brisel, Europski dan turizma, dodjela nagrada EDEN, Brisel

18.-19.11.2010., Europski turistički forum i ministarski sastanak ministara turizma EU, Malta.

Sudjelovanje u konzultacijama o Komunikaciji Europske komisije o turizmu.

Sudjelovanje u radu konferencija i sastanaka vezanih uz turizam za vrijeme španjolskog predsjedanja EU

Sudjelovanje u prvoj fazi projekta „Calypso“ (socijalni turizam, transnacionalne razmjene turista, sezonalnost)

EU fondovi i projekti

Rad u zajedničkim odborima za praćenje prekogranične suradnje s Mađarskom i Crnom Gorom.

Anketa u javnom sektoru o spremnosti na pripremu projekata iz fondova EU.

Sudjelovanje u pripremi NSRO-a u dijelu za turizam.

Sudjelovanje u izradi OP za regionalnu konkurentnost i razvoj ljudskih potencijala.

Suradnja s drugim nadležnim tijelima za EU fondove iz područja zaštite okoliša i razvojnih potencijala regija.

Kreiranje i redovito ažuriranje dijela mrežne stranice MT-a vezano uz korištenje EU fondova za područje turizma .

Sudjelovanje u izradi prijedloga Hrvatske za Dunavsku strategiju EU.

Regionalna suradnja

Alpe Jadran(AJ)

18.06.2010., Zagreb, 1. redovni godišnji sastanak,dogovoreno daljnje aktivnosti: 7. magazin Alpe-Jadran na temu :“Svjetska kulturna baština članica RZ Alpe-jadran – Podtema: Dvorci – Nacionalni parkovi članica RZ Alpe-Jadran“, koordinator RH ; pokrajina Gradišće koordinira aktivnosti reizdanja AJ autokarte, a Republika Hrvatska preuzeti će projekt izdavanja zajedničke AJ poštanske marke.

7.-8.10.2010., Klagenfurt, 2. sastanak Projektne skupine za turizam i konferencija o turizmu i medijima u AJ

Jadransko jonska inicijativa (JJI)

Sudjelovanje na proljetnom sastanku JJI u Rimu.

Suradnja na pripremi dokumenta „Protokol o razvoju turizma u jadransko-jonskom bazenu“, kojeg je ministar Bajs potpisao ovoga ljeta (inicijativa talijanskog predsjedanja JJI).

Srednjoeuropska inicijativa (SEI)

Na zahtjev Tajništva SEI-ja, ocijenjena četiri projekta iz kategorije Aktivnosti suradnje.

OSTALO, razno

16.4.2010., CroTOUR, organizacija međunarodnog seminara na temu „Razvoj turističkog proizvođa- inovativni pristup“

Sudjelovanje u pripremi Godišnje skupštine EBRD-a (svibanj 2010.)

Ostale aktivnosti Ministarstva turizma RH

→ u cilju poticanja razvoja u turistički nerazvijenim područjima, Ministarstvo nastavlja s provedbom „Program poticanja, zaštite, obnove i uključivanja u turizam tradicijske i prirodne baštine u turistički nerazvijenim područjima“. Za 2010. godinu za taj Program osigurana su sredstva u ukupnom iznosu od 7.480.000,00 kuna.

→ nadalje, Ministarstvo provodi „Program poticanja izrade suvenira“ s namjerom poboljšanja kvalitete ponude hrvatskih suvenira. Za 2010. godinu za taj Program osigurana su sredstva u ukupnom iznosu od 2.350.000,00 kuna.

→ za program Razvoj turizma na selu, Ministarstvo je tijekom 2010. godine izdvojilo 800.000,00 kuna

→ iz programa dodijele bespovratnih poticaja za povećanje konkurentnosti Hrvatske, Ministarstvo je sufinanciralo stručne i obrazovne programe strukovnih udruga (41) u iznosu 3.966.380 kuna, za potpore projektima koji su dobili sredstva iz međunarodnih fondova 490.000,00 kuna, za dodatne timove hitne medicinske pomoći u turističkim destinacijama u vrijeme vršne sezone 1.850.000 kuna, za sufinanciranje izletničkih vlakova 100.000,00 kuna, za sufinanciranje aktivnosti HAK-a s ciljem povećanja sigurnosti 446.460,00 kuna.

→ za sufinanciranje projekta „Međunarodne policijske suradnje policije u odori“ osigurano je proračunom 200.000,00 kn.

→ s obzirom na važnost aspekta sigurnosti u ukupnoj turističkoj ponudi, za aktivnosti HGSS-a Ministarstvo je osiguralo zasebnu aktivnosti i odobrilo planirana sredstva u iznosu 1.100.000,00 kuna

→ u skladu s Programom Vlade RH za ovaj mandat i postavljenim ciljevima u sektoru turizma, tijekom 2010. Ministarstvo je nastavilo i sa programima u cilju obogaćivanja ukupne turističke ponude kako u priobalju, tako i na kontinentu :

- za obrazovanje kadrova u turizmu sudjelovalo je, u suradnji s gospodarskim tvrtkama, u sufinanciranju stipendija učenicima i studentima u ukupnom iznosu od 1.844.341,00 kuna

- u svrhu promicanja zanimanja u ugostiteljstvu i turizmu Ministarstvo je sufinanciralo srednje strukovne škole (30) za projekte promocije u iznosu 390.000,00 kuna

- za poticanje manifestacija i dr. promidžbenih aktivnosti kao dijela turističke ponude destinacije, regije i Hrvatske uopće izdvojilo je 8.350.000,00 kn kuna za 332 projekta

- dodijelio je državne potpore male vrijednosti tvrtkama u ugostiteljstvu (38) za unapređenje ugostiteljske industrije u ukupnom iznosu od 1.470.000,00 kuna

- za potrebe podizanja kvalitete infrastrukture, Ministarstvo je kroz program Turizam bez zapreka sufinanciralo aktivnosti na uređenju i prilagođavanju turističke infrastrukture osobama s invaliditetom u iznosu od 650.000 kuna za 24 projekata,

- također 2010. poticao se razvoj turističke ponude temeljene na tradicijskoj, kulturnoj, povijesnoj, prirodnoj i dr. baštini kroz provođenje projekta razvoja selektivnih oblika turizma – „ZELENA BRAZDA“. Kroz navedeni program poticao se razvoj projekata koji doprinose unapređenju i sigurnosti odvijanja posebnih oblika turizma na kontinentu. Osigurano je sredstava u ukupnom iznosu od 4.000.000,00 kuna

- poticaji Ministarstva za programe i projekte razvoja selektivnih oblika turizma na moru „PLAVA BRAZDA“ iznosili su 1.300.000,00 kuna za 22 projekta

- kroz program poticanja osmišljavanja, promidžbe i realizacije novih turističkih proizvoda „UPOZNAJ HRVATSKU“ sufinancirano je 169 projekata (34 agencije) u ukupnom iznosu od 2.810.000,00 kuna.

PROMOCIJA I TRŽIŠNE AKTIVNOSTI

Hrvatska turistička zajednica

Sve aktivnosti Hrvatske turističke zajednice razdoblju I-IX.2010. provedene su sukladno Programu rada za 2010. godinu, prema dinamici, i u okviru sredstava definiranih financijskim planom.

UNAPREĐENJE PROIZVODA

U okviru Projekta Volim Hrvatsku provedeno je kandidiranje za EDEN (European Destinations of Excellence), na temu "Turizam uz vode", a nacionalni pobjednik za EDEN 2009./2010. na temu je Nin.

Proveden je natječaj za sufinanciranje projekata i manifestacija; a potporu je dobilo 128 manifestacija u ukupnom iznosu od 2.000.000 kn. Proveden je natječaj za sufinanciranje razvojnih projekata iz manje turistički razvijenih područja, a potporu je dobio 181 projekt u ukupnom iznosu od 5,953 kn.

Proveden je natječaj za najbolje likovne i literarne radove učenika i djece na temu "Bogatstvo Hrvatske u kapljici vode". Sufinancirane je postavljanje smeđe i turističke signalizacije, kao i aktivnosti iz projekta Volim Hrvatsku vezane uz uređenost: otklanjanje krupnog otpada, čišćenje mora, jezera i rijeka, uređivanje zelenih površina. Provedeno je natjecanje za nagrade „Plavi cvijet“ i „Zeleni cvijet“, u okviru kojih su odabrana najuređenije turistička mjesta, parkovi, okućnice, javne plaže idr. Organizirana je akcija dijeljenja promidžbenog materijala na graničnim prijelazima, pod nazivom „Servis dobrodošlice“. u terminu 2. srpnja do 22. kolovoza 2010. godine, u dane vikenda. Servis dobrodošlice odvijao se na 14 najfrekventnijih graničnih prijelaza.

MARKETINŠKA INFRASTRUKTURA

Za potrebe promotivne kampanje na inozemnim tržištima napravljeni su televizijski spotovi (koncept "Brojevi" i "Recepti") u trajanju od 10, 20 i 30 sekundi, 25 jezičnih mutacija, za a Internetu, izrađeno je 25 jednominutnih video clipova – vinjeta u kojima je Hrvatska predstavljena kroz različite zadane teme (kulturna, prirodna i etno baština, gastronomija, nautika i dr.), izrađeni su DVD Loop-ovi više jezičnih inačica, te umnoženi postojeći multimedijalni materijali (DVD-i "Čarobna Hrvatska", "Mediteran kakav je nekad bio", "Hrvatska, domovina Marka Pola", "Kamping", "Smještaj kod domaćina" i "Nautika"). Za oglašavanje na inozemnim tržištima izrađeni su novi promotivni alati u 25 jezičnih mutacija (promotivni oglasi za tiskovnu kampanju, jumbo plakati i city light plakati, banneri za Internet), a u digitaliziranu bazu fotografija za tisak na Internetu u prvih devet mjeseci 2010. godine uvršteno je novih 410 fotografija cijele Hrvatske.

OGLAŠAVANJE

Oglašavanje je provedeno u tiskovnim medijima i rad PR agencija, oglašavanje na televiziji, oglašavanje na plakatima i on-line oglašavanje. U okviru oglašavanja u tiskovnim medijima angažirane su PR agencija na tržištima Velike Britanije, Danske, Hrvatske, Nizozemske, Belgije, Španjolske, Portugala, Švicarske i na tržištu Japana, a opće i vanjsko oglašavanje u tiskovnim medijima na tržištima Hrvatska turistička zajednica je realizirala posredovanjem poznatih medijskih kuća. Televizijsko oglašavanje provedeno je kroz globalno TV oglašavanja na Eurosport-u, CNN-u, BBC-u i Euronews-u te oglašavanje na nacionalnim TV u Njemačkoj, Italiji, Velikoj Britaniji (radio), Španjolskoj, Skandinaviji, Austriji, Češkoj, Nizozemskoj, Poljskoj, Sloveniji, Belgiji, Mađarskoj, Slovačkoj, Rusiji, Srbiji i Hrvatskoj. Online oglašavanje je provedeno kroz globalno on-line oglašavanje na Google-u te putem agencije Interactive Agency i AdLink na primarnim i sekundarnim tržištima, te putem predstavništva HTZ-a u inozemstvu na tržištima Njemačke, Italije, Velike Britanije, Španjolske, Skandinavije, Austrije, Češke, Francuske, Nizozemske, Poljske, Slovenije, Švicarske, Slovačke, Rusije i Hrvatske. Ukupna sredstva za oglašavanje, utvrđena Programom rada HTZ-a za 2010. godinu iznose 84,4 milijuna kuna, od kojih je do sada realizirano 68,7 milijuna kuna, odnosno 81,4%. Na domaćem tržištu realizirano je oglašavanje u tiskovnim medijima specijaliziranim za turizam i lifestyle

TISKANI MATERIJALI

Otisnuta su reizdanja sljedećih brošura: Image brošura "Mediteran kakav je nekad bio", "Turističke informacije", "Turističko-cestovna karta Hrvatske", "Cjenik marina", "Čudesna prirodna baština", "Kulturna baština Hrvatske", "Središnja Hrvatska-Dvori s pogledom", "Obiteljski i mali hoteli" i "Smještaj

kod domaćina" (brošura s cjenikom), nova brošura "Hrvatska očima lovca", nova brošura "Fantastična Baranja", kao i nabava mnogobrojnih suvenira.

STUDIJSKA PUTOVANJA NOVINARA I SURADNJA S NOVINARIMA

Hrvatsku je na studijskim putovanjima posjetilo 603 stranih predstavnika medija. Izdano je osam mjesečnih priopćenja s novostima i zanimljivostima iz hrvatske turističke ponude, koja su dostavljena inozemnim novinarima. U cilju pojačane promidžbe kontinentalne Hrvatske, organizirana su dva grupna studijska putovanja i to: studijsko putovanje Wellness i Spa na području grada Zagreba, Međimurske, Varaždinske te Krapinsko-zagorske županije, na kojem je boravilo je 29 novinara iz devet zemalja, te studijsko putovanje Vinske ceste kontinentalne Hrvatske na području Virovitičko-podravske, Bjelovarsko-bilogorske, Požeško-slavonske, Osječko-baranjske i Brodsko-posavske županije (na putovanju je boravilo ukupno 15 novinara, iz sedam zemalja). Već šestu godinu za redom, dodijeljena je nagrada „Zlatna penkala“ inozemnim turističkim novinarima. Za najbolji tiskani materijal ovogodišnji dobitnik je Pasquale Alfieri iz Italije, a dobitnica za najbolju TV emisiju je gospođa Belen Molinero iz Španjolske.

PRODAJA, PROMIDŽBA I DISTRIBUCIJA

Objavljene su nove Internet stranice Hrvatske turističke zajednice www.hrvatska.hr, čemu je prethodilo prikupljanje i sistematizacija podataka i materijala u sigurnu bazu novog HTZ CMS sustava za upravljanje web sadržajima. Tijekom lipnja održana je edukacija službi Glavnog ureda o osposobljavanju za rad sa novim sustavom.

Provodi se niz aktivnosti na društvenim mrežama (Facebook, YouTube, Twitter). Zbog velikog udjela na tržištu poseban je naglasak na Facebooku gdje stranica HTZ-a bilježi 155.000 članova.

Realiziran je projekt – „My Croatian Experience“ u kojem se komunikacijom na Micrositeu i Facebooku prikupljaju pozitivni tekstovi o iskustvima ljetovanja u Hrvatskoj.

Provedeno je online oglašavanje putem banneri na svim planiranim portalima emitivnih tržišta te promidžbena kampanja putem Google AdWords programa.

Putem e-mail marketinga mjesečno se provodi distribucija e-biltena (newslettera) iz nekoliko područja interesa: press newsletter, e-servis kratkih vijesti i newsletter kulturnog turizma.

STUDIJSKA PUTOVANJA AGENATA I PREDSTAVNIKA TOUROPERATORA

Organizirane su dvije poslovne radionice u sklopu projekta Buy Croatia i to: obilazak grada Zagreba, Krapinsko-zagorske, Međimurske i Varaždinske županije, kao i poslovnu radionicu na kojoj je sudjelovalo 26 inozemnih turističkih subjekata iz Europe, SAD-a te Japana, te inspekcijsko putovanje, prilikom kojeg su obišli destinacije Dubrovačke-neretvanske županije, nakon čega je održana poslovna radionica. Na studijskim putovanjima u Hrvatskoj su bila 52 austrijska, 140 čeških, 14 engleskih, 24 francuskih, 10 talijanskih, 5 japanskih, 40 nizozemskih, 126 njemačkih, 103 poljskih, 148 ruskih, 140 slovačkih, 50 skandinavskih, 19 švicarskih te 12 ukrajinskih agenata. Pored toga, sufinanciran je boravak za 108 turističkih agenata iz Japana, Engleske, Kazahstana, Rumunjske, Rusije i Srbije. Francuske, Nizozemske i Švedske.

UDRUŽENE TRŽIŠNE AKTIVNOSTI

Po Natječaju za udružene tržišne aktivnosti u 2010. godini (programi devet modela udruženog oglašavanja i udruženih poticaja u suradnji sa sustavom turističkih zajednica, hrvatskih gospodarskih subjekata i domaćih i stranih tour operatora i turističkih agencija), kandidiralo se 431 programa, a ukupna vrijednost koju financira Hrvatska turistička zajednica iznosi 58,3 milijuna kuna.

SAJMOVI, INFO NASTUPI I PREZENTACIJE

Realizirano je 68, od ukupno planom predviđenih 76 sajamskih nastupa na svjetskim turističkim tržištima. Među sajamskim nastupima održano je 20 nacionalnih prezentacija i nastupa na 11 specijaliziranih sajmovi (nautike, ronilaštva i kampiranja). Pored toga Hrvatska je predstavljena s info-punktom na 29 regionalnih sajmovi u suradnji s predstavništvima u inozemstvu. održano je ukupno 19 poslovnih radionica, od kojih su najuspješnije radionice bile u Moskvi, Tel Avivu, New Yorku i Tokyu. Pored toga održane su Hrvatske večere/dani u Bruxellesu, Pragu, Moskvi, Tel Avivu, Beogradu, New Yorku, Tokyuu, Zürichu, Ljubljani, Budimpešti, Bratislavi, Münchenu, Düsseldorfu, Shanghaiu,

Sarajevu, kao i Hrvatsko-slovenski turistički dani u Indiji (Mumbai i New Delhi). Posebne prezentacije održane su u Bad Homburgu, Helsinkiju, Münchenu, Berlinu, Oslu, Rimu i Sarajevu.

Hrvatski kongresni i insentiv ured sudjelovao je na kongresnim i insentiv burzama, poslovnim radionicama i sastancima u Ljubljani, Zagrebu, Londonu, Moskvi, Bruxellesu, New Yorku, Zagrebu, Amsterdamu, Frankfurtu, Milanu. Otisnut je novi katalog pod nazivom The Croatian Convention Catalogue koji je tiskan u nakladi od 3000 primjeraka na engleskom jeziku, kao i interaktivni DVD.

KULTURNI TURIZAM

Sufinancirane su 84 kulturno-turističke inicijative u iznosu od 1.310.000 kuna. Izrađen je nacionalni projekt „Doživi Hrvatsku – Experience Croatia“ koji je usmjeren ka podizanju svijesti o dugoročnom održivom razvoju temeljenom na uključivanju kulture u turističku ponudu. Započelo je definiranje primarnih kulturno-turistički itinerer sukladnog klastera koji će činiti bazu za izradu aplikacije na web stranici - interaktivne karte. U Varaždinu je organiziran je treći nacionalni "Dan kulturnog turizma" s brojnim popratnim stručnim manifestacijama. Redovno je distribuirano mjesečno izdanje e-mail newslettera za kulturni turizam i to na oko 1.200 adresa, realiziran je dotisak brošure "Čudesna kulturna baština", te reprint brošure "Kalendar kulturno-turističkih događanja", u nakladi od 180.000 primjeraka, u 13 jezičnih mutacija. Hrvatska kulturno-turistička ponuda predstavila se na sajmu KulturReisen u Stuttgartu.

OSTALE AKTIVNOSTI

HTZ glasnik je tiskan u nakladi od 2.200 primjeraka i distribuiran svim subjektima u turizmu te medijima, a dostupan je za čitanje i „skidanje“ na internet stranicama www.hrvatska.hr. Također je jednom mjesečno objavljivan e-servis kratkih vijesti koje su ujedno dostupne i na internet stranicama HTZ-a. HTZ je u Glavnom uredu od početka lipnja do 12. rujna organizirala telefonsko dežurstvo, a redovno je prikupljana i statistika ostvarenih rezultata.

Dodijeljene su godišnje nagrade "Anton Štifanić" za pojedince i skupine te za životno djelo. Nagrada "Anton Štifanić" u kategoriji pojedinca dodijeljena je gospođi Janji Čeliković, gospodinu Mariju Jantolu i gospodinu Zlatku Salaju. U kategoriji tvrtke ili ustanove nagradu je dobilo Turističko naselje Zaton (Zaton Holiday Resort). Gospodin Ivan Gianni Šegon primio je nagradu za životno djelo.

Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi RH

Aktivnosti Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi su vezane uz ugovaranje dodatnih timova hitne medicinske pomoći na državnim cestama radi povećanja sigurnosti sudionika u prometu kao i aktivnosti iz područja provedbe odredaba Zakona o zaštiti od buke i Zakona o ograničenju uporabe duhanskih proizvoda.

Za potrebe turističke sezone, uz standardno ugovoren broj timova Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje, i ove godine organizirana su dežurstva dodatnih timova hitne medicinske pomoći na državnim auto(cestama). Ugovoreno je ukupno 17 dodatnih timova raspoređenih na autocestama A1, A2, A3 i A6, te državnim cestama D1 i D8, za razdoblje od 02. lipnja do 27. rujna 2010. godine i to od 02. lipnja do 07. lipnja 2010. zbog «produženog vikenda», od 18. lipnja do 30. kolovoza kroz 24-satno dežurstvo, a od 03. rujna do 27. rujna vikendom (od petka u 08:00 do ponedjeljka 08:00).

Iznos sredstava za hitnu medicinsku pomoć na državnim cestama osiguran je u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2010. godinu na poziciji Hrvatskog zavoda za zdravstveno osiguranje u iznosu od 8.000.000,00 kuna.

Ugovaraju se dodatni timovi HMP s ustanovama koji imaju potrebne stručne kadrove, vozila i opremu, za pružanje hitne medicinske pomoći na državnim cestama ili imaju osigurane iste na temelju sporazuma s drugim zdravstvenim ustanovama, a samo iznimno se kadrovi mogu osigurati putem ugovora o djelu, uz, u ugovoru naznačenu odredbu da temeljem tog ugovora ne mogu proizlaziti nikakva prava iz radnog odnosa.

Hrvatske autoceste d.o.o. osigurale su smještaj i prehranu dodatnim timovima hitne medicinske pomoći na A1, smještenima u Tehničkim jedinicama Ogulin, Sveti Rok, Benkovac, Dugopolje i Zagvozd i na A3, smještenima u Tehničkim jedinicama u Kutini, Okučanima i Županji.

Za dodatni tim hitne medicinske pomoći, smješten u Tehničkoj jedinici Otočac, smještaj i prehranu osigurava Dom zdravlja Otočac.

Autocesta Rijeka-Zagreb d.o.o. osigurala je smještaj dodatnog tima hitne medicinske pomoći, u Tehničkoj jedinici Delnice-Lučice.

Autocesta Zagreb-Macelj d.o.o. nije bio u mogućnosti osigurati adekvatan smještaj i prehranu za dodatni tim hitne medicinske pomoći na A2 te je isto osigurao Dom zdravlja Krapinsko-zagorske županije.

Državna uprava za zaštitu i spašavanje osigurala je besplatne uređaje i veze za dodatne timove hitne medicinske pomoći na državnim cestama.

U organizaciju dežurstava dodatnih timova sudjelovali su slijedeći domovi zdravlja i ustanove za hitnu medicinsku pomoć: Dom zdravlja Karlovac, Dom zdravlja Otočac, Dom zdravlja Gospić, Dom zdravlja Zadar, Dom zdravlja Knin, Dom zdravlja Kutina, Dom zdravlja Nova Gradiška, Dom zdravlja Županja, dom zdravlja Krapinsko-zagorske županije, Dom zdravlja Primorsko-goranske županije, Dom zdravlja Šibenik, Ustanova za hitnu medicinsku pomoć Zagreb i Ustanova za hitnu medicinsku pomoć Splitsko-dalmatinske županije.

Nadalje, utvrđena je potreba organiziranja hitnog zračnog medicinskog prijevoza ozlijeđenih i oboljelih osoba na području Republike Hrvatske za vrijeme turističke sezone 2010. godine, te su Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi i Ministarstvo obrane RH, za razdoblje 15. lipnja do 15. rujna 2010. godine, potpisali Sporazum o suradnji u provedbi hitnog zračnog medicinskog prijevoza u svrhu pružanja zdravstvene zaštite na području Republike Hrvatske. Ministarstvo obrane osiguralo je potreban broj zrakoplova za obavljanje hitnih zračnih medicinskih prijevoza, stacioniranih u bazi Split (Divulje) i snosi troškove vojnog zrakoplovnog osoblja, a Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi snosi troškove pružene zdravstvene usluge i troškove medicinskog osoblja, odnosno medicinskog tima (doktor medicine, medicinska sestra-medicinski tehničar) s potrebnom medicinskom opremom za pratnju pacijenta.

U razdoblju od 2. lipnja do 26. rujna 2010. godine bilo je ukupno 652 intervencije dodatnih timova hitne medicinske pomoći na državnim cestama, ukupno prosječno vrijeme izlaska na mjesto nesreće iznosilo je 0:13 minuta, ukupno prosječno vrijeme od dolaska na mjesto nesreće do kraja intervencije iznosilo je 0:51 i ukupno prosječno vrijeme trajanja intervencije bilo je 1:05 minuta. Ukupan broj hitnih medicinskih letova za razdoblje od 15. lipnja do 15. rujna 2010. godine iznosio je 207.

Uprava za sanitarnu inspekciju Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi je u periodu od 01. travnja do 31. kolovoza izvršila je ukupno 35.620 nadzora nad objektima za proizvodnju i promet hrane i predmeta opće uporabe, kozmetičarskim, pedikerskim i frizerskim uslugama, smještajnim objektima, bazenima i objektima za šport, objektima za promet, objektima za korištenje kemikalija, bukom, provedbom DDD mjera te provedbom Zakona o ograničavanju uporabe duhanskih proizvoda. Najveći broj nadzora izvršen nad provedbom Zakona o ograničavanju uporabe duhanskih proizvoda (12.206), zatim u ugostiteljskim objektima te objektima za proizvodnju i promet hrane te smještajnim objektima. Od ostalih objekata izvršeni su nadzori po prijavama zbog povećane razine buke, bilo one koja nastaje radom ugostiteljskih objekata ili one koja nastaje radom klima uređaja. Od ostalih prijavljenih objekata zbog povećane razine buke pojavljuju se u nekoliko zatim ljetna kina, zabavni centri ili pak parkirališta zbog škripe guma. Po izvršenim nadzorima pokrenuto je 5.607 upravnih postupaka u smislu rješenja o otklanjanju nedostataka, zabrane korištenja uređaja za reprodukciju zvuka do postavljanja graničnika, naredbi o ponovljenim mjerenjima ili pak zabrane rada ugostiteljskih objekata uslijed nepoštivanja odredbi Zakona o ograničavanju uporabe duhanskih proizvoda. Podnesena su ukupno 622 optužna prijedloga, te je naplaćeno 1415 mandatnih kazni (kazni na mjestu počinjenja prekršaja) u ukupnom iznosu od 1.520.000,00 Kuna.

Uprava za sanitarnu inspekciju Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi provela je početkom travnja, krajem svibnja i lipnja i te tijekom srpnja i kolovoza pojačan nadzora nad povećanom razinom buke iz rizičnih ugostiteljskih objekata, a koji su određeni analizom podataka od prethodnih godina. Akcije su provedene u svih sedam priobalnih županija u ekipama koje su bile sastavljene od sanitarnog

inspektora i ovlaštenog mjeritelja. U slučaju potrebe u rizičnim objektima tražena je asistenciju policije. Izbor objekata bio je tajan te se postupak provodio u kasnim večernjim i noćnim satima, kada je ta vrsta objekata najčešće u funkciji.

Osim navedenih nadzora vršeni su nadzori u ugostiteljskim, turističkim i trgovačkim objektima, u smislu nadzora nad zdravstvenom ispravnošću hrane i predmeta opće uporabe, kao i sanitarno tehničkog i higijenskog stanja u smještajnim te ugostiteljskim objektima u priobalnom području Republike Hrvatske. U cilju potpunijeg i realnijeg vrednovanja higijenskog stanja na terenu uzeto je i oko 5.500 uzoraka hrane i vode na bakteriološku i kemijsku analizu te je vršeno uzimanje brisova radi kontrole mikrobiološke ispravnošću radnih površina i ruku zaposlenog osoblja.

Ministarstvo unutarnjih poslova RH

Sukladno Programu pripremnih i provedbenih aktivnosti za turističku godinu 2010. kojeg je usvojila Vlada Republike Hrvatske na 48. sjednici održanoj 24. ožujka 2010. godine, Ministarstvo unutarnjih poslova planiralo je i poduzelo potrebne aktivnosti iz svoje nadležnosti u cilju sigurnog dolaska i boravka inozemnih i domaćih gostiju u sklopu kojih je policijskim upravama dana 30. ožujka naloženo pojačano poduzimanje operativno-preventivnih mjera i radnji u cilju podizanja razine sigurnosti za vrijeme turističke sezone.

U cilju pravovremenih priprema za provođenje mjera i aktivnosti tijekom turističke sezone 2010. godine, pored više tematskih kolegija unutar Ministarstva, u vremenu od 18. do 20. svibnja u Opatiji je održana V. Konferencija čelnika policija iz regije kao i država iz kojih u Republiku Hrvatsku dolazi veći broj turista.

Dana 11. svibnja u našoj organizaciji održana je i koordinacija s predstavnicima Državnog inspektorata na kojoj su usuglašene aktivnosti na polju zajedničkog djelovanja i međusobnog pružanja pomoći.

Uoči početka turističke sezone održani su sastanci s predstavnicima pojedinih drugih ministarstava, Državne uprave za zaštitu i spašavanje, koncesionarima ili društvima koja upravljaju auto-cestama, HAK-om i ostalim subjektima.

U cilju provođenja i uspješne realizacije planom predviđenih mjera, policijskim upravama na moru je organizirano upućivanje ispomoći u ljudstvu i tehnici, i to 117 policijskih službenika te 26 različitih motornih vozila iz drugih policijskih uprava. Glavnina ispomoći je upućena u razdoblju od 01. srpnja do 31. kolovoza, ali određeni broj policijskih službenika, poradi povećanja opsega policijskih poslova na zračnim te cestovnim i pomorskim graničnim prijelazima u Policijskoj upravi dubrovačko-neretvanskoj upućen je već od 01. lipnja, odnosno njihovo upućivanje produženo je do 30. rujna. Istovremeno, zbog povećane frekvencije prometa ispomoć od ukupno 16 policijskih službenika iz drugih policijskih uprava bila je upućena i na pojedine međunarodne cestovne granične prijelaze u unutrašnjosti, i to „Macelj“, „Goričan I i II“ te „Mursko Središće“. Pored toga, za potrebe turističke sezone, radi nadziranja stanja na tlu iz zraka, odnosno stanja u cestovnom prometu, hrvatskom priobalju i akvatoriju, u operativnoj uporabi bila su i dva helikoptera s posadama, od čega je jedan osiguran isključivo za područja policijskih uprava na moru. Nadalje, sukladno sigurnosnim prosudbama, na teren su se radi koordinacije rada policijskih uprava te neposrednog preventivnog i represivnog djelovanja upućivali i specijalizirani policijski službenici Ravnateljstva policije, poglavito pripadnici Mobilne jedinice prometne policije i Mobilne jedinice za provedbu nadzora državne granice, a za obavljanje određenih posebnih zadaća bili su angažirani i pripadnici pojedinih specijalnih jedinica policije.

U pogledu neposredne međunarodne policijske suradnje tijekom turističke sezone, na spomenutoj Konferenciji šefova policija u Opatiji potpisani su Memorandumi o razumijevanju o suradnji s policijama Republike Austrije, Češke Republike, Republike Mađarske i Slovačke Republike te s Glavnim tajništvom Interpola, odnosno Zajednička deklaracija s policijom Francuske Republike, a naknadno su potpisani i Memorandum s Ministarstvom unutarnjih poslova Slobodne Države Bavorske te Protokol s policijom Republike Poljske, dok je još u travnju bio potpisan Memorandum sa Saveznim ministarstvom unutarnjih poslova Savezne Republike Njemačke.

Tako je tijekom turističke sezone 2010. godine na području Republike Hrvatske u smjenama boravilo ukupno 60 stranih policijskih službenika, i to: ukupno 10 službenika iz Republike Austrije na području Istarske županije od 01. srpnja do 03. rujna, ukupno četiri službenika iz Francuske Republike na području Dubrovačko-neretvanske županije od 29. lipnja do 31. kolovoza, ukupno osam službenika iz Republike Mađarske na području Zadarske županije u vremenu od 01. srpnja do 30. kolovoza, ukupno 16 službenika iz Češke Republike na području Splitsko-dalmatinske županije i Šibensko-kninske županije u vremenu od 01. srpnja do 31. kolovoza, ukupno osam službenika iz Slovačke Republike na području Splitsko-dalmatinske županije i Primorsko-goranske županije u vremenu od 01. srpnja do 31. kolovoza, dva službenika iz Savezne Republike Njemačke na području Istarske županije od 01. srpnja do 31. kolovoza, dva službenika iz Slobodne Države Bavarske na području Primorsko-goranske županije od 12. do 24. srpnja, dva službenika iz Republike Poljske na području Zadarske županije od 17. srpnja do 15. kolovoza, te ukupno osam službenika ispred Glavnog tajništva Interpola na području Dubrovačko-neretvanske županije od 29. lipnja do 31. kolovoza.

Strani policijski službenici službu su obavljali u svojim odorama i bez naoružanja, a za vrijeme svog angažmana u Republici Hrvatskoj nisu imali policijske ovlasti.

Zadaće su primarno obavljali u zajedničkim ophodnjama s hrvatskim kontakt-policajcima, auto-ophodnjama prilikom nadzora prometa na brzim cestama i autocestama te graničnim prijelazima kako bi ostvarivali direktan kontakt sa svojim državljanima na turističkom boravku u našoj zemlji, s osnovnom ulogom ostvarivanja što bolje komunikacije i suradnje između hrvatske policije i stranih državljana i obrnuto, a sve s ciljem ugodnijeg boravka i većeg osjećaja sigurnosti stranih gostiju te izbjegavanja eventualnih, svakako neželjenih, konfliktnih situacija.

Po završetku upućivanja svojih službenika, sve su strane iskazale podršku nastavku, odnosno proširenju ovakve suradnje.

Kako tijekom prošlih turističkih sezona, tako i tijekom dosadašnjeg razdoblja 2010. godine na području Republike Hrvatske nisu zabilježeni događaji koji bi značajno utjecali na opće stanje sigurnosti, odnosno kod domaćih i stranih gostiju izazvali osjećaj nesigurnosti, iako su se povremeno pojavljivali pojedinačni incidenti (napadi na strane turiste, narušavanja javnog reda i mira u kojima su sudjelovali strani turisti i slično) te neki drugi događaji koji su bili pojačano medijski popraćeni. U svim situacijama policija je promptno izlazila na mjesto događaja i poduzimala zakonske mjere i radnje na utvrđivanju činjeničnog stanja i sankcioniranju, odnosno prijavljivanju počinitelja nadležnim sudovima, odnosno državnim odvjetništvima. Kako bi se dodatno unaprijedila uloga policije u očuvanju sigurnosti, svim policijskim upravama je u okviru planiranih mjera naloženo podizanje razine operativnosti kod događaja u kojima učestvuju strani državljani, s posebnim naglaskom na obveze na području njihove zaštite kao žrtava kažnjivih djela, a naročito je naglašena težnja na suzbijanju zločina iz mržnje. Ponovljena je i obveza za žurnim provođenjem policijskih poslova povodom eventualnih prijavi nestanaka stranaca. Također je naloženo intenziviranje mjera i radnji sa ciljem sprječavanja mogućih terorističkih aktivnosti te s tim u vezi i ostvarivanje kontakata i koordinaciju rada sa centrima Sigurnosno-obavještajne agencije. Posebna pozornost posvećena je narušavanju javnog reda i mira te drugim nezakonitostima u ugostiteljskim objektima, poradi čega je na lokalnim razinama ostvarivana uska suradnja s drugim nadležnim tijelima, poglavito Državnim inspektoratom.

Najveći zastoji i kolone tijekom turističke sezone uoči dana vikenda i blagdana očekivano su se događale na opterećenim dionicama cesta, ulazima i izlazima s autocesta (Zagrebačka obilaznica i naplatne kućice kod Lučkog), prilaznim pravcima većim turističkim središtima, važnijim državnim cestama koje vode prema moru, trajektnim pristaništima, graničnim prijelazima, prilaznim pravcima zrakoplovnim lukama i sl.

Međutim, da bi se maksimalno ubrzao tok prometa na autocestama i drugim opterećenim prometnicama, policija je u suradnji s njihovim koncesionarima i drugim subjektima nadležnim za odvijanje sigurnog cestovnog prometa zajedničkim i koordiniranim aktivnostima poduzimala sve potrebne zakonske mjere.

U tu svrhu, policijske uprave na čijem je području koncentriran najveći dio turističkog prometa pojačane su policijskim službenicima iz redovnog sastava i policijskim službenicima iz ispomoći te se uz angažiranje pripadnika prometnih jedinica mladeži, prvenstveno fizičkim upravljanjem u vrijeme pojačanog prometa prema jadranskim odredištima, nastojalo smanjiti stvaranje kolona i ubrzati tok prometa.

Podatke o gustoći prometa, vremenu čekanja na graničnim prijelazima i trajektnim pristaništima, kolonama, prometnim nesrećama i druge bitne podatke za prometno najopterećenije pravce, policijske uprave redovito su dostavljale Operativno komunikacijskom centru policije, koji je o važnim prometnim informacijama odmah izvješćivao Informativni centar Hrvatskog auto-kluba.

Nadzor prometa iz zraka u ovoj turističkoj sezoni obavljao se s dva prethodno spomenuta helikoptera, od kojih je jedan (od 01. lipnja do 31. kolovoza) letio svaki dan, a drugi u sve dane vikenda i praznika te prema potrebi i u druge dane.

Od posebnih mjera za istaknuti su bile pojačane aktivnosti policijskih službenika opremljenih posebnim vozilima (s uređajima za mjerenje brzine kretanja vozila, tzv. „presretači“) sa ciljem poštivanja propisanih ograničenja brzine, kao i osiguravanja slobodnog zaustavnog traka (za žurne službe) u zonama zagušenja, što se postizalo angažiranjem policijskih službenika na motociklima. Prema vozačima koji su iskakali iz normalnog prometnog toka i grubo kršili prometne propise (vožnja zaustavnom trakom, nepropisno pretjecanje, vožnja ekstremno velikim brzinama i sl.) policijski službenici poduzimali su propisane represivne mjere.

Provodio se stalan nadzor nad provođenjem zabrane obavljanja radova za vrijeme trajanja turističke sezone, kao i nadzor nad provođenjem Naredbe o ograničenju prometa na cestama („NN“ 64/2009.), te su se na pojedinim dionicama cesta privremeno isključivala teretna vozila koja su stvarala zastoje i kolone.

Službenici Ravnateljstva policije i policijskih uprava učestalo su gostovali na raznim televizijskim i radijskim emisijama s osvrtom na prometovanje, sigurnost u prometu, korištenje novih prometnica i alternativnih pravaca i dr. Također, medijima su gotovo svakodnevno davane izjave i savjeti vezani uz Zakon o sigurnosti prometa na cestama.

Ostvarena je i suradnja s policijama susjednih zemalja u pogledu razmjene informacija o odvijanju prometa, prometnom opterećenju na cestama i graničnim prijelazima.

Očevidi prometnih nesreća obavljali su se u najkraćem mogućem roku, korištenjem iskusnih policijskih službenika, a kod sankcioniranja nesreća s lakšim posljedicama koje su prouzročili strani državljani, kad god je to bilo zakonski moguće, naloženo je njihovo rješavanje putem naplate novčanih kazni na mjestu događaja, odnosno izdavanjem prekršajnih naloga.

Uzimajući u obzir procjenu broja dolazaka, boravka i kretanja turista na razinama županija te na temelju statističkih pokazatelja iz prethodnih godina provodile su se pojačane aktivnosti policijskih službenika na graničnim prijelazima u cilju bolje protočnosti vozila i putnika preko graničnih prijelaza.

Temeljem pokazatelja na razini policijskih uprava koje na svom području imaju granične prijelaze ostvarivala se suradnja s drugim nadležnim službama na graničnim prijelazima (Carinskom upravom, nadležnim inspekcijama, operatorima, špediterima i dr.) kako bi se pri provođenju zajedničkih mjera osigurala što brža protočnost prometa preko graničnih prijelaza.

Provedena je suradnja i koordinacija s graničnim policijama susjednih zemalja na sve tri razine, a posebno na lokalnoj i regionalnoj, kroz permanentnu razmjenu informacija i usklađivanje protočnosti prometa.

U koordinaciji sa policijskim upravama obavljena je privremena preraspodjela službenika na poslovima zaštite i kontrole prelaska državne granice kao i na poslovima protueksplozijske i protudiverzijske zaštite.

Službenici Mobilne jedinice za provedbu nadzora državne granice pojačano su obavljali nadzor državne granice na graničnim prijelazima i uz graničnu crtu, kao i kontrolu u dubini teritorija Republike Hrvatske sa ciljem sprječavanja nezakonitih prelazaka državne granice i suzbijanja svih oblika prekograničnog kriminaliteta.

Takve poduzete mjere za posljedicu su imale angažiranje optimalnog broja policijskih službenika na poslovima granične kontrole, a sveukupna organizacija policijskih poslova u vrijeme vršnih opterećenja na graničnim prijelazima pomogla je boljoj protočnosti prometa preko graničnih prijelaza.

Poduzimale su se mjere nadzora morskog prostora Republike Hrvatske koje obuhvaćaju nadzor državne granice na moru te zaštitu ljudskih života i imovine kao i koordinirano obavljanje poslova i zadaća u suradnji sa drugim tijelima državne uprave nadležnim za nadzor i zaštitu cjelokupnog morskog prostora Republike Hrvatske kroz rad Područnih jedinica koordinacije.

Na taj način, osim pojačanog nadzora državne granice, pojačano se provodio nadzor nad sigurnošću odvijanja plovidbe, što je posebno usmjereno na kontrolu plovila, pružanje pomoći na moru (sudjelovanje u akcijama traganja i spašavanja), očuvanje reda u lukama, sprječavanje glisiranja uz obalu, suzbijanja svih oblika „crnog chartera“ te nadzor nad istraživanjem i iskorištavanjem te očuvanjem živih i neživih prirodnih bogatstava.

Također, pomorska policija je na naseljenim otocima na kojima nisu ustrojene organizacijske jedinice policije pojačala aktivnosti u cilju suzbijanja svih oblika nezakonitih radnji.

Provođene su tri Odluke Vlade Republike Hrvatske donesene u 2010. godini kojim je privremeno suspendiran vizni režim za određene kategorije stranih državljana koji u republiku Hrvatsku dolaze u turistički posjet, i to:

1. Odluka o privremenoj suspenziji viznog režima za državljane Republike Kazahstana, Ruske Federacije i Ukrajine (u razdoblju od 01. travnja do 31. listopada 2010. godine)
2. Odluka o privremenoj suspenziji viznog režima za državljane Republike Albanije (u razdoblju od 01. srpnja do 31. listopada 2010. godine)
3. Odluka o privremenom olakšanom ulasku stranaca u Republiku Hrvatsku, na osnovi valjanih schengenskih dozvola boravka i viza u svrhu turističkog posjeta Republici Hrvatskoj (u razdoblju od 01. travnja do 31. listopada 2010. godine) koja se odnosi na: strance koji su nositelji valjane dozvole boravka koju je izdala jedna od država Schengenskog prostora; strance koji su nositelji valjane schengenske vize za kratkotrajni boravak ako ulaze u RH brodovima na kružnom putovanju u svrhu turističkog posjeta i brod dolazi iz luke jedne od država Schengenskog prostora; državljane Republike Indije i Narodne Republike Kine koji su nositelji valjane schengenske vize za kratkotrajni boravak ako skupno i organizirano turistički posjećuju RH, imaju valjano putno zdravstveno osiguranje i dolaze iz jedne od država Schengenskog prostora; državljane Hašemitske Kraljevine Jordana, Države Katara, Države Kuvajta, Sultanata Omana i Ujedinjenih Arapskih Emirata, koji su nositelji valjane schengenske vize ako ulaze u RH u svrhu turističkog posjeta i imaju valjano putno zdravstveno osiguranje.

Svim Inspektoratima policijskih uprava upućen je napatuk o provođenju mjera zaštite od požara, usmjerenih na podizanje razine sigurnosti za vrijeme turističke sezone.

U pripremi turističke 2010. godine, a vezano i na Program aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku u 2010. godini, inspektori zaštite od požara Ministarstva unutarnjih poslova i policijskih uprava su od 1. siječnja do 31. srpnja 2010. godine obavili 2.459 inspekcijskih pregleda, kojima su obuhvaćene građevine i otvoreni prostori od posebnog interesa (turistički objekti, benzinske postaje, zaštićeni objekti prirode, cestovni pravci, željezničke pruge, odlagališta komunalnog otpada, jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave i dr.). Temeljem inspekcijskih pregleda doneseno je 630 rješenja, naloženo 1.859 mjera zaštite od požara, te obavljeno 408 kontrolnih pregleda.

Zbog neprovođenja propisanih mjera zaštite od požara, podneseno je 97 optužnih prijedloga protiv pravnih osoba, 108 protiv odgovornih osoba, te 69 protiv fizičkih osoba. Također je podneseno i 55 prekršajnih naloga protiv pravnih osoba, 53 protiv odgovornih osoba, te 16 protiv fizičkih osoba.

Na području policijskih uprava inspektori za privatnu zaštitu i detektivske poslove su od 1. siječnja do 31. srpnja ove godine obavili 3.476 nadzora poslova privatne zaštite te 1.500 nadzora novčarskih institucija.

Temeljem inspekcijskih nadzora izdano je 145 rješenja s naloženim mjerama za otklanjanje uočenih nepravilnosti, a zbog utvrđenih prekršaja podnijeto je 459 optužnih prijedloga.

Temeljem Programa pripremnih i provedbenih aktivnosti za turistički sezonu za 2010.g. koji je donijelo Ministarstvo turizma, Ministarstvo unutarnjih poslova je u realizaciji zadaća iz navedenog usvojenog Programa ostvarilo svakodnevnu suradnju s Državnom upravom za zaštitu i spašavanje, putem redovitih telefonskih i pisanih kontakata između Operativno-komunikacijskog centra policije MUP-a i Državnog centra 112.

Također, u sklopu navedenih aktivnosti, 04. svibnja 2010.g. održan je radni sastanak u DUZS na kojem su sudjelovali predstavnici Ravnateljstva policije, a u vezi djelovanja dodatnih timova Hitne medicinske pomoći (HMP) – broj, raspored, lokacije smještaja i područja nadležnosti (djelovanja) i vremena rada dodatnih timova HMP-a, budući da su, po posljedicama, nakon nesreća u prometu najznačajnija stradavanja na moru, gdje su poblize dogovorene obaveze uključenih strana.

Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja

U području veterinarske inspekcije donijeti su propisi koji su posredno odnosno neposredno vezani uz dolazak i boravak stranih turista u Republici Hrvatskoj:

- Pravilnik o veterinarskim uvjetima za nekomercijalno kretanje kućnih ljubimaca („Narodne novine“ broj 72/07, 102/07, 4/08, 30/08, 39/08, 52/08 i 68/08),
- Pravilnik o uvjetima nekomercijalnog kretanja mladih pasa i mačaka („Narodne novine“ broj 124/08),
- Pravilnik o putovnici za kućne ljubimce („Narodne novine“ broj 142/08),
- Pravilnik o zaštitnim mjerama radi visoko patogene influence ptica i kretanju ptica kućnih ljubimaca u pratnji vlasnika pri ulasku u Republiku Hrvatsku (»Narodne novine« broj 28/09),
- Pravilnik o uvjetima unošenja osobnih pošiljaka proizvoda životinjskog podrijetla („Narodne novine“ broj 56/09),
- Pravilnik o graničnim prijelazima za promet kućnim ljubimcima („Narodne novine“ broj 61/09 i 83/09),
- Pravilnik o obrascu certifikata za nekomercijalno kretanje pasa, mačaka i pitomih vretica iz trećih zemalja („Narodne novine“ broj 64/09),
- Pravilnik o izmjeni pravilnika o zaštitnim mjerama radi visokopatogene influence ptica i kretanju ptica kućnih ljubimaca u pratnji vlasnika pri ulasku u Republiku Hrvatsku („Narodne novine“ broj 23/10)
- Pravilnik o primjeni pravilnika o veterinarskim uvjetima za nekomercijalno kretanje kućnih ljubimaca („Narodne novine“ broj 82/10)

Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja osmislilo je i tiskalo plakate i letke vezano uz propisane uvjete za unošenje proizvoda životinjskog podrijetla u osobnoj prtljazi putnika koji podliježu veterinarskom pregledu pri unosu u Republiku Hrvatsku.

Plakati i letci su dostavljeni na granične prijelaze na kojima su razdijeljeni i dostupni turistima, u svrhu davanja informacija koje se odnose na unos proizvoda životinjskog podrijetla u osobnoj prtljazi.

Letci su dostavljeni i turističkoj zajednici.

Na službenim stranicama Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja: www.mps.hr objavljeni su uvjeti unosa pasa, mačaka i ostalih kućnih ljubimaca u Republiku Hrvatsku kao i popis graničnih prijelaza na kojima je dozvoljen unos kućnih ljubimaca u Republiku Hrvatsku. Tijekom 2010. godine Sektor granične veterinarske inspekcije i međunarodnog prometa redovito ažurira i objavljuje nove podatke na službenoj stranici Ministarstva, vezano za unos kućnih ljubimaca i proizvoda životinjskog podrijetla u osobnoj prtljazi.

Objavljeni su pravilnici kojim su propisani uvjeti za kretanje kućnih ljubimaca preko granice Republike Hrvatske:

- Pravilnik o izmjeni i dopuni pravilnika o zaštitnim mjerama radi visoko patogene influence ptica i kretanju ptica kućnih ljubimaca u pratnji vlasnika pri ulasku u Republiku Hrvatsku (»Narodne novine«, broj 23/10), u kojem je objavljen popis trećih zemalja iz kojih dozvoljen ulazak u Republiku Hrvatsku ptica kućnih ljubimaca u pratnji vlasnika, a stupio je na snagu 16. veljače 2010. godine.
- Pravilnik o primjeni pravilnika o veterinarskim uvjetima za nekomercijalno kretanje kućnih ljubimaca („Narodne novine“ broj 82/10), stupio je na snagu 16. lipnja 2010. godine i njime se propisuju uvjeti za primjenu članka 12. stavka 1. točke (b) Pravilnika o veterinarskim uvjetima za nekomercijalno kretanje

kućnih ljubimaca (»Narodne novine«, broj 72/07, 102/07, 04/08, 30/08, 39/08, 52/08 i 68/08)) ukoliko se unosi više od pet kućnih ljubimaca u Republiku Hrvatsku.

Sektor Granične veterinarske inspekcije i međunarodnog prometa, Uprave za veterinarske inspekcije u 2010. godini održao je obuku za djelatnike Carinske uprave vezano za propisane uvjete i procedure pri kretanju kućnih ljubimaca i za pošiljke proizvoda životinjskog podrijetla u osobnoj prtljazi putnika, koje podliježu veterinarskom pregledu pri unosu u Republiku Hrvatsku.

Sukladno navedenim propisima Uprava za veterinarske inspekcije, Sektor Granične veterinarske inspekcije i međunarodnog prometa planira u 2011. godini daljnju obuku carinskih službenika, izdavanje brošure vezano za unos kućnih ljubimaca i proizvoda životinjskog podrijetla u osobnoj prtljazi, te redovito ažuriranje i objavljivanje, na službenoj stranici nadležnog Ministarstva, novih podataka i propisa koji se odnose na unos kućnih ljubimaca i na proizvode životinjskog podrijetla u osobnoj prtljazi.

U izradi je priručnik koji će biti poslan na sve granične ispostave glede prometa kućnih ljubimaca.

U izradi su brošure za informiranje turista na graničnim prijelazima.

Osigurani su čitači mikročipova za sve carinske ispostave radi lakše identifikacije kućnih ljubimaca.

Edukacije carinskih djelatnika su održane na području Istre, Zagreba, Slavonije i Dalmacije. U izradi su brošure i plakati na raznim jezicima sa najvažnijim obavijestima. Plakati će se postaviti na cestovnim, zračnim, morskim graničnim ispostavama na ulazu u Republiku Hrvatsku.

Europska Komisija je napravila prijedlog Uredbe po kojoj će Republika Hrvatska imati poseban tretman pri izvozu mesa i proizvoda od mesa te mlijeka i mliječnih proizvoda u osobnoj prtljazi putnika u Europsku uniju kao što imaju zemlje Švicarska, Farski otoci, Linhenštajn, Grenland, Island, Andora, Norveška i San Marino. Republika Hrvatska je dala garancije Europskoj Komisiji da će isto tako dozvoliti uvoz mesa i proizvoda od mesa te mlijeka i mliječnih proizvoda u osobnoj prtljazi putnika iz Europske unije u Republiku Hrvatsku kao što Europska unija dozvoljava nama.

U slučaju da dođe do ponovne pojave svinjske kuge u Republici Hrvatskoj građani Republike Hrvatske jedino u tom slučaju neće moći izvoziti svinjsko meso i proizvode od svinjskog mesa u Europsku uniju. Objavljen je Pravilnik o izmjeni i dopuni pravilnika o zaštitnim mjerama radi visoko patogene influence ptica i kretanju ptica kućnih ljubimaca u pratnji vlasnika pri ulasku u Republiku Hrvatsku (»Narodne novine«, broj 23/10), u kojem je objavljen popis trećih zemalja iz kojih je dozvoljen ulazak u Republiku Hrvatsku ptica kućnih ljubimaca u pratnji vlasnika, a stupio je na snagu 16. veljače 2010. godine.

Pravilnik o primjeni pravilnika o veterinarskim uvjetima za nekomercijalno kretanje kućnih ljubimaca („Narodne novine“ broj: 82/10), stupio je na snagu 16. lipnja 2010. godine i njime se propisuju uvjeti za primjenu članka 12. stavka 1. točke (b) Pravilnika o veterinarskim uvjetima za nekomercijalno kretanje kućnih ljubimaca (»Narodne novine«, broj 72/07, 102/07, 04/08, 30/08, 39/08, 52/08 i 68/08.) ukoliko se unosi više od pet kućnih ljubimaca u Republiku Hrvatsku

Epidemiološka situacija vezana uz zdravstvenu zaštitu životinja bila je povoljna te je pristup kontroli zaraznih bolesti jednak pristupu Europske unije.

U slučaju izvanrednih okolnosti, koje uključuju pojavu bolesti te promjenu zdravstvene situacije, Republika Hrvatska ima osigurana sredstva u državnom proračunu na pozicijama Ministarstva poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja.

U 2011. godini planira se nastavak aktivnosti vezanih uz unaprjeđenje zdravstvene zaštite životinja i kontrole zaraznih bolesti životinja.

Nadalje, tijekom 2010. godine uspostavljen je kontakt između hotelijera koji su zainteresirani uvrstiti ekološke i autohtone poljoprivredne proizvode u vidu obroka u svojim hotelima i proizvođača ekoloških i autohtonih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda koji mogu ponuditi određene količine ekoloških i autohtonih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda.

Za obavljanje rekreacijskog ribolova na moru Ministarstvo poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja prodaje dozvole za obavljanje rekreacijskog ribolova na moru putem područnih jedinica i ovlaštenih

pravnih ili fizičkih osoba s kojima se sklapaju ugovori za prodaju dnevnih, višednevnih i ili godišnjih dozvola za rekreacijski ribolov na moru.

Dozvole za športski ribolov na moru prodaje Hrvatski savez za športski ribolov na moru putem svojih članova: klubova i športskih udruga za ribolov organiziranih preko županijskih saveza.

Godišnje dozvole za navedene vrste ribolova mogu kupiti državljani Republike Hrvatske i stranci s prebivalištem u Republici Hrvatskoj, a dnevne i višednevne dozvole mogu kupiti svi bez obzira na prebivalište. Domaći i strani turisti mogu kupiti dozvole za rekreacijski ribolov u Područnim jedinicama Uprave ribarstva (Pula, Rijeka, Senj, Zadar, Šibenik, Split i Dubrovnik) i kod oko 100 ovlaštenika koji su do sada sklopili ili će sklopiti Ugovor o prodaji dozvola s Ministarstvom poljoprivrede, ribarstva i ruralnog razvoja, od kojih je velik dio lociran u manjim mjestima i na otocima.

U svibnju 2010. godine objavljen je novi Zakon o morskom ribarstvu („Narodne novine“, broj 56/10). Zakon nije donio značajnije izmjene u dijelu koje se odnose na športski i rekreacijski ribolov, ali je uvedena u potpunosti nova kategorija ribolova – ribolovni turizam. U pripremi je izrada podzakonskih propisa kojima će se regulirati obavljanje ribolovnog turizma, kao potpune novine u turističkoj ponudi na moru, koji će usmjeriti jedan dio gospodarskih ribara na promjenu djelatnosti tijekom turističke sezone s ribolovne na pružanje usluga u turizmu. Također je u pripremi izrada podzakonskih propisa kojima će se regulirati obavljanje turističkog ribolova, kao potpune novine u turističkoj ponudi na moru, a koji će usmjeriti jedan dio gospodarskih ribara na promjenu djelatnosti tijekom turističke sezone s ribolovne na pružanje usluga turistima.

U pripremi je izrada novog Zakona o slatkovodnom ribarstvu, kojim će se omogućiti bolja dostupnost dnevnih i višednevnih športskih ribolovnih dozvola te na taj način utjecati na poboljšanje kontinentalne turističke ponude.

Dozvole za športski ribolov na slatkim vodama prodaju ovlaštenici ribolovnog prava za pojedina ribolovna područja ili ribolovne vode.

Sve relevantne informacije u svezi športskog ili rekreacijskog ribolova (vrste, cijene, mjesta gdje se mogu nabaviti, te uvjeti pod kojima se može obavljati i sl.) nalaze se na web-stranicama Ministarstva, Hrvatskog športsko ribolovnog saveza i Hrvatskog saveza za športski ribolov na moru. Obzirom na navedeno svim turistima je omogućena jednostavna nabava dozvola kako za športski tako i za rekreacijski ribolov koji ima značajnu ulogu u našoj ukupnoj turističkoj ponudi.

Ministarstvo kulture

Ministarstvo kulture tijekom 2010. godine provodilo je aktivnosti vezane uz pripremu i provedbu turističke sezone. U okviru redovnih aktivnosti Ministarstva osigurana su ulaganja iz proračuna koja su direktno ili indirektno pridonijela uspješnijoj provedbi turističke sezone. Aktivnosti na poticanju razvoja turističke ponude temeljene su na tradicijskoj, kulturnoj, povijesnoj i dr. baštini i promociji hrvatske kulture, ukupnog hrvatskog gospodarstva i hrvatskih proizvoda kao važnog elementa ponude i identiteta hrvatskog turizma provedene putem Poziva za predlaganje javnih potreba u kulturi RH za 2010. g.

Niz značajnih tematskih i kulturoloških izložaba u 2010. g. te muzejsko-galerijski i likovni programi institucija, društava i pojedinaca koji se odnose na realizaciju kulturnih manifestacija, izložaba i ostalih aktivnosti naglašavaju potrebe lokalne zajednice uz vrednovanje lokalnog kulturnog potencijala i specifične turističke ponude te su i prinos turističkoj ponudi. Cilj takvih programa je jačanje identiteta i pozicije institucije, mjesta, regije i države kao posebne, jedinstvene i razvijene turističke destinacije. Otvoreni su novi muzeji: Muzej krapinskih neandertalaca, Hušnjakovo, Krapina i Muzej grada Iloka u obnovljenoj spomeničkoj cjelini dvorca Odescalchi, kao novim kulturno turističkim destinacijama a za koje je sredstva osiguralo Ministarstvo kulture, uz postojeće obnovljene stalne postave dijela muzeja i galerija u sustavu muzeja Hrvatske.

Projekt digitalizacije kulturne baštine „Hrvatska kulturna baština“ nezaobilazan je dio daljnjeg razvoja kulturnog turizma te predstavlja jedan od oblika motivacije za dolazak u Republiku Hrvatsku što je vidljivo iz visoke dnevne posjećenosti portala www.kultura.hr. Na portalu je dostupno više od 230

digitalnih zbirki različite građe. Značaj ovoga projekta prepoznaje se u zaštiti i prezentaciji hrvatskog kulturnog identiteta te u ulozi promotora bogate baštine. U tijeku su pripreme za uključivanje portala www.kultura.hr u portal www.europeana.eu kako bi sadržaj portala „Hrvatska kulturna baština“ bio sastavnim dijelom portala europske kulturne baštine.

Dva kulturna i umjetnička područja; Glazba, glazbeno-scenske i plesne umjetnosti te Kulturno-umjetnički amaterizam značajno su pridonijeli raznolikosti turističkih aktivnosti, posebno jer kvalitetnim sadržajima pridonose nacionalnoj i međunarodnoj promociji Republike Hrvatske. Riječ je o istaknutim festivalima, kulturnim manifestacijama i velikim smotrama amaterskog stvaralaštva koje se odvijaju tijekom cijele godine. Među ostalim sufinancirana su i 52 festivalska programa gdje treba istaknuti; Tjedan suvremenog plesa Zagreb, Varaždinske barokne večeri, Zagrebačke ljetne večeri, Festival komorne glazbe Julian Rachlin & Friends Dubrovnik, Glazbene večeri u sv. Donatu Zadar, Međunarodni kulturni centar Hrvatske glazbene mladeži u Grožnjanu, Gospićko glazbeno ljeto i Orguljaške večeri u Gospićko-senjskoj biskupiji i dr. U kulturno-umjetničkom amaterizmu sufinancirano je i 66 programa festivala, manifestacija i smotri kao npr.; Međunarodna smotra folkloru Zagreb, Festival dalmatinskih klapa Omiš, Vinkovačke jeseni, Tjedan kajkavske kulture Krapina, Đakovački vezovi, Smotra narodne glazbe i plesa Istre Novigrad i Međunarodni susret harmonikaša Pula, Susret folklornih ansambala Čakovec, Susret puhačkih orkestara Novi Vinodolski i Susret pjevačkih zborova Novigrad. Od dramskih umjetnosti podržani su programi (uglavnom se radi o kazališnim festivalima i manifestacijama, od kojih neki imaju i glazbeno-scenske značajke) koji svojom kvalitetom i kontinuitetom pridonose i kvaliteti regionalne turističke ponude. Festivali se uspješno realiziraju i bilježe visoku posjećenost. Podržani su i programi gostovanja i programi lokalne organizacije kazališnih gostovanja, osobito na području priobalja i otoka.

U 2010. godinu financirani su zaštitni radovi na arheološkim lokalitetima s 10.463.000,00 kn. Zaštitni radovi na arheološkim lokalitetima, osim što pridonose očuvanju kulturne baštine, također pridonose i proširivanju kulturne ponude općina, gradova ili raznih javnih ustanova na čijem se području oni nalaze. Financiranje programa zaštitnih radova na nepokretnim kulturnim dobrima u 2010 godini u iznosu od 107.453.000,00 kn svakako je pridonijelo uspješnijoj turističkoj sezoni – jer je na taj način otvorena dodatna kulturno-turistička ponuda temeljena na obnovljenim i prezentiranim kulturnim dobrima iz fundusa bogate graditeljske baštine RH. Također, bogatstvo kulturno-turističke ponude, uvelike nadopunjuju spomenici etno baštine koji u posljednjih nekoliko godina izazivaju veliki interes javnosti. Uključivanjem u turističku ponudu pokretne, ali i nematerijalne kulturne baštine obogaćuje se osmišljena kulturna ponuda i potiče realizacija projekata na relaciji kultura-turizam.

U djelatnosti zaštite prirode s ciljem osiguranja kvalitetnije i pristupačnije ponude posjetiteljima prvenstveno treba naglasiti provedbu aktivnosti izgradnje i održavanja infrastrukture u nacionalnim parkovima i parkovima prirode te nabavu nove opreme za prihvatanje posjetitelja (brodovi). Uređeni su i izgrađeni centri za posjetitelje edukativno-prezentacijske namjene, te promatračnice, šetnice i poučne staze obogaćene različitim edukativnim sadržajem. Zaposlenici javnih ustanova nacionalnih parkova i parkova prirode sudjelovali su na tuzemnim, ali i međunarodnim sajmovima turizma. Izrađeni su promidžbeni materijali (brošure, letci, suveniri), a također se oglašavalo i na različitim javnim reklamnim površinama s ciljem približavanja vrijednosti i turističke ponude zaštićenih područja što većem broju posjetitelja. Prema broju prodanih ulaznica, broj posjetitelja u prvih devet mjeseci 2009. godine iznosio je 1.830.516, dok procjene za prvih devet mjeseci 2010. godine govore o broju od 3.076.229 posjetitelja.

Tijekom 2010. godine započelo se s aktivnostima na uspostavi elektronske naplate ulaznica u nacionalnim parkovima i parkovima prirode, te se radilo na održavanju i poboljšavanju web-stranice www.zastita-prirode.hr, s ciljem bržeg i lakšeg pristupa posjetitelja informacijama o zaštićenim područjima.

Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva

Organizira se i provodi višegodišnji Projekt „Integralni razvoj lokalne zajednice“ čiji je osnovni cilj smanjiti neuravnoteženost u razvoju pojedinih područja i poboljšati ukupni standard i kvalitetu života stanovništva.

Uz socijalnu i komponentu zaštite okoliša, Projekt se realizira i kroz komponentu komunalne infrastrukture u koju su, uz pretpostavku da je dobra povezanost jedan od preduvjeta gospodarskog razvoja, a time i turizama; uključena 228 potprojekta cestovne infrastrukture (sanacija, rekonstrukcija i pojačano održavanje nerazvrstanih cesta, gradskih ulica, izgradnja nogostupa).

Do sada je završeno 129 objekata cestovne infrastrukture, od čega je 19 objekata završeno u 2010. godini, a do kraja 2010. planira se završiti još 9 započetih potprojekata.

U okviru Operativnog programa regionalna konkurentnost (IPA IIIC) za razdoblje 2007.-2011. planirana je provedba dvaju projekata: 1. Tehnička pomoć za pripremu projekata koji će se moći prijaviti za sufinanciranje i koji će se provoditi kroz shemu dodjele bespovratnih sredstava za razvoj poslovne infrastrukture; 2. te provedba same dodjele bespovratnih sredstava za poslovnu infrastrukturu. Oba ova projekta obuhvaćaju pojedinačne lokalne projekte namijenjene razvoju i/ili poboljšanju javne turističke infrastrukture zdravstvenog, kulturnog i aktivnog turizma. Ukupan iznos sredstava iz fonda IPA za oba projekta je 23,32 milijuna EUR.

Ugovaranje prvih konkretnih projekata se očekuje u listopadu 2010. tako da još uvijek nismo u mogućnosti imenovati pojedinačne projekte iz područja turizma, a koji će se provoditi tijekom 2011. i 2012. godine.

Vežano uz sektor turizma u prekograničnoj suradnji, projekti u provedbi tiču se programa iz IPA prepristupnog fonda odnosno 6 prekograničnih i 2 transnacionalna programa u kojima sudjeluje Republika Hrvatska, odnosno programi s državama članicama EU i ne-članicama EU.

Svi natječaji po programima su ili objavljeni ili u fazi evaluacije ili pripreme za potpisivanje projekata.

U svim prekograničnim programima postoji stavka vezana uz sektor turizma, stoga prilažemo pregled statusa natječaja po svim programima, u svjetlu priprema za turističku 2010. godinu:

1. IPA Hrvatska – BiH: potpisivanje projekata s natječaja raspisanoga od 17.7. do 16. 10. 2009. godine očekuje se tijekom trećega kvartala 2010. godine;
2. IPA Hrvatska – Crna Gora: potpisivanje projekata s natječaja raspisanoga od 21.8. do 18.11. 2009. godine očekuje se tijekom trećega kvartala 2010. godine;
3. IPA Hrvatska – Srbija: potpisivanje projekata s natječaja raspisanoga od 17.7. do 16. 10. 2009. godine očekuje se tijekom trećega kvartala 2010. godine;
4. IPA Adriatic (Jadranski prekogranični program): potpisivanje projekata s natječaja raspisanoga od 31.7. do 29. 10. 2009. godine očekuje se u prvom kvartalu 2011. godine, u tijeku je evaluacija projekata;
5. IPA Slovenija – Hrvatska: s prvoga natječaja ugovoren je 21 projekt, koji su krenuli sa implementacijom od studenoga 2009. godine. Drugi natječaj je trajao od 16. travnja do 30. lipnja 2010. godine i u tijeku je evaluacija projekata;
6. IPA Mađarska – Hrvatska: s prvoga natječaja ugovoreno je 42 projekta. Drugi natječaj je zatvoren 15. rujna i u tijeku je evaluacija projekata;
7. Transnacionalni program MED: s prvoga natječaja ugovoreno je 3 projekta u drugom kvartalu 2010. godine;
8. Transnacionalni program SEE: s prvoga natječaja ugovoreno je 9 projekata u drugom kvartalu 2010. godine;

Projekti koji su u provedbi na području sektora turizma u okviru programa:

1. IPA Slovenija - Hrvatska i
2. IPA Mađarska – Hrvatska.

1. Projekti odobreni unutar IPA Programa prekogranične suradnje Slovenija – Hrvatska 2007. – 2013. (turizam)

VP – vodeći partner

PP – projektni partner

PARENZANA II

VP: Istarska županija

PP: Grad Poreč

PP: Općina Vižinada

PP: Općina Oprtalj

PP: Grad Buje

Projekt se bavi zaštitom starih tračnica u Sloveniji i Hrvatskoj te konstrukcijom dodatne prvotne infrastrukture za biciklističke staze namijenjene rekreaciji i sportu u svrhu poboljšanja i razvitka turističke infrastrukture te integracije trenutnog stanja prirodnog, kulturnog i tehničkog nasljeđa te turističkih manifestacija u jedan integrirani turistički proizvod.

IPA alokacija: € 520.612,05

ROKIC: DROM

VP: Općina Črenšovci

PP - Općina Orehovica

PP: Sveučilište u Ljubljani

PP: "Romano Pejtaušago" - Romsko društvo Kamenci

PP: „Misija *S” – Društvo za održivi razvoj Pomurja

Projekt se bavi uspostavljanjem prekogranične kulturno-turističke staze Roma te razvoj i promocija integriranih turističko-kulturnih proizvoda Roma. Također, cilj projekta je ponuditi pripadnicima romske etničke zajednice neophodne mehanizme "pomoći za samopomoć" za aktiviranje endogenih kreativnih potencijala Roma i bogatstva romske kulturne baštine za svoj osobni razvoj i razvoj romskog kolektiva kao cjeline te poticati razvoj romskog socijalnog poduzetništva, prilagođenog posebnostima romskog stila života, romskoj kulturi i vrijednostima.

IPA alokacija: € 499.526,66

CURS COLAPIS

VP: Općina Črnomelj

PP: Općina Žakanje

PP: Općina Kamanje

PP: Općina Netretić

Ciljevi projekta su održivo upravljanje i provođenje rekreacijske upotrebe rijeke Kupe, s ciljem kojim se želi postići sklad između zaštite i upotrebe. Uređena infrastruktura za rekreacijsku upotrebu rijeke Kupe, koja može najbolje spriječiti vidljive utjecaje na okoliš kao npr. eroziju i promijene toka, dok su drugi nevidljivi, a ipak značajni. Poboljšana prepoznatljivost turističke destinacije dolina Kupe – razvojem usklađenog djelovanja će pružiti uvjete za razvoj novih produkta koji će sigurno poboljšati prepoznatljivost područja i nuditi nove razvojne potencijale.

IPA alokacija: € 1.219.349,84

MURA-DRAVA BIKE

- VP: Regionalna razvojna agencija Mura
- PP – Turistička zajednica Međimurske županije
- PP - Regionalna razvojna agencija Međimurje - REDEA
- PP - Razvojna agencija Grada Čakovca – Čakra
- PP - Turistička zajednica Varaždinske županije
- PP - Varaždinska županija

Projekt namjerava uspostaviti prekogranični integralni turistički proizvod i marketing u pograničnom području zajedno s partnerima. Također, namjera projekta je povezati nove proizvode s biciklističkim stazama u Austriji uz rijeke Mura i Drava te okolne regije.

IPA alokacija: € 1.494.503,48

MARIJINA ROMARSKA POT

- VP: Kozjanski park
- PP: Turistička zajednica općine Marija Bistrica
- PP: Turistička zajednica Sjeverno Zagorje
- PP: Turistička zajednica Krapinsko-zagorske županije
- PP: Turistička zajednica Grada Krapine
- PP: Javna ustanova „Park prirode Medvednica“
- PP: Grad Sveti Ivan Zelina

Uspostavljanje prekograničnog Marijanskog hodočasničkog puta, koji će povezivati marijanska hodočasnička središta i druga marijanska svetišta u projektnom području, trasirani i označeni prekogranični Marijanski hodočasnički put za pješake, pločama označeni kulturni objekti na putu, postavljanje obavijesnih ploča na glavnim točkama puta, uređena odmorišta uz put, i ostale vezane radnje. Interneta stranica projekta, zajednička robna marka, planirane i izvedene prekogranične mjere oglašavanja i trženja, sastavljanje zajedničkih prekograničnih turističkih paketa itd.

IPA alokacija: € 591.126,35

REVITAS

- VP: Mestna občina Koper
- PP – Istarska županija
- PP - Grad Buzet
- PP- Grad Poreč
- PP – Turistička zajednica Istarske županije
- PP – Općina Svetvinčenat
- PP – Grad Vodnjan

Projektom će se stvoriti mreža info centara, zajedničke prekogranične edukacije i kulturne razmjene koja će dodatno doprinijeti razvoju ljudskih resursa pograničnog područja i razmjeni iskustava o razvojnim potencijalima slovenske i hrvatske Istre. Sve projektne aktivnosti doprinijeti će stvaranju prepoznatljive zajedničke destinacije Istre, prekograničnih turističkih itinerera i ruta, te prepoznatljivog Istarskog identiteta (bez obzira na državne granice) temeljenog na zajedničkoj povijesti, uz uvažavanje lokalnih specifičnosti, jačajući svijest lokalnog stanovništva o vrijednosti i jedinstvenosti teritorija unutrašnje Istre.

IPA alokacija: € 1.564.308,49

HERITAGE LIVE

- VP: Univerza na Primorskem, Fakultet za humanistične studije
- PP: Filozofski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Odsjek za informacijske znanosti
- PP: Grad Umag
- PP: Grad Buje
- PP: Općina Lanišće
- PP: Hrvatsko arhivističko društvo

Ciljevi projekta su sljedeći: poticanje očuvanja i vrednovanja kulturne baštine, uz jačanje identiteta; jačanje i razvijanje znanja i alata za očuvanje, revitalizaciju i predstavljanje kulturne baštine; povećavanje sinergijskih učinaka zajedničkom promocijom zajedničke kulturne baštine, jačanje međukulturne razmjene, mobilnosti stručnjaka i umjetnika te prekogranične suradnje; podupiranje uključivanja kulturne baštine u izvore za razvoj prekograničnog područja.

IPA alokacija: € 298.062,04

WELLNESS 3plus

VP: RAZVOJNA AGENCIJA KOZJANSKO

PP: Zagorska razvojna agencija

PP: Krapinsko-zagorska županija

Projekt je usmjeren k razvoju modela organiziranosti prekogranične turističke destinacije kao *wellness 3 plus* destinacije prepoznatljive po trima tematskim cjelinama: aktivni odmor, doživljaj prirode i gastronomije te kulture; osposobljavanje i stvaranje mreže turističkih ponuđača prekogranične destinacije; uspostavljanje mreže ruralnih ponuđača turističkih produkata za potrebe *wellness 3 plus* destinacije; sajamsko predstavljanje itd.

IPA alokacija: € 401.558,72

WELLNESS ISTRA

VP: Općina Piran

PP: Grad Poreč

PP: Institut za poljoprivredu i turizam Poreč

Projekt podrazumijeva vrhunske tipične agrikulturne proizvode; kulinarsko, prirodno i kulturno naslijeđe i *spa* toplice kao održive turističke ponude u Istri.

IPA alokacija: € 298.464,11

EKO Muzej Mura

VP: Zavod za turizam in kulturu Beltinci

PP: Općina Sveti Martin na Muri

PP: Grad Mursko Središće

PP: Općina Podturen

PP: Muzej Međimurja Čakovec

PP: Ekološka organizacija Lipa

Projekt se bavi upravljanjem i promocijom novih zajedničkih turističkih destinacija, razvojem turizma uz rijeku Muru, obnavljanje i uspostavljanje zgrada kulturološkog naslijeđa, pješačkih staza i turističkih područja uz Eko muzej Mura; novi turistički vodiči u području muzeja.

IPA alokacija: € 1.500.929,26

2. Projekti odobreni unutar IPA Programa prekogranične suradnje Mađarska – Hrvatska 2007. – 2013. (turizam)

U okviru Prvog poziva na dostavu projektnih prijedloga na programu IPA CBC HU-HR odobreno je 42 projekata kojima su dodijeljena sredstva u iznosu od 12,3 milijuna eura (89,7 milijuna kuna). Na provedbi projekata unutar prvog poziva za dostavu projektnih prijedloga sudjeluju 74 hrvatska projektna partnera.

Operativni program IPA CBC Mađarska Hrvatska ima 3 prioriteta:

Prioritet 1: Održivi okoliš i turizam

Prioritet 2: Gospodarska suradnja i razvoj zajedničkih ljudskih resursa

Prioritet 3. Tehnička pomoć

Razvoj regionalnog turističkoga plana

Unutar prioriteta 1 Održivi okoliš i turizam, mjera Održivi turizam u području rijeka Drave, Mure i Dunava odobren je projekt Razvoj regionalnog turističkoga plana. Cilj krovnog projekta, vrijednog

411.760, 00 eura, je razvoj jasne turističke strategije u području rijeka Drave, Mure i Dunava unutar čijih okvira će se bazirati projekti u području kulture i turizma koji će se sufinancirati unutar drugog poziva IPA CBC Hu-HR programa. Turistička strategija je od direktne koristi ciljanoj skupini koju čine općine, gradovi, županije, Turističke zajednice, udruge i svi akteri koji djeluju i pružaju usluge u području turizma.

Unutar prioriteta 2 u provedbi su projekti koji u području gospodarko-kulturne suradnje organiziraju kulturna i turistička događanja na kojima sudjeluju hrvatski i mađarski projektni partneri. Neki od projekata su:

CultuREvive

Kulturna suradnja, razmjena znanja te organiziranje radionica za oživljavanje tradicionalnih zanata, običaja, (npr. Lončarstvo), Festival renesanse. Kroz projekt će se organizirati događanja u Hrvatskoj i Mađarskoj.

Europsko nasljeđe Zrinskih (European Zrinyi Heritage)

Cilj projekta je njegovati tradiciju i ulogu obitelji Zrinski na ciljanom području te obnoviti tradiciju organizacijom kulturno tradicijskih događanja. Aktivnosti: organiziranje: Dan Zrinskih, izložba i zajednički nastup mađarskih i hrvatskih umjetnika; zajednički nastupi Zrinske garde Čakovca i Zrinskih vitezova iz Szigetvara; radionice za mlade, konferencije, izložbe, skulpture kristala, radionice za partnere.

KaČa

Cilj projekta - očuvati kulturnu baštinu na prekograničnom području; prikazati jedinstvenost hrvatske i mađarske povijesti te tradicije; unaprijediti turističku ponudu grada Čakovca kao i cijelog Međimurja, uključujući mađarske općine Nagykanizsa i Zala; uspostaviti suradnju na prekograničnom području; osigurati i unaprijediti sustav informiranja i obavještanja.

Drava Gastroloby

Cilj projekta je kroz dvodnevno druženje, koje će se održati na obje strane hrvatsko-mađarske granice, prezentirati etnografske, prirodne i kulturne vrijednosti te nasljeđa manjina koje žive duž granice

In the wake of Zriny

Cilj projekta je očuvanje hrvatske nacionalne manjine uz rijeku Muru i očuvanje materinjeg jezika. Mjere kojima će se to postići su slijedeće: organizacija zajedničkih susreta, kampova, tečajevi jezika, znanstvena i sportska natjecanja i edukativni programi. Ciljna skupina je cca 500 učenika i profesora u institucijama koje sudjeluju u projektu.

Vodno gospodarstvo

Vodno gospodarstvo je u 2010. godini ulagalo u sustave javne vodoopskrbe i javne odvodnje u turističkim područjima Republike Hrvatske, a koja su posredno utjecala na poboljšanje odvijanja turističke sezone. Napominjemo da se radi o ulaganjima koja ne postižu efekte istoga trenutka već dugoročno unapređuju stanje javne vodoopskrbe i javne odvodnje u turističkim područjima bez koje se ne može zamisliti odvijanje turističke djelatnosti.

Slijedom navedenog dajemo slijedeće izvješće o izvršenim ulaganjima.

Planirana ulaganja u programe vodoopskrbe na području Republike Hrvatske iznose 87.300.000,00 kn iz sredstava državnog proračuna za 2010.g. Do sada je realizirano za izgradnju regionalnih vodoopskrbnih sustava cca 29.800.000,00 kn, a za izgradnju manjih objekata vodoopskrbe (JLS) 7.700.000,00 kn. Do kraja 2010.godine planiraju se realizirati programi vodoopskrbe sukladno preostalim sredstvima u iznosu od 49.800.000,00 kn.

Planirana ulaganja u programe zaštite voda i mora od zagađenja na području Republike Hrvatske iznose 36.850.000,00 kn iz sredstava državnog proračuna za 2010.g. Do sada je realizirano za izgradnju sustava odvodnje cca 20.800.000,00 kn, a za izgradnju manjih objekata odvodnje (JLS) 5.600.000,00 kn. Do kraja 2010.godine planiraju se realizirati programi zaštite voda i mora od zagađenja sukladno preostalim sredstvima u iznosu od 10.450.000,00 kn.

Cilj Projekta Jadran je održati kakvoću priobalnih voda RH kako bi se u lokalnim zajednicama koje sudjeluju u projektu ispunili važeći standardi EU/RH.

Taj se cilj ostvaruje kroz tehničku pomoć i ulaganja u sustave za prikupljanje, pročišćavanje, zbrinjavanje otpadnih voda u lokalnim zajednicama koje sudjeluju u projektu. Program je planiran u tri faze.

Projekt zaštite od onečišćenja voda u priobalnom području - Jadran faza I

Razdoblje provedbe Projekta je od 2005. do konca 2009.

Ukupna vrijednosti Prve faze Projekta iznosi 80 milijuna eura (550 mil HRK), od čega 40 milijuna čini zajam Svjetske banke kao strani izvor financiranja, a 40 milijuna eura su iz sredstava državnog proračuna.

Pod-projekti Jadran I. faze: Sustav Biogradska rivijera, Zadar, Rogoznica, Dugi Rat/Omiš, Makarska, Opuzen, Rijeka, Opatija, Novigrad, Pula.

I. faza Projekta Jadran je završena u prosincu 2009 godine.

Projekt zaštite od onečišćenja voda u priobalnom području - Jadran faza I

Planirana realizacija Pod-projekata – II FAZA (2009-2013)

Ukupna vrijednost Projekta u II fazi iznosi 120 mil. EUR-a od čega na nacionalnu komponentu otpada 60. mil. EUR.-a

Ugovoreni pod-projekti: Grobnik-Rijeka, Opatija, Matulji, Pula, Novigrad, Medulin, Poreč, Cres, Mali Lošinj, Rab, Krk, Malinska-Njivice-Omišalj, Zadar, Sukošan-Bibinje, Nin-Privlaka-Vrsi, Betina-Murter, Vodice-Srima-Tribunji, Dugi Rat, Hvar, Mljet, Bol Metković, Vela Luka.

Program golfa kao elementa razvojne strategije hrvatskog turizma

Ovo Ministarstvo je putem svojih predstavnika tijekom 2010. godine sudjelovalo u izradi Zakona o igralištima za golf i podzakonskim aktima, u verifikaciji prostornih planova kojima su planirana golf igrališta te u postupcima procjena utjecaja na okoliš za golf igrališta.

Lovstvo

Temeljem Zakona o lovstvu („Narodne novine“ 140/05 i 75/09) Hrvatski lovački savez izdaje lovačke iskaznice za strane lovce.

Od 2. do 7. veljače 2010. godine održan je sajam lova „JAGD und HUND“ u Dortmundu, SR Njemačka gdje je Republika Hrvatska sudjelovala u svojstvu zemlje partnera. Sajam je posjetilo 71.000 posjetitelja, a Republika Hrvatska se je predstavila na 400m2 sajmenog prostora sa ukupno 21 izlagač. Ukupni promet ostvaren na sajmu premašuje 35.000.000 €.

U ime Vlade RH sajam je otvorio potpredsjednik Vlade Republike Hrvatske i ministar regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva mr.sc. Božidar Pankretić.

U 2010. godini u Republici Hrvatskoj biti će održana četiri sajma s tematikom iz nadležnosti Uprave za lovstvo.

U tijeku je projekt sufinanciranja programa vezanih za promidžbu i informiranje iz područja lovstva (sajmovi lova, izdavanje brošura, organizacija lovačkih izložbi) u ukupnom iznosu od 400.000,00 kuna.

Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija

Ministarstvo vanjskih poslova i europskih integracija (MVPEI) samostalno, te u suradnji s nadležnim državnim tijelima, kontinuirano provodi aktivnosti promidžbe hrvatskih gospodarskih, turističkih i kulturnih potencijala.

Vezano uz provedene aktivnosti u pripremi turističke 2010. godine, ističemo kako je Vlada Republike Hrvatske, na prijedlog MVPEI kao središnjeg državnog tijela nadležnog za vizna pitanja, dana 25. veljače 2010. donijela dvije odluke o liberalizaciji viznog režima. Ove su donesene kao mjere iz Akcijskoga plana hrvatskog turizma za 2010. godinu, a cilj im je bio olakšavanje ulaska stranih turista u Republiku Hrvatsku i, samim time, povećanja njihova broja.

Prva je odluka o privremenoj suspenziji viznog režima za državljane Ruske Federacije, Ukrajine i Republike Kazakstana, i to u razdoblju od 1. travnja do 31. listopada 2010. godine. Ova odluka je doprinijela rastu broja ruskih turista za 38%, odnosno ukrajinskih za 46% u prvih sedam mjeseci 2010. godine.

Druga odluka odnosila se na privremeni olakšani ulazak određenih kategorija stranaca u Republiku Hrvatsku, u svrhu turističkog posjeta, na osnovi schengenskih dozvola boravka i viza, također u razdoblju od 1. travnja do 31. listopada 2010. godine. Tom je odlukom omogućeno ulazak bez vize, za:

- strane državljane koji imaju valjanu *schengensku* dozvolu boravka,
- strane državljane koji dolaze brodovima na kružnom putovanju, a imaju valjanu *schengensku* vizu i dolaze iz luke unutar Schengenskog prostora,
- državljane Republike Indije i Narodne Republike Kine koji organizirano i skupno posjećuju Republiku Hrvatsku, a imaju valjanu *schengensku* vizu i dolaze iz jedne od zemalja Schengenskog prostora,
- državljane Hašemitske Kraljevine Jordana, Države Katara, Države Kuvajta, Sultanata Omana i Ujedinjenih Arapskih Emirata, koji imaju valjanu *schengensku* vizu.

U okviru političkih uprava MVPEI djeluju posebni gospodarski odjeli s ciljem promocije hrvatskog gospodarstva i unaprjeđenja gospodarske suradnje s drugim državama. MVPEI razvija i izravnu suradnju s hrvatskim tvrtkama, a kao osobito uspješna praksa izdvaja se suorganizacija gospodarskih i poslovnih foruma u inozemstvu (primjerice u Kraljevini Norveškoj i Republici Finskoj). Uz postojeću instituciju gospodarskih savjetnika u većini hrvatskih diplomatskih predstavništava, od veleposlanika i generalnih konzula zatraženo je da se osobno angažiraju na prepoznavanju poslovnih prilika za hrvatske gospodarstvenike. S tim u svezi, jedna od značajnih aktivnosti je promocija Hrvatske kao atraktivne zemlje za strana ulaganja, posebice u sektoru turizma.

Diplomatske misije i konzularni uredi Republike Hrvatske aktivno djeluju na promidžbi hrvatske turističke ponude, kako u suradnji s drugim hrvatskim institucijama, prije svega s predstavništvima Hrvatske turističke zajednice (HTZ), tako i u izravnoj suradnji s hrvatskim tvrtkama iz područja turizma.

Sva hrvatska predstavništva aktivno su sudjelovala u promocijama koje su na njihovim područjima organizirane od strane HTZ-a (primjerice u Pekingu i Šangaju), a posebna pažnja posvećena je područjima gdje HTZ nije organizirala uobičajene promocije (Republika Koreja, Australija, Argentina, Brazil, Čile).

MVPEI u uskoj suradnji s Ministarstvom kulture, kreira i koordinira promidžbu hrvatske kulture diljem svijeta putem suorganizacije izložbi, koncerata, predstavljanja knjiga, predavanja, filmskih projekcija te gastronomskih događanja.

Cjelokupna prezentacija hrvatske kulture koncipirana je na način da prezentira Republiku Hrvatsku kao poželjnu turističku destinaciju s osobitim naglaskom na kulturni turizam, čime se pridonosi i stvaranju pozitivnog imidža Republike Hrvatske u svijetu. U suradnji s pripadnicima hrvatskih nacionalnih manjina u drugim državama i hrvatskim iseljeništvom kroz njihove institucije i udruge dodatno se promoviraju turistički potencijali Republike Hrvatske.

Po primitku pritužbi stranih državljana o određenim negativnostima vezanim uz njihov turistički boravak u Republici Hrvatskoj, MVPEI je, u suradnji s ostalim nadležnim institucijama, kontinuirano djelovao na ispravljanju neodgovarajućih poslovnih praksi te očuvanju reputacije Republike Hrvatske kao atraktivne i sigurne turističke destinacije.

Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva

Programom poticanja malog i srednjeg poduzetništva 2008-2012, koji je prihvaćen Zaključkom Vlade Republike Hrvatske, KLASA: URBROJ: 5030105-08-1 od 18. travnja 2008. godine, kao glavni cilj u navedenom razdoblju određen je jačanje konkurentnosti malog gospodarstva, a isti se provodi kroz 6 prioriteta: jačanje konkurentne sposobnosti, ravnomjeran regionalni razvoj, podizanje

kvalitete poduzetničke infrastrukture, smanjenje administrativnih prepreka, jačanje poduzetničke klime u društvu te internetizacija i elektroničko poslovanje.

Kao glavni ciljevi u jačanju konkurentne sposobnosti i prednosti ovim Programom određeni su:

- prioritarno poticanje razvoja brzo rastućih djelatnosti,
- stvaranje razvojnih uvjeta za produktivnije poslovanje poduzetnika,
- povećanje udjela malih i srednjih poduzeća i obrta temeljenih na visokim tehnologijama,
- povećanje ukupnih ulaganja u malo gospodarstvo,
- povećanje izvoza i izgradnja izvoznih klastera,
- cjeloživotno obrazovanje u poduzetništvu i strukovno obrazovanje sukladno potrebama gospodarstva te
- poticanje fleksibilnih oblika zapošljavanja.

Temeljem navedenog Programa izrađuju se i provode godišnji Operativni programi u kojima se definiraju projekti koji su usmjereni upravo ostvarenju navedenih ciljeva.

Sukladno Operativnom programu poticanja malog i srednjeg poduzetništva za 2010. godinu, ova Uprava je provela i projekt „Obrazovanje u obrtništvu“ koji između ostalih sadrži i aktivnosti: „Stipendiranje učenika u deficitarnim zanimanjima“ i „Razvoj strukovnih škola za obrtnička zanimanja“, a čije mjere su dijelom kompatibilne s aktivnosti: Nastaviti Program potpora i sufinanciranja obrazovanja i obuke kadrova u turizmu kroz sufinanciranje stipendija učenicima i studentima te sufinanciranje obuke kadrova u hotelskim i drugim gospodarskim u turizmu, kao i uređenju kabineta u srednjim strukovnim školama, iz „Programa pripremnih i provedbenih aktivnosti za turističku godinu 2010.“

Naime, u okviru projektne aktivnosti „Stipendiranje učenika u deficitarnim zanimanjima“, Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva u suradnji s područnim obrtničkim komorama, udruženjima obrtnika i gospodarskim subjektima malog gospodarstva sufinancira ukupni iznos stipendija učenicima koji se školuju za deficitarna zanimanja pa tako primjerice i učenika koji se školuju za zanimanje konobar i slastičar, u odnosu 50:50%, s time da se bespovratne potpore odobravaju područnim obrtničkim komorama, udruženjima obrtnika i subjektima malog gospodarstva u iznosu do najviše 500,00 kuna po učeniku mjesečno. Kako je provedba navedene projektne aktivnosti u tijeku, a obzirom da je školska godina 2010/2011. tek započela te da se ugovori o stipendiranju upravo zaključuju nije moguće dostaviti podatke o broju dodijeljenih stipendija učenicima koji se školuju za deficitarna zanimanja u turističkom sektoru.

Putem spomenute projektne aktivnosti „Razvoj strukovnih škola za obrtnička zanimanja“ dodjeljuju se bespovratna sredstva srednjim strukovnim školama koje izvode obrazovne programe za obrtnička zanimanja određena Pravilnikom o vezanim i povlaštenim obrtima i načinu izdavanja povlastica („Narodne novine“, broj 42/08), za opremanje školskih praktikuma za vježbe iz strukovnih predmeta i praktičnu nastavu te obnavljanje ili nabavku nastavnih sredstava i pomagala škole. Putem ove aktivnosti, za navedene namjene, Turističko-ugostiteljskoj školi „Antona Štifanića“ iz Poreča dodijeljena su bespovratna sredstva u iznosu od 37.500,00 kuna.

Također, kad je riječ o provedbi mjere „Promocija hrvatske kulture, ukupnog hrvatskog gospodarstva i hrvatskih proizvoda kao važnog elementa ponude i identiteta hrvatskog turizma“ iz navedenog Programa slobodni smo istaknuti da Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Hrvatska obrtnička komora i Hrvatska gospodarska komora, prepoznavši značaj tradicijski vrijednih hrvatskih proizvoda, zajednički provode projekt „Vrijedne ruke“ koji je upravo usmjeren na promociju kvalitetnih proizvoda tradicijskih i umjetničkih obrta, domaće radinosti, obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava i malog gospodarstva.

Nastavljajući praksu proteklih godina Hrvatski zavod za zapošljavanje je početkom 2010. godine organizirao redovite regionalne sastanke s predstavnicima većih hotelijersko-turističkih poduzeća radi konkretnih dogovora oko planiranja i odabira potrebnog broja sezonskih radnika. Sastanci, predstavljanje poslodavaca i selekcije kandidata održali su se u županijama hrvatskog priobalja (Istarskoj, Primorsko-goranskoj, Zadarskoj, Šibensko-kninskoj, Splitsko-dalmatinskoj i Dubrovačko-

neretvanskoj županiji) kao i kontinentalnim županijama (Karlovačkoj, Bjelovarsko-bilogorskoj, Sisačko-moslavačkoj, Virovitičko-podravskoj, Brodsko-posavskoj, Vukovarsko-srijemskoj, Ličko-Senjskoj i grad Zagreb i Zagrebačkoj županiji) koje su se pripremale za nadolazeću turističku sezonu.

Obzirom na izražene potrebe hrvatskih poslodavaca za zapošljavanjem sezonskih radnika u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane, na pojedinim je regionalnim Sajmovima poslova omogućeno predstavljanje poslodavaca s područja Jadranske obale, a kojima je omogućena i izravna selekcija odnosno individualni razgovori sa zainteresiranim kandidatima. Također je u 2010. godini u mjerama aktivne politike prema Nacionalnom planu za poticanje zapošljavanja za 2009. i 2010. godinu naglasak dan na uključivanje nezaposlenih osoba u programe obrazovanja, a posebice za potrebe u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane.

Prema predviđanjima poslodavaca u 2010. godini u djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane, koja uključuje i trgovinu, planirano je zapošljavanje 17.874 sezonskih radnika. Do 31. kolovoza 2010. godine traženo je 21.978 sezonskih radnika, a zaposleno 27.895 osoba. Od ukupno 21.978 traženih radnika na sezonskim poslovima, 11.692 (53,2%) osoba je traženo u djelatnosti pružanja smještaja te priprema i usluživanja hrane.

Prema podacima Zavoda do kraja kolovoza 2010. godine, u djelatnosti pružanja smještaja te priprema i usluživanja hrane i trgovine na veliko i najveći broj traženih radnika za rad na sezonskim poslovima odnosio se na zanimanja: konobar, sobarica, kuhinjski radnik, kuhar, prodavač, čistačica. U turizmu u djelatnostima pružanja smještaja te priprema i usluživanja hrane i trgovine na veliko i na malo zaposlilo se 17.723 osoba, a najviše: prodavača, konobara, kuhara, sobarica, čistačica, kuhinjskih radnika i pomoćnih kuhara.

U ostalim djelatnostima na sezonskim poslovima zaposlilo se 10.172 osoba, a najviše u djelatnosti poljoprivrede, šumarstvo i ribarstvo 2.213 osobe.

Od ukupnog broja zaposlenih osoba s evidencije Zavoda prema razini obrazovanja na sezonskim poslovima najviše je zaposleno osoba sa završenom srednjom stručnom spremom u trajanju do 3. godine i škola za KV i VKV radnike (40,8%), 28,6% ima završenu srednju stručnu spremu za zanimanja u trajanju od 4 i više godina i gimnazija, a najmanje su se zapošljavale osobe bez osnovne škole i nezavršena osnovne škole 2,4%.

U prvih 8 mjeseci 2010. godine od ukupno 27.895 zaposlenih osoba na sezonskim poslovima 63,5 % zaposleno je u turizmu u djelatnostima pružanja smještaja te priprema i usluživanja hrane i trgovine na veliko i na malo. Karakteristika sezonskog zapošljavanja

Gledano po županijama najviše je sezonskih radnika zaposleno s evidencije Zavoda u: Splitsko-dalmatinskoj (14,8%), Istarskoj (9,2%), Dubrovačko-neretvanskoj (8,8%), Primorsko-goranskoj (8,7%) i Osječko-baranjskoj (7,5%) županiji.

Od ukupnog broja 27.895 zaposlenih osoba, 8.297 ili 29,7%, osoba zaposleno je izvan matične službe i to najviše s područja Osječko-baranjske (16,3%), Vukovarsko-srijemske (16,2%), Sisačko-moslavačke (10,8%).

Kao i proteklih godina jedno od glavnih obilježja sezonskog zapošljavanja je migracijsko zapošljavanje – zapošljavanje izvan matične službe i to najviše s područja kontinentalnih županija kao što su: Osječko-baranjskoj, Vukovarsko-srijemskoj, Brodsko-posavskoj, Sisačko-moslavačkoj, Požeško-slavonskoj, Bjelovarsko-bilogorskoj, Karlovačkoj, Virovitičko-podravskoj i dr. županijama.

Od ukupno zaposlenih osoba na sezonskim poslovima izvan matične službe 85,5% zaposleno je iz kontinentalnih županija.

Najveći broj zaposlenih osoba izvan matične službe 75% zaposleno je u turizmu i to u djelatnostima pružanja smještaja te priprema i usluživanja hrane i trgovine na veliko i na malo

Obrazovanje za potrebe u djelatnostima pružanja smještaja te priprema i usluživanja hrane - Hrvatski Zavod za zapošljavanje organizira i provodi kraća osposobljavanja i prekvalifikaciju za zanimanja i dodatna znanja i vještine koje nedostaju nezaposlenim osobama za potrebe turističke sezone, a u cilju povećanja njihove mogućnosti zapošljavanja u turističkoj sezoni.

Prema Nacionalnom planu za poticanje zapošljavanja za 2009. i 2010. godinu naglasak je na uključivanje nezaposlenih osoba u programe obrazovanja, a posebice za potrebe djelatnosti pružanja smještaja te pripreme i usluživanja hrane.

U 2010. godini planirano je u programe obrazovanja za potrebe zapošljavanja u turističkoj sezoni uključiti 1567 nezaposlenih osoba. Do 31. kolovoza 2010. godine u programe obrazovanja uključeno je 1258 (80,3%) osoba uz trošak od 13.121.373,00 kuna.

Na kvalitetan odabir nezaposlenih osoba i rezultate provedbe utjecalo je niz faktora od čega su najizraženiji godine života, zdravstveno stanje, prethodno radno iskustvo kao i razina obrazovanja koja je nezadovoljavajuća jer za programe prekvalifikacije (konobari, kuhari) potrebna je najmanje završena trogodišnja srednja škola.

Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva

Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva (MZOPUG) je nastavilo kontinuirano poticati izradu prostornih planova uređenja osobito priobalnih gradova i općina koje to još nisu učinile u 2009. godini a osobito provedbenih prostornih planova za pojedine prostorne cjeline ugostiteljsko-turističke namjene. U postupku donošenja svih prostornih planova unutar zaštićenog obalnog područja mora (ZOP) i prostornih planova čiji se dijelovi obuhvata nalaze unutar tog područja, temeljem Zakona o prostornom uređenju i gradnji (NN, br. 76/07 i 38/09 – u daljnjem tekstu: ZPUG), MZOPUG izdaje suglasnost, u kojem se postupku osobito detaljno provjerava zakonitost i kvaliteta prostorno planskih rješenja za područja ugostiteljsko-turističke namjene.

Također tijekom 2010. Zavod za prostorno planiranje je nastavio poslove nositelja izrade prostornih planova nacionalnih parkova i parkova prirode (PP „Lonjsko Polje“, PP „Vransko jezero“, PP „Telašćica“, NP „Sjeverni Velebit“ i NP „Plitvička jezera“, kojih su sastavni dio mogućnosti i ograničenja turističkog i drugog posjećivanja zaštićenih područja te načina organizacije smještajne ponude.

MZOPUG kontinuirano tijekom izrade i donošenja prostornih planova, kao i u postupcima provođenja nadzora provedbe tih planova, osobitu pozornost usmjerava na sadržaj i sve subjekte u procesu razvoja projekata turizma u svrhu poboljšanja predloženih prostornih rješenja, sprječavanja eventualne prenamjene prostora određenih za turističku namjenu, smanjivanja prekomjerne turističke gustoće korištenja vrijednih turističkih prostora i destinacija radi povećanja njihove konkurentnosti i privlačnosti u odnosu na druge turističke destinacije. Pritom se afirmiraju i pojedine vrste, primjerice još uvijek nedovoljno afirmirani ruralni i osobito zdravstveni turizam.

Rezultati analiza postojećih i planiranih lokacija za ugostiteljsko-turističku namjenu u prostornim planovima županija (PPŽ) prema smještajnom kapacitetu ukazuju na problematičnu racionalnost „otvaranja“ novih lokacija sadržajima ugostiteljsko-turističke namjene obzirom na pretežitost lokacija s kapacitetom do 400 kreveta (najčešće 1 hotel).

U promatranom razdoblju nastavljeni su pripremni radovi i aktivnosti na izradi nove Strategije prostornog razvoja Republike Hrvatske, Programa prostornog uređenja RH i Izvješća o stanju u prostoru i to prvenstveno geoinformacijskom obradom PPŽ-a i Prostornog plana Grada Zagreba u svrhu izrade kartografskih prikaza navedenih dokumenata. Preduvjet tih aktivnosti bila je uspostava GIS-a PPŽ, koji je ostvaren sredinom 2010. godine.

Tijekom 2010. godine analizirana je tipizacija urbanizirane obale, koja se odnosi na naselja ili veće graditeljske sklopove na (građevinska područja) na udaljenosti do 200 m uz obalu, a u funkciji izračuna planirane/ostvarene izgrađenosti obalne crte.

Savjet prostornog uređenja Republike Hrvatske pripremio je publikaciju KRITERIJI I SMJERNICE ZA PLANIRANJE GOLFSKIH IGRALIŠTA, svibanj 2010, koji će se koristiti za izradu prostornih planova te kao stručna podloga za izradu podzakonskih akata i u nadzoru izrade i provedbe županijskih, općinskih i gradskih prostornih planova. Prema važećim PPŽ je planirano ukupno 89 golfskih igrališta, od kojih u 7 jadranskih županija 55 igrališta. Do sada su izgrađena 3 golfska igrališta.

Za lokacije namijenjene razvoju golf projekata. MZOPUG je nastavilo primjenu propisa iz područja prostornog uređenja, gradnje i zaštite okoliša prvenstveno kroz izradu provedbenih prostornih planova

te njihovih izmjena i dopuna, osobito u vezi s Zakonom o izmjenama i dopunama Zakona o igralištima za golf (NN, br. 80/10), kao i u okviru postupka procjene utjecaja na okoliš.

Savjet prostornog uređenja Republike Hrvatske je osim publikacije KRITERIJI I SMJERNICE ZA PLANIRANJE GOLFSKIH IGRALIŠTA pripremio i nacrt minimalnih standarda, sadržaja i uvjeta za golfska igrališta, u funkciji izrade Pravilnika čije je donošenje propisano člankom 13. navedenog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o igralištima za golf.

MZOPUG - Zavod za prostorno planiranje je u razdoblju 2004.-2010. godine radio na Geoinformacijskom sustavu Prostornih planova Jadranske Hrvatske, a nastavlja se njegov daljnji razvoj za proširenje na prostor Panonske Hrvatske. Glavni cilj sadašnjih aktivnosti je uspostava GIS-a svih prostornih planova Republike Hrvatske do 2011. godine kao temeljnog sadržaja Informacijskog sustava prostornog uređenja Republike Hrvatske, koji se planira sadržajno uspostaviti u potpunosti do 2012. godine i nastaviti trajno razvijati.

U sadašnjoj fazi razvoja GIS-a Prostornih planova Republike Hrvatske nastavljaju se aktualizirati obrađeni podaci i pripremati cjelovita planska građa iz prostornih planova županija te prostornih planova uređenja JLS za "urbanizirani prostor" u građevnim područjima naselja kao i izvan njih. Zbog značaja za gospodarski razvitak Hrvatske, kao i zbog veličine korištenog ili planiranog prostora, dosadašnje aktivnosti bile su usmjerene na ZOP u kojem je prema Prostornim planovima županija utvrđeno u 2010. godini oko 625 ugostiteljsko-turističkih zona, postojećih i planiranih izvan urbanog prostora naselja na oko 9.920 ha za 654.500 kreveta, od kojih je na 4.700 ha izgrađeno oko 331.000 kreveta. Osim tih zona i u urbanim prostorima obalnih naselja je smješteno još oko 250 ugostiteljsko-turističkih zona izdvojene namjene još neutvrđenog kapaciteta.

Dosadašnja uspostava GIS-a Prostornih planova Republike Hrvatske su u funkciji pripreme i izrade Izvješća o stanju u prostoru te Programa razvoja informacijskog sustava prostornog uređenja, kojim će se odrediti struktura, sadržaj, način rada i oblik informacijskog sustava, metode, obveze, način i rokovi dostavljanja prostorno-planskih podataka i ostalih informacija o prostoru, te način upravljanja (razmjena, pristup i korištenje) podacima i informacijama.

U vezi izrade regulative iz područja nadležnosti MZOPUG-a u izvještajnom razdoblju nastavljena je izrada provedbenih propisa na temelju donesenih zakona iz područja prostornog uređenja i građenja te zaštite okoliša, a na temelju Programa gospodarskog oporavka Vlade Republike Hrvatske doneseni su, odnosno do konca 2010. godine donijet će se i propisi kojima se podržavaju određene mjere tog Programa.

U vezi primjene propisa u području prostornog uređenja i građenja izdvaja se kontinuirano praćenje primjene Zakona o postupanju i uvjetima gradnje radi poticanja ulaganja (NN, br. 69/09), kojim se uređuje koordinacija državne i lokalne razine, postupci izdavanja dozvola u području gradnje umjesto 2 akta na temelju jednog akta (rješenja za građenje) kojeg se treba izdati u roku od 45 dana, te potpuna priprema projekta prije podnošenja zahtjeva za izdavanje rješenja za građenje, pružanje izravne stručne pomoći nadležnim upravnim tijelima županija i velikih gradova od strane MZOPUG-a u vezi s izdavanjem rješenja za građenje, kao i skraćivanje rokova za utvrđivanja posebnih uvjeta propisanih posebnim propisima.

S obzirom da je određeno da će se Zakon o postupanju i uvjetima gradnje radi poticanja ulaganja primjenjivati do 31. prosinca 2010. godine, u tijeku je priprema Izmjena i dopuna toga zakona kojom će se produžiti vrijeme njegove primjene do 31. prosinca 2012. godine.

U razdoblju primjene toga zakona od 25. lipnja 2009. godine do 31. kolovoza 2010. godine u nadležnim upravnim tijelima županija i velikih gradova zaprimljeno je 808 zahtjeva, od kojih je odustalo 45 investitora. U istom vremenu izdano je od 763 aktivnih zahtjeva 426 rješenja o građenju (55,8%), odbijeno/odbačeno je 185 zahtjeva (24,3%) zbog neispunjavanja uvjeta za postupanje po tom zakonu, dok su 152 zahtjeva (19,9%) u postupku rješavanja. Od investitora čiji su zahtjevi odbijeni, 46 investitora (25%) je podnijelo zahtjev za izdavanje odgovarajućeg akta na temelju ZPUG-a.

U odnosu na strukturu građevina prema namjeni za čije je građenje izdano rješenje za građenje, 3% je ugostiteljsko-turističke namjene, 26% poslovne i proizvodne namjene, 37% infrastrukturne te 24% stambene i stambeno-poslovne namjene.

Od ukupnog broja izdanih rješenja za građenje 54% je izdano unutar propisanog roka od 45 dana ili u znatno kraćem roku, dok je samo 8% zahtjeva riješeno u roku dužem od 100 dana. Takvi rezultati već u prvoj godini primjene tog zakona ukazuju na ispunjavanje osnovne svrhe njegovog donošenja i dobru pripremu njegov primjene, ali i na potrebu daljnjeg usavršavanja svih sudionika u izradi potrebne dokumentacije, budući da je od ukupnog broja zahtjeva u rješavanju, 22% zahtjeva tijekom postupka bilo potrebno dopuniti.

U vezi s primjenom navedenog zakona MZOPUG je zaključilo i Sporazume o pružanju stručne pomoći sa svim županijama i Gradom Zagrebom, osim s Koprivničko-križevačkom županijom, koja nije iskazala potrebu, te s 20 velikih gradova koji imaju ovlasti izdavanja akata u području prostornog uređenja i gradnje osim gradova Rijeke, Siska, Varaždina i Samobora.

Istovremeno nastavlja se i primjena ZPUG-a, te su u svrhu stalne razmjene iskustava i mišljenja u odnosu na njegove odredbe, osobito u vezi izdavanja akata kojima se odobrava građenje kao i noviju sudsku praksu u području gradnje, pripremaju mišljenja i odgovarajuće upute.

U razdoblju studeni-prosinac 2009. i u 2010. godini nastavljena je izrada propisa u okviru procesa prilagodbe nacionalnog zakonodavstva u području građenja s pravnom stečevinom EU kao i drugi propisi i to: Uredba o izmjeni Tarife Zakona o upravnim pristojbama (NN, br. 117/07, 25/08, 69/10), Pravilnik o stručnom ispitu te upotpunjavanju i usavršavanju znanja osoba koje obavljaju poslove prostornog uređenja i graditeljstva (NN, br. 24/08, 141/09), Pravilnik o ocjenjivanju sukladnosti, ispravama o sukladnosti i označavanju građevnih proizvoda (NN, br. 103/08, 147/09, 87/10), Pravilnik o jednostavnim građevinama i radovima (NN, br. 21/09, 57/10), Pravilnik o energetskom certificiranju zgrada (NN, br. 36/10), Pravilnik o načinu zatvaranja i označavanja zatvorenog gradilišta (NN, br. 66/10), Pravilnik o načinu pečačenja oruđa, strojeva i drugih sredstava za rad izvođača na gradilištu (NN, br. 66/10), Pravilnik o produženju razdoblja stručnog usavršavanja znanja osoba koje obavljaju poslove prostornog uređenja i graditeljstva (NN, br. 87/10), Pravilnik o načinu obračuna površine i obujma u projektima zgrada (NN, br. 90/10), te Tehnički propis za sustave zaštite od djelovanja munje na građevinama (NN, br. 87/08, 33/10), Tehnički propis za betonske konstrukcije (NN, br. 139/09, 14/10), Tehnički propis za niskonaponske električne instalacije (NN, br. 5/10), Tehnički propis o građevnim proizvodima (NN, br. 33/10, 87/10).

Na temelju mjera iz Programa gospodarskog oporavka Vlade Republike Hrvatske iz poglavlja 9. BRIGA O PROSTORU I OKOLIŠU do konca 2010. godine predviđeno je donijeti Pravilnik o sadržaju i obveznim prostornim pokazateljima izvješća o stanju u prostoru, Pravilnik o općinama koje mogu donijeti prostorni plan uređenja smanjenog sadržaja i o sadržaju tog prostornog plana i Pravilnik o sadržaju, mjerilima kartografskih prikaza, standardima i obveznim prostornim pokazateljima, te o standardu elaborata i obveznim priložima prostornih planova.

Osim toga u izradi je i novi Pravilnik o osiguranju pristupačnosti građevina osobama s invaliditetom i smanjene pokretljivosti.

U području zaštite okoliša u izvještajnom razdoblju u okviru procesa prilagodbe nacionalnog zakonodavstva s pravnom stečevinom EU, doneseni su novi i dopunjeni postojeći propisi i dokumenti kojima se uređuju opća pitanja zaštite okoliša, zaštita zraka i gospodarenja otpadom.

U procesu prilagodbe nacionalnog zakonodavstva u razdoblju studeni-prosinac 2009. i u 2010. godini nastavljena je izrada i donošenje novih propisa kojima se uređuju opća pitanja zaštite okoliša i to: Pravilnik o priznanjima i nagradama za dostignuća na području zaštite okoliša (NN, br. 31/10) i Pravilnik o uvjetima za izdavanje suglasnosti pravnim osobama za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša, (NN, br. 57/10).

U području zaštite zraka doneseni su sljedeći novi, odnosno izmijenjeni i/ili dopunjeni postojeći propisi i akti: Uredba o kakvoći tekućih naftnih goriva (NN, br. 53/06, 154/08, 81/10), Pravilnik o priznanjima i nagradama za dostignuća na području zaštite okoliša (NN, br. 31/10), Pravilnik o uvjetima za

izdavanje suglasnosti pravnim osobama za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša, (NN, br. 57/10), Odluka o određivanju godišnje količine tekućih naftnih goriva koja se smije stavljati u promet na domaćem tržištu, a ne udovoljava graničnim vrijednostima i drugim značajkama kakvoće tekućih naftnih goriva (NN, br. 153/09, 3/10, 52/10, 96/10), Odluka o prihvaćanju Petog nacionalnog izvješća Republike Hrvatske prema Okvirnoj konvenciji Ujedinjenih naroda o promjeni klime (NN, br. 24/10), Program postupnog smanjivanja emisija za određene onečišćene tvari u Republici Hrvatskoj za razdoblje do kraja 2010. godine, s projekcijama emisija za razdoblje od 2010. do 2020. godine (NN, br. 152/09) i Program praćenja kakvoće tekućih naftnih goriva za 2010. godinu (NN, br. 13/10).

U području gospodarenja otpadom doneseni su sljedeći izmijenjeni i/ili dopunjeni postojeći propisi: Pravilnik o gospodarenju otpadnim gumama (NN, br. 40/06, 31/09, 156/09), Pravilnik o gospodarenju otpadnim uljima (NN, br. 124/06, 121/08, 31/09, 156/09), Pravilnik o gospodarenju otpadnim baterijama i akumulatorima (NN, br. 133/06, 31/09, 156/09), Pravilnik o gospodarenju otpadnim vozilima (NN, br. 136/06, 31/09, 156/09), Pravilnik o gospodarenju otpadnim električnim i elektroničkim uređajima i opremom (NN, br. 74/07, 133/08, 31/09, 156/09) i Pravilnik o ambalaži i ambalažnom otpadu (NN, br. 97/05, 115/05, 81/08, 31/09, 156/09, 38/10).

Na temelju mjera iz Programa gospodarskog oporavka Vlade Republike Hrvatske iz poglavlja 9. BRIGA O PROSTORU I OKOLIŠU do konca 2010. godine predviđeno je donijeti Zakon o zaštiti od svjetlosnog onečišćenja i Pravilnik o zatvaranju i načinu pečačenju prostora i sredstava za rad zbog onečišćenja okoliša, te Izmjene i dopune Plana gospodarenja otpadom u Republici Hrvatskoj za razdoblje od 2007-2015. godine.

Osim toga u izradi je i Prijedlog Uredbe o izmjenama i dopunama Uredbe o emisijskim kvotama stakleničkih plinova i načinu trgovanja emisijskim jedinicama (NN, br. 142/08) radi usklađivanja s novom Direktivom 2008/101/EZ kojom se izmjenjuje i dopunjuje Direktiva 2003/87/EZ uključivanjem zrakoplovne djelatnosti u sustav trgovanja emisijskim jedinicama u cilju smanjenja emisija stakleničkih plinova iz tog sektora kao i izvršenja obveza preuzetih Kyotskim protokolom.

Postupanje inspekcija MZOPUG-a provodilo se u skladu s Planom i Programom rada urbanističke i građevinske inspekcije te inspekcije zaštite okoliša za 2010. godinu, kojima su određene zadaće i prioriteta nadzora to:

1. Nadzor urbanističke inspekcije

Nadzor urbanističke inspekcije nad općim aktima prostornog uređenja provodio se nad izradom i donošenjem prostornih planova osobito na obalnom području. U promatranom razdoblju povodom 100 prijava zaprimljenih u drugoj polovini 2009. godine i u 2010. godini provedeni su inspekcijski nadzori nad 42 prostorna plana, te su u vezi postupaka izrade i donošenja šest prostornih planova (PPUO Dvor na Uni, Izmjena i dopuna GUP-a Osijeka, Izmjena i dopuna PPUG-a Osijeka, Izmjena i dopuna PPUO-a Stupnika i PPUO-a Mošćenička Draga) i Prijedloga za ispravku grešaka Izmjene i dopune GUP-a Grada Zagreba utvrđene nepravilnosti i/ili nezakornitosti čije je otklanjanje zatraženo od nadležnih tijela lokalne i područne (regionalne) samouprave, koje su nadležna tijela otklonila, odnosno pristupila otklanjanju utvrđenih nepravilnosti i nezakornitosti planskih dokumenata, tako da nije bilo potrebno pokretati daljnje postupke urbanističke inspekcije.

U 25 predmeta prijava koje su se odnosile na zahtjeve za promjenu planskih rješenja (zahtjevi za uvrštenje katastarske čestice u građevinsko područje ili u odgovarajuću namjenu prostornog plana) o kojima se ne odlučuje u inspekcijskom postupku već u postupku donošenja prostornog plana, provedeni su i ciljani nadzori dokumentacije Izvješća o javnoj raspravi i pisanih obavijesti koje je otpremio nositelj izrade sudionicima javne rasprave čije primjedbe nisu prihvaćene ili su djelomično prihvaćene, iz kojih proizlazi da građani podnose zahtjeve inspekciji za promjenu planskih rješenja zbog neupućenosti u poslove prostornog uređenja i prvostupanjsku nadležnosti tijela lokalne samouprave za te poslove te zbog nepotpunih obrazloženja pisanih obavijesti nositelja izrade plana o razlozima neprihvatanja, odnosno djelomičnog prihvaćanja njihovih primjedbi.

U tijeku je i provedba nadzora urbanističke inspekcije 58 drugih predmeta, iz kojih proizlaze nepravilnosti i nezakonitosti 6 nadziranih planova, čije će se otklanjanje zatražiti do konca 2010. godine.

Nadzor urbanističke inspekcije pojedinačnih akata prostornog uređenja značajan je radi otklanjanja nezakonitosti u provedbi dokumenata prostornog uređenja, posebnih zakona i propisa donesenih na osnovi tih zakona.

Na temelju Godišnjeg plana rada određeni su prioriteti postupanja Odjela sa svrhom sprečavanja neplanske izgradnje, posebice unutar ZOP-a kao području od posebnog interesa za Republike Hrvatske.

U promatranom razdoblju povodom zahtjeva za provođenje inspekcijskog nadzora i poništenje po pravu nadzora, te povodom intenziviranih upravnih nadzora MZOPUG-a, pokrenuti su inspekcijski nadzori 110 pojedinačnih akata prostornog uređenja (lokacijske dozvole, rješenja o uvjetima građenja, rješenja o izvedenom stanju, potvrde glavnog projekta i parcelacijski elaborati), prioritetno je nadzirana zakonitost lokacijskih dozvola. U provedbi nadzora lokacijskih dozvola, utvrđeno je 34 (60%) zakonitima, a predloženo je na poništenje 23 (40%), pretežito zbog nezakonite primjene prostorno planske dokumentacije na temelju koje su izdane. U 43 (39%) nije bilo uvjeta za poduzimanje inspekcijskih mjera, dok je za 10 (9%) postupak u tijeku. Ističe se da je 58% od nadziranih dozvola izdano na obalnom području Republike Hrvatske i to u Istarskoj županiji (1%), Primorsko – goranskoj (41%), Ličko – senjskoj (12%), Zadarskoj (12%), Šibensko – kninskoj (5%), Splitsko – dalmatinskoj (17%) i Dubrovačko – neretvanskoj (12%).

Urbanistička inspekcija će do konca 2010. godine nastaviti provoditi nadzor u skladu s Programom rada za 2010. godinu, s težištem na nadzoru pravnih osoba kojima je izdana suglasnost MZOPUG-a za obavljanje stručnih poslova prostornog uređenja.

2. Nadzor građevinske inspekcije

Građevinska inspekcija koja nadzire građenje građevina za koje građevinsku dozvolu izdaje MZOPUG, nastavila je u razdoblju od 1. siječnja 2010. do 15. rujna 2010. godine provedbu nadzora gradnje prometnih građevina za koje je ocijenjeno da su od posebnog interesa za razvoj turizma u Republici Hrvatskoj, a kao nastavak već započetih aktivnosti nadzora prometnica koje osiguravaju pristupačnost i povezanost turističkih destinacija. Nadzor građenja različitih zahvata proveden je na sljedećim prometnicama:

Autocesta Zagreb – Split – Dubrovnik:

- dionica Ravča – Vrgorac – Ploče 1 od km 77+336,705 do km 102+500,00 i brza cesta od km 102+500,00 do km 103+700,00; (glavna trasa autoceste od km 77+336,705 (77+400,00) do 87+185,00 uključivo sve objekte i tuneli izuzev vijadukta Kotezi, unutrašnja i vanjska odvodnja, čvorište Vrgorac, putni prijelazi, prolazi i paralelne ceste)

- dionica Ravča – Vrgorac – Ploče 1 od km 77+336,705 do km 102+500,00 i brza ceste od km 102+500,00 do km 103+700,00; (vijadukt Kotezi)

Autocesta Zagreb-Sisak:

- dionica Jakuševac – Velika Gorica (jug), vijadukt Odra

Autocesta A9, Jadranska autocesta, II. faza – sjeverni kolnik:

- dionica Umag – Buje

- dionica Buje – Nova Vas (bez naplate cestarine)

- dionica Nova Vas - Višnjan (bez cestarinskog prolaza i mosta Mirna)

Autocesta Rijeka - Zagreb, dionica Zagreb (Lučko) – Jastrebarsko, čvor Donja Zdenčina

Državna cesta D-8, dionica Sveti Kuzam – Križišće:

- trasa od km 6+355,00 do km 11+000,00 i

- trasa od km 11+000,00 do km 14+590,00

Rekonstrukcija državne ceste D-1; dogradnja drugog kolnika (lijevi – zapadni) brze ceste Solin – Klis:

- poddionica Majdan – Jamani

- poddionica Jamani – Grlo (Klis)

Obilaznica Velike Gorice na D-31 sa spojem na D-408 (I. i II. faza)
Državna ceste D-206; izmještanje trase od državne ceste D-1 do vijadukta Tkalci; I etapa
Državna cesta D-301; Novigrad – Ponte Porton; dionica čvor Nova Vas - Ponte Porton
Obnova državne ceste D-2; dionica Most Plitvica – Koprivnica
Privremene građevine za potrebe izgradnja mosta Pelješac
Spojna cesta od Istarskog ipsilona (čvor Umag) do raskrižja s državnim cestama D-200/D-21
Tunel Krapina i vijadukt Krapina na državnoj cesti D-1 – izvođenje radova održavanja
U cilju ostvarenja Programa zaštite prostora i uređenja okoliša nastavljene su aktivnosti građevinske inspekcije u 20 Područnih jedinica Uprava za inspekcijske poslove MZOPUG-a obavljanjem inspekcijskih nadzora i izvršenjem inspekcijskih rješenja. U razdoblju od 1. siječnja do 31. kolovoza 2010. godine izvršeno je ukupno 8.927 inspekcijskih pregleda, od čega 3.474 na području priobalnih županija. Kao rezultat utvrđenih povreda propisa doneseno je 2.435 inspekcijskih rješenja, odnosno 1.096 za priobalne županije. Podneseno je ukupno 312 prekršajnih prijava (193 za priobalne županije), te 52 kaznenih prijava (48 za priobalne županije).
Temeljem donesenih rješenja uklonjeno je ukupno 269 građevina od kojih su investitori uklonili sami 255. Od tog broja, na području priobalnih županija uklonjeno je ukupno 103 građevina, a investitori su uklonili ukupno 92 građevina. Putem ugovornog izvođača MZOPUG-a uklonjeno je ukupno 14 građevina, od čega 11 u priobalnim županijama.
Na temelju završene obrade inspekcijskih nadzora u općini Kolan na otoku Pagu, lokalitet Križine, neposredno uz turističku cestu, započetih 2009. godine, izvršeno je uklanjanje 16 bespravnih građevina, a na lokalitetu Picik na otoku Krku, na prostoru šume u blizini obale, uklonjeno je ukupno 14 bespravnih građevina, kao i 3 bespravne građevine izgrađene u šumi na lokalitetu Krušćica na otoku Cresu.
Na području Istarske županije obavljani su sustavni nadzori na području Martulin kod naselja Pavičini u Općini Marčana, gdje je na udaljenosti od 900 do 1.100 m od obalne crte izgrađeno veći broj bespravnih građevina nad kojima se provodi inspekcijski nadzor. Do kraja kolovoza 2010. godine obavljen je nadzor nad 44 bespravne građevine, za koje su investitorima odnosno vlasnicima donesena rješenja o uklanjanju, a planira se daljnji nastavak nadzora.
Na području Karpane kod Rovinja vlasnici su uklonili 14 bespravnih građevina, dok je na području Runci kod naselja Valbadon, na udaljenosti od 300 m od obalne crte nastavljeno provođenje sustavnog inspekcijskog nadzor donošenjem novih 11 rješenja, tako da je od početka provođenja nadzora doneseno ukupno 90 rješenja kojima je naređeno uklanjanje bespravnih građevina. Iako su neki od investitora postupili po nalogu iz rješenja uklanjanju tih građevina planira se pristupiti do kraja 2010. godine.
Na području Primorsko-goranske županije građevinski inspektori Područne jedinice u Rijeci obavili su inspekcijske nadzore u kampovima u Njivicama, Malom Lošinj te Stara Baška, a obavljani su i nadzori hotela u Fužinama, Hotela "Royal" u Opatiji i "Miramare" u Crikvenici, kao i valobrana u luci Stara Baška, luci Nerezine zbog gradnje betonskih stupova u moru u svrhu izrade privezišta za brodice. Također je obavljen nadzor većeg broja privezišta za brodice u Bakru, a provedeno je i 68 nadzora gradnje građevina apartmanskog tipa odnosno stambene namjene u turističkim naseljima otoka Krka i Raba te na području Crikvenice, Novog Vinodolskog i Opatije i drugih naselja.
Na području Ličko-senjske županije obavljen je, među ostalih i nadzor 60 građevina stambene namjene od kojih je dio apartmanskog načina gradnje, a nadzirano je i 8 građevina prometa i veza.
Na području Zadarske županije uz provedeno uklanjanje bespravnih građevina na otoku Pagu, obavljeno je i 85 nadzora u turistički zanimljivim područjima, od čega 61 nadzor gradnje na otocima kao i 8 nadzora u zaštićenom rezervatu Vransko jezero.
Na području Splitsko-dalmatinske županije obavljeno je 271 nadzor u turistički zanimljivim područjima, od čega 61 nadzor na području otoka Brača, Hvara, Visa i Šolte, 20 na području Kaštela te 83 na području Splita i Solina kao i 107 nadzora na području Trogira, Omiša i Makarske, a vlasnici su sami uklonili 12 bespravnih građevina na tom području.

Na području Dubrovačko-neretvanske županije provedeni su nadzori bespravne gradnje nasipavanja mora radi izgradnje plaže u Trpnju, kamenog nasipa u jezeru na lokaciji Peračko Blato – Baćinska jezera, te izgradnje mula u Vela Luci (o. Korčula). Također je izvršen inspekcijski nadzor gradnje hotela investitora VILLA Dubrovnik d.d. gdje su zbog nepravilnog izvođenja građevinskih radova oštećene prometnice zbog čega su naređene i poduzete i hitne mjere osiguranja.

U izvještajnom razdoblju je investitorima, odnosno vlasnicima izdano i 10.959 potvrda temeljem ZPUG-a u svrhu podnošenja zahtjeva za izdavanje rješenja za uporabu građevina, te 8.246 potvrda radi priključenja građevina na komunalnu infrastruktura, čime se nastavlja proces postupnog postizanja zakonitosti u području gradnje.

Građevinska inspekcija je provela/provodi i sljedećih luka nautičkog turizma: ACI Marina u Puli (nije utvrđena povreda ZPUG-a), Marina Parentium u Poreču - lokacija Zelena laguna (u nadzoru je utvrđeno da su bez odgovarajućeg akta izgrađeni lukobran, molovi, građevina za smještaj prečistača te građevina za skladištenje ulja), Marina Valalta u Rovinju (utvrđeno je da je investitor bez odgovarajućeg akta izgradio prizemnu montažnu drvenu građevinu tlocrt. dim. 5,90x4,00 m i montažni limeni kontejner-spremište, tlocrt. dim. 4,76x2,80 m, te plivajući gat od četiri elementa, dim. 2,6 x6,00 m, za privez plovila, ACI Marina Pomer (utvrđeno je da su protivno odobrenom aktu izgrađene recepcija, market, restoran i skladište opreme), Marina u Umagu, Marina Zadar u Zadru, Marina Veli Rat u Dugom Ratu, Marina Dalmacija u Bibinju-Sukošan i Marina Split (nadzor je u tijeku), ACI Marina Korčula (utvrđeno građenje pomoćnih objekata bez odobrenja) i ACI Marina Dubrovnik u Komolcu (nadzor je u tijeku).

Nadzor 11 luka nautičkog turizma provedenih do rujna 2010. godine obavile su u najvećem broju zajednički građevinska inspekcija i inspekcija zaštite okoliša MZOPUG-a (ukupno planiran nadzor 48 kategoriziranih luka nautičkog turizma). Sukladno Planu rada građevinske inspekcije nadzor ostalih luka nautičkog turizma planira se provesti do konca 2010. godine te nastaviti nadzor nezakonito izgrađenih građevina na pomorkom dobru, zaštićenom obalnom području i zaštićenim područjima prirodnih vrijednosti (Park prirode Vransko jezero, te provesti kontrolne nadzore na odlagalištima i prometnicama i druge tematske nadzore. U svrhu pripreme i provedbe inspekcijskih nadzora u priobalnim Područnim jedinicama Uprave za inspekcijske poslove nastavljeno je snimanje iz zraka, te je u 2010. godine dovršeno snimanje užeg obalnog područja kontinentalnog dijela u zapadnom dijelu Istarske županije i cijelog užeg obalnog područja svih otoka Republike Hrvatske.

3. Nadzor inspekcije zaštite okoliša

Inspekcija zaštite okoliša je u izvještajnom razdoblju provodila redovne aktivnosti planirane godišnjim planom i programom rada te neplanirane inspekcijske nadzore temeljem prijave i u slučajevima izvanrednih događaja (akcidenti i incidenti). Redovne aktivnosti u 2010. godini odnose su se na planirane nadzore odlagališta otpada, prometnih pravaca na turističkim i zaštićenim područjima, marina, prekograničnog prometa otpadom, pravnih i fizičkih osoba koje gospodare posebnim kategorijama otpada, peradarskih i svinjogojskih farmi, postrojenja u kojima se koriste hlapive organske tvari, ovlaštenih osoba za gospodarenje otpadom, tvrtki koje se bave djelatnošću uvoza/izvora i stavljanja u promet kontroliranih i zamjenskih tvari, servisiranja, prikupljanja obnavljanja i oporabe tih tvari, objekata u sastavu Ministarstva obrane Republike Hrvatske, najsloženijih postrojenja na koje se primjenjuju odredbe Uredbe o postupku utvrđivanja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša (NN, br. 114/08), Uredbe o sprječavanju velikih nesreća koje uključuju opasne tvari (NN, br. 114/08) i Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš (NN, br. 64/08, 67/09) te kontrolu provedbe mjera naređenih u pokrenutim inspekcijskim postupcima. U izvještajnom razdoblju inspektori zaštite okoliša su u vezi primjene propisa kojima se uređuje zaštite okoliša, zaštita zraka i gospodarenje otpadom obavili 4.580 inspekcijskih nadzora. Zbog povrede propisa utvrđenih u tim nadzorima izdano je 315 inspekcijskih rješenja i nadležnim je prekršajnim sudovima podnesen 211 optužni prijedlog. Na temelju Sporazuma o suradnji inspekcijskih službi u području okoliša u razdoblju siječanj-kolovoz 2010. godine obavljena su 24 koordinirana nadzora operatera koji podliježu obvezi primjene objedinjenih uvjeta zaštite okoliša, mjera zaštite okoliša određenih u aktu o procjeni utjecaja na okoliš

ili primjene Uredbe o sprječavanju velikih nesreća koje uključuju opasne tvari. Temeljem provedbi odredbi Pravilnika o načinu i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada (NN, br. 117/07) postojeća odlagališta otpada koja ne udovoljavaju propisanim uvjetima moraju biti sanirana i/ili zatvorena najkasnije do 31. prosinca 2011. godine. Slijedom te odredbe prioritet redovnih godišnjih nadzora inspekcije zaštite okoliša su sva evidentirana odlagališta otpada u Republici Hrvatskoj od kojih je veliki broj u postupku sanacije. Također u skladu s obvezama iz Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku u 2010. godini (NN, br. 03/2010) u kojem je MZOPUG izvršitelj zadatka iz točki 22. i 25. Programa, u suradnji s inspeksijskim službama Ministarstva unutarnjih poslova i Ministarstva zdravstva i socijalne skrbi te predstavnicima općina i gradova u 2010. godini proveden je i redoviti godišnji nadzor odlagališta u okviru provedbe mjera protupožarne zaštite Republike Hrvatske prije i tijekom turističke sezone.

Tijekom te aktivnosti inspektori zaštite okoliša su u svibnju i lipnju 2010. godine obavili preventivne nadzore na ukupno 419 evidentiranih odlagališta otpada (137 lokacija u županijama na jadranskom području i 282 lokacije u županijama u kontinentalnom području - *Prilog 1*- u dokumentaciji MZOPUG) i to na:

- 164 odlagališta na koja se odlaže otpad (69 lokacija u županijama na jadranskom području i 95 lokacija u županijama u kontinentalnom području),
- 47 odlagališta koja su zatvorena (13 lokacija u županijama na jadranskom području i 34 lokacije u županijama u kontinentalnom području),
- 10 lokacija odlaganja građevinskog otpada,
- 198 lokacija nekontroliranog „divljeg“ odlaganja otpada (44 lokacije u županijama na jadranskom području i 154 lokacije u županijama u kontinentalnom području) od kojih je s 59 lokacija otpad uklonjen (11 lokacija u županijama na jadranskom području i 48 lokacija u županijama u kontinentalnom području), a za 139 lokacija je pokrenut postupak pripreme potrebne dokumentacije i uklanjanje otpada (33 lokacije u županijama na jadranskom području i 106 lokacija u županijama u kontinentalnom području).

U inspeksijskim nadzorima odlagališta u 2010. godini provjerena je faza postupka sanacije te ispunjavanje obveza sukladno odredbama Pravilnika o načinima i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada. Nadzor uključuje kontrolu za vrijeme aktivnog korištenja odlagališta i nakon zatvaranja odlagališta. Za odlagališta na kojima je postupak sanacije započeo u smislu izvođenja samih radova i za zatvorena odlagališta obavljena je kontrola provođenja mjera zaštite okoliša utvrđenih u postupku procjene utjecaja na okoliš.

Na odlagalištima koja se koriste nadzirano je da li upravitelj odlagališta (odlagatelj) ima dozvolu za djelatnost gospodarenja otpadom – odlaganje otpada na odlagalište, da li vodi propisanu dokumentaciju o otpadu, da li pravovremeno dostavlja podatke u Registar onečišćavanja okoliša, da li se na nadzirano odlagalište prihvaća otpad koji je zabranjen, da li se otpad na odlagalište prihvaća uz prethodno izrađenu osnovnu karakterizaciju otpada za odlaganje i da li se provodi provjera sukladnosti otpada - analiza eluata otpada, da li odlagatelj osigurava provjeru cjelokupne dokumentacije o otpadu, važe otpad i vizualno pregledava otpad prije i nakon istovara na odlagalište te provjera osnovne opremljenosti odlagališta (propisani natpisi, ograda, stalni nadzor, protupožarni pojas, manipulativne površine i prostor za skladištenje otpada, priključak na javnu cestu, uređaji za sprječavanje prenošenja prašine i nečistoća s transportnih vozila s odlagališta na kolnike javnih cesta, opremljenost vozila kojim se dovozi otpad do odlagališta otpada radi sprječavanja rasipanje otpada, širenje prašine, buke i mirisa, prekrivanje odlagališta i skupljanje oborinskih voda, skupljanje i obrada procjednih voda i odlagališnog plina).

S obzirom da se građevinski otpad koji sadrži azbest i čvrsto vezani azbestni otpad može odložiti na odlagalište neopasnog otpada isključivo u posebnim odlagališnim poljima inspeksijskim nadzorima je utvrđivano da li se na odlagalištu skladišti azbestni otpad i uvjete skladištenja, a u slučaju da se na odlagalište odlaže otpad koji sadrži azbest, da li odlagalište ispunjava propisane uvjete za odlaganje te

vrste otpada. U 2010. godini 11 odlagališta je imalo izgrađenu kazetu za odlaganje te vrste otpada. Za zatvorena odlagališta tijekom nadzora je provjeravano da li je donesena Odluka nadležnog tijela o zatvaranju i da li odlagatelj provodi mjere za sprečavanje štetnih utjecaja na okoliš, kao i dodatne mjere kontrole određene u dozvoli i odluci.

Tijekom nadzora odlagališta otpada zbog odstupanja od zakonskih odredbi inspekcija zaštite okoliša je u razdoblju svibanj-kolovoz 2010. godine izdala 68 rješenja i 11 naređenih mjera u zapisnik te nadležnim sudovima podnijela 10 optužnih prijedloga. Rješenjima je upraviteljima odlagališta ili općinama i gradovima naređeno poduzimanje mjera za uklanjanje nepravilnosti na odlagalištima koje se odnose na prekrivanje odloženog otpada, gašenje požara, sprječavanje raznošenja prašine i nečistoća s odlagališta, uređenje protupožarnog pojasa, postavljanje propisanih oznaka, uklanjanje otpada s odlagališta koji nije prihvatljiv za odlaganje, zabranu odlaganja vrsta otpada na odlagalište koji je neprihvatljiv za odlaganje, izradu i vođenje propisane dokumentacije, uklanjanje otpada odloženog izvan odlagališta odnosno na lokacijama „divljih odlagališta“ i sprječavanje daljnjeg odlaganja otpada na tim lokacijama, sanaciju otpadom onečišćenog tla te provođenje mjera zaštite okoliša i praćenje stanja okoliša.

Iz podataka vezanih za nastanak požara na odlagalištima otpada, utvrđeno je da je do konca kolovoza 2010. godine na području 9 županija izbilo 12 požara na 10 odlagališta: Sveti Juraj (grad Senj, Ličko-senjska županija), Baštijunski brig (grad Biograd na moru, Zadarska županija), Dočić (općina Sali, Zadarska županija), Šljukine njive (općina Pirovac, Šibensko-kninska županija), Mala Prapatna (općina Jelsa, Splitsko-dalmatinska županija), Ugrinovica (općina Smokvica, Dubrovačko-neretvanska županija), Hrastinka (općina Mursko Središće, Međimurska županija), Gmajna (općina Sveti Đurđ, Varaždinska županija), Zvonimirovo (općina Suhopolje, Virovitičko-podravska županija), Ada Koritna (općina Semeljci, Osječko-baranjska županija). Najčešći uzrok nastanka požara na odlagalištima otpada je samozapaljenje otpada u nižim slojevima tijela odlagališta ili paljenje od strane nepoznate ili poznate osobe (*Prilog 2- u dokumentaciji MZOPUG*).

U kontrolnim nadzorima je utvrđeno da su požari na odlagalištima ugašeni, odloženi otpad na odlagalištima se prekriva inertnim materijalom, a otpad koji je bio odložen izvan odlagališta je uklonjen. Broj nadziranih lokacija na koja se odlaže otpad u 2010. godini razlikuje se u odnosu na prethodne godine s obzirom da je na temelju mjera inspekcije zaštite okoliša otpad s dijela lokacija nekontroliranih „divljih“ odlagališta tijekom prethodne godine uklonjen, a dio odlagališta otpada je saniran i zatvoren.

Slijedom provedbe odredbi Pravilnika o načinu i uvjetima odlaganja otpada, kategorijama i uvjetima rada za odlagališta otpada, da postojeća odlagališta otpada koja ne udovoljavaju propisanim uvjetima moraju biti sanirana i/ili zatvorena najkasnije do 31. prosinca 2011. godine, a u svrhu rješavanja uređenja postojećih odlagališta većina općina, odnosno gradova je s Fondom za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost (FZOEU) zaključila ugovor o sufinanciranju radova na sanaciji i izradi potrebne dokumentacije.

Temeljem postupanja inspekcije zaštite okoliša i sufinanciranja sanacije odlagališta od strane FZOEU-a s ciljem ispunjenja propisanog roka za saniranje i/ili zatvaranje odlagališta otpada do konca 2011. godine, u razdoblju od 2005. do rujna 2010. za 299 odlagališta je pokrenut postupak sanacije. Od ukupnog broja 299 odlagališta sanacija je do rujna 2010. završena na ukupno 89 odlagališta od toga je 76 sanirano do konca 2009. godine, a 13 u 2010. godini. Od 89 saniranih odlagališta, 61 lokacija je sanirana izmještanjem otpada. Na ostalim odlagalištima je u tijeku izvođenje radova (49), provedba javnog natječaja (28) te je u postupku izrada stručno-tehničke dokumentacije za ishođenje dozvola (133). Za 69 odlagališta ishođene su potrebne dozvole.

Do rujna 2010. godine radi sanacije lokacija nekontroliranog odlaganja otpada („divlja odlagališta“) odobrena su sredstva FZOEU-a za 996 takvih lokacija, sanirano je 641 lokacija, od kojih 606 do konca 2009. godine, 35 u 2010. godini, a za ostale je sanacija u tijeku.

Redovne aktivnosti inspekcije zaštite okoliša odnosile su se u okviru pripreme turističke sezone i na nadzor turističkih i zaštićenih područja uključujući glavne cestovne pravce te odmorišta, ugostiteljske objekte (restorane, hotele i dr.) i benzinske postaje uz prometnice.

Zbog odstupanja od zakonskih odredbi utvrđenih tijekom nadzora turističkih prometnica, pratećih objekata uz prometnice i u lukama nautičkog turizma u izvještajnom razdoblju je izdano ukupno 48 rješenja te su nadležnim sudovima podnesena 3 optužna prijedloga (*Prilog 3- u dokumentaciji MZOPUG*).

Nadzor deset luka nautičkog turizma provedenih do rujna 2010. godine obavile su u najvećem broju zajednički inspekcija zaštite okoliša i građevinska inspekcija (ukupno planiran nadzor 48 kategoriziranih luka nautičkog turizma).

Sukladno Planu rada inspekcije zaštite okoliša nadzor ostalih luka nautičkog turizma planira se provesti do konca 2010. godine te nastaviti nadzor prekograničnog prometa otpadom, te provesti kontrolne nadzore na odlagalištima i prometnicama i druge tematske nadzore.

Izrada i donošenja prostornih planova uređenja gradova i općina (PPUG/O) u obalnom području bitna je radi osiguranja prostornih pretpostavki za razvoj projekata u području turizma. U Republici Hrvatskoj je od ukupno 556 gradova i općina doneseno 553 PPUG/O, dok su preostala 3 plana u završnoj fazi izrade. Tijekom 2010. godine donesena su 4 PPUG/O-a (Grad Vis i općine Lastovo, Pojezerje i Ston). Slijedom toga u 18 županija doneseni su svi PPUG/O, a u 2 županije ti prostorni planovi nisu doneseni: PPUO Raša u Istarskoj županiji i PPUO Podbablje i PPUO Zagvozd u Splitsko-dalmatinskoj županiji. Valja istaknuti da su PPUG donesen u svih 127 gradova.

Od ukupno 134 grada i općine, koji se nalaze potpuno ili dijelom unutar ZOP-a, 133 je donijelo PPUG/O, odnosno samo općina Raša će u postupku donošenja PPUO provesti još jednu ciljanu javnu raspravu o prijedlogu plana.

Do konca 2010. godine očekuje se da će se donijeti svi PPUG/O, odnosno da će svi gradovi i općine ispuniti tu obvezu iz ZPUG-a. Prema navedenim podacima proizlazi da je trenutno 99,5% teritorija Republike Hrvatske, na kojem obitava 99,8% od ukupnog broja stanovništva, pokriveno tim prostornim planom, dok se za ZOP isti podaci iskazuju s 99,3% površine tog područja i 99,7% stanovništva.

Osim PPUG/O, u tijeku je ili su završeni u većem broju gradova i općina postupci izrade i donošenja izmjena i dopuna PPUG/O-a. Tako su u 176 gradova i općina donesene prve izmjene i dopune PPUG/O-a, u 60 druge izmjene i dopune PPUG/O, dok je u 26 gradova i općina doneseno i više od dvije izmjene i dopune PPUG/O-a. U 105 gradova i općina u tijeku je izrada prve izmjene i dopune PPUG/O-a. Također valja istaknuti da je prema raspoloživim podacima, 8 gradova i općina pokrenulo postupak izrade novog PPUG/O-a (gradovi Donja Stubica, Ivanec i Zagreb, te općine Bibinje, Jasenice, Krapinske Toplice, Lopar i Tar-Vabriga). Završetkom procesa donošenja PPUG/O-a, intenzivirana je izrada provedbenih dokumenata prostornog uređenja, tj. urbanističkih planova uređenja (UPU) i detaljnih planova uređenja (DPU). Tako su od ukupno donesena 582 UPU-a, u prvih 9 mjeseci 2010. godine donesena 64 UPU-a (40 u gradovima i općinama unutar ZOP-a), te od ukupno važećih 1.020. DPU-a, 35 DPU-a (11 u gradovima i općinama unutar ZOP-a). U izradi je još 547 UPU-a i njihovih izmjena i dopuna, te 225 DPU-a i njihovih izmjena i dopuna. Od ukupnog broja UPU-a na snazi, na područja gradova i općina unutar ZOP-a odnosi se 239, od kojih se 39 odnosi na ugostiteljsko-turističke zone. U izradi su još 53 UPU-a ili DPU-a koji se odnose na područja ugostiteljsko-turističkih zona, od kojih je 46 unutar ZOP-a. Za Aktivnosti Djelovanje na unapređenju prostornog uređenja i Izrada dokumenata prostornog uređenja osigurana su sredstva u Državnom proračunu Republike Hrvatske za 2010. godinu u ukupnom iznosu od 1.250.000 kn. Tijekom 2010. za financijsku potporu u pripremi dokumentacije u postupku izrade prostornih planova i razvoja informacijskog sustava odobrena su sredstva za navedene svrhe u iznosu od 570.000 kn (stanje na dan 15.9.2010.) od ukupno 21.343.692 kn, koliko je ostvareno u razdoblju od 1.1.2004. do 15.9.2010. godine. Od toga iznosa, 370.000 kn je dodijeljeno gradovima i općinama kao potpora za izradu prostornih planova i to izmjena i dopuna PPUG/O-a, te provedbenih planova (UPU i DPU), dok je ukupno 200.000 kn namijenjeno za uspostavu GIS sustava u Brodsko-posavskoj i Vukovarsko-

srijemskoj županiji. Planira se u narednom razdoblju za dovršenje PP NP „Plitvička jezera“ ostvariti potporu u iznosu o 200.000 kn. Urbanistička inspekcija kontinuirano provodi instruktivni nadzor nad dinamikom izrade i donošenja svih prostornih planova, u dosadašnjem razdoblju osobito PPUG/O-a, u suradnji s Upravom za instruktivni i unutarnji nadzor u kojoj se podaci o izradi i donošenju svih vrsta prostornih planova prikupljaju iz obavijesti koje gradovi i općine upućuju MZOPUG-u, kao i pregledom službenih web-stranica županija, gradova i općina. Ažurirani i objedinjeni podaci o rezultatima donošenja PPUG/O-a se objavljuju na web-stranici MZOPUG-a najmanje tromjesečno, a objava podataka o tome nastavit će se i s njihovim izmjenama i dopunama. Inspekcija zaštite okoliša je u razdoblju od svibnja do srpnja 2010. godine provela u svim županijama nadzor turističkih prometnica, odmorišta i pratećih objekata (benzinske postaje, restorani, moteli) te prometnica u zaštićenim područjima (nacionalni parkovi i parkovi prirode). U nadzorima na području Sisačko-moslavačke, Virovitičko-podravске, Koprivničko-križevačke, Međimurske i Vukovarsko-srijemske županije utvrđeno je da su prometnice uređene, opremljene potrebnom opremom za prikupljanje otpada i uz prometnice nije zabilježeno nekontrolirano odlaganje otpada. Na području ostalih županija, osobito na pojedinim dionicama, zatečen je nepropisno odbačeni otpad te je inspekcija zaštite okoliša donijela rješenja kojima je naređeno uklanjanje otpada poznatim počiniteljima, a ukoliko je otpad odbačen od strane nepoznatih osoba rješenja o uklanjanju su upućena općinama i gradovima. U nadzoru pratećih objekata uz prometnice i u lukama nautičkog turizma utvrđene su nepravilnosti koje se odnose na vođenje propisane dokumentacije o otpadu i njeno dostavljanje nadležnim tijelima, nedostatak spremnika za odvojeno sakupljanje otpadnih baterija i akumulatora te provjeru nepropusnosti rashladnih sustava. Zbog odstupanja od zakonskih odredbi u izvještajnom razdoblju je izdano 47 rješenja te su nadležnim sudovima podnesena 3 optužna prijedloga (*prilog 3*).

Ministarstvo financija

U glavnoj turističkoj sezoni 2010.g. Porezna uprava je obavljala pojačani nadzor poreza na dodanu vrijednost, evidentiranja prometa i izdavanja računa u djelatnostima koje ostvaruju gotovinske primitke (ugostiteljstvo, trgovina, turizam, uslužne djelatnosti) na područjima uz more

Pojačani nadzor je obavljan na području 7 područnih ureda uz more i to: Rijeka, Gospić, Zadar, Šibenik, Split, Pazin i Dubrovnik.

Kao ispomoć domicilnim inspektorima u tim područnim uredima Porezne uprave upućeno je 63 inspektora područnih ureda iz unutrašnjosti RH.

Naglasak u nadzorima na turističkim područjima uz more bio je na:

- nadzoru PDV-a, evidentiranju prometa i izdavanju računa kod obveznika koji posluju s gotovinom - obavljeno 1.416 nadzora

- nadzoru nekretnina koje su kupile pravne osobe u vlasništvu stranih osoba na području Područnog ureda Split – 10 nadzora

- nadzoru turističkih agencija na području Gospića, Zadra, Splita, Pazina i Dubrovnika – 15 nadzora- nadzoru obveznika koji su uvezli plovila za obavljanje gospodarske djelatnosti na području Zadra i Splita - 15 nadzora

U navedenim nadzorima utvrđena je nova obveza javnih prihoda u iznosu od 3.588.524,51 kn U istom razdoblju ukupno je naplaćen iznos od 42.893.825,17 kn dospjelih dugovanja javnih prihoda. Donesena su 74 rješenja o privremenoj zabrani obavljanja rada, a pečačenje je izvršeno kod 13 obveznika, te je podnijeto 908 optužnih prijedloga. U istom razdoblju započeli su nadzori kod 4 porezna obveznika charter djelatnost, a u jednom nadzoru je utvrđena obveza u iznosu od 464.356,92 kn.

Obavljeni su nadzori u koordinaciji s drugim državnim tijelima (Državnim inspektoratom, Carinskom upravom i Policijskom upravom) – 29 nadzora.

CARINSKA UPRAVA

U aktivnostima za pripremu turističke sezone 2010, te u provedbi redovitih i izvanrednih zadaća, a koje traju i nadalje u kontinuitetu, Carinska uprava poduzimala je veliki broj raznih aktivnosti. Ove aktivnosti

provedene su u sklopu pet područja – organizacijskom, edukacijskom, nadzornom, provedbom međuagencijske suradnje i sveobuhvatnom informiranju.

U sklopu organizacijskog aspekta, provedene su tehničke i organizacijske mjere u svrhu odgovarajuće opremljenosti graničnih prijelaza i mobilnih ekipa, te preraspodjele carinskih službenika na graničnim prijelazima, radi što veće protočnosti putnika i vozila u putničkom i robnom prometu, uređenju dovoljnog broja ulaznih i izlaznih traka na prijelazima, i sl.

U okviru edukacijskog područja, provedeno je kontinuirano i pojačano upoznavanje carinskih službenika sa svim relevantnim propisima koji se primjenjuju u prekograničnom prometu putnika i robe, posebice u svezi niza novih propisa izvan carinskog sustava, koji uređuju prekogranični promet određenih roba - hrane, životinja, prijenosa novca i sl., a sve u cilju što potpunijeg i pri tome jednoobraznog postupanja carinskih službenika u nadzoru prekograničnog prometa.

U okviru provedbi mjera carinskog nadzora, carinski službenici nadzirali su, a i nadalje će nadzirati, prijenos dobara i putnički promet cestovnog, pomorskog, riječnog i zračnog transporta, uz poduzimanje potrebnih mjera iz svoje nadležnosti, u normalnom odvijanju međunarodnog prometa, kao i događaje koji ukazuju na sumnju u sivu ekonomiju, tj. potencijalno obavljanje nedozvoljenih aktivnosti (tzv. crni charter, ilegalne škole ronjenja, jedrenja, kao i obavljanje drugih gospodarskih djelatnosti bez registracije, zlouporaba instituta privremenog uvoza), te devastaciju podmorja i zaštićenih kulturnih dobara.

U sklopu međuagencijske suradnje, Carinska uprava provodi, a i nadalje će intenzivno provoditi, suradnju s nizom drugih tijela kroz proces „Integrirano upravljanje granicom“, kako bi temeljem ažurne razmjene svih bitnih informacija, što cjelovitije bilo moguće poduzimanje potrebitih mjera ovih tijela.

U okviru djelatnosti informiranja, Carinska uprava je pomogla Hrvatskoj turističkoj zajednici u sačinjavanju brošure o svim bitnijim informacijama, koje mogu zanimati strane turiste. Carinska uprava također u okviru svoje web stranice, ažurno pod rubrikom informacija za putnike, informira sve potencijalno zainteresirane o najvažnijim pravilima u prekograničnom prometu putnika i robe, a koja sadrži i opis odnosnih carinskih procedura, posebno glede prava unosa i iznosa novca, hrane, životinja, športske opreme i sl. Također su provedene, a i dalje se provode, aktivnosti Carinske uprave u informiranju hrvatskih diplomatskih predstavništava u inozemstvu, kao i stranih predstavništava u RH, o svim značajnim pravilima carinskih postupaka i postupanja, posebice u putničkom prometu.

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa

Ministarstvo znanosti, obrazovanja i športa bilo je, zajedno s Agencijom za odgoj i obrazovanje te Agencijom za strukovno obrazovanje, jedan od nositelja mjera i aktivnosti kako slijedi:

- nastaviti Program potpora i sufinanciranja obrazovanja i obuke kadrova u turizmu kroz sufinanciranje stipendija učenicima i studentima te sufinanciranje obuke kadrova u hotelskim i drugim gospodarskim subjektima u turizmu, kao i uređenju kabineta u srednjim strukovnim školama
- izvršiti analizu kadrovske ponude kao rezultat poticajnih mjera i aktivnosti zapošljavanja kako bi se mogao pratiti učinak promjena u edukaciji i osposobljavanju stručnih kadrova u turizmu te ih koristiti u svrhu razvijanja novih modela obrazovanja
- nastaviti aktivnosti na educiranju stručnog kadra u turizmu i ugostiteljstvu kao nositelja ukupne turističke ponude
- implemetirati studiju razvoja zimsko-planinskog turizma (utvrditi kriterije i prioritete i dr.)

Prema saznanjima s kojima ovo ministarstvo raspolaže, navedene mjere provedene ili se provode u planiranim rokovima, osim studije razvoja zimsko-planinskog turizma o čijoj provedbi nemamo saznanja.

U obavljanju poslova iz djelatnosti Agencije za odgoj i obrazovanje, viši savjetnici i savjetnici Agencije na stručnim skupovima za stručno usavršavanje odgojno-obrazovnih radnika i ravnatelja prezentirali su Program pripremnih i provedbenih aktivnosti za turističku godinu 2010. Vlade Republike Hrvatske.

Stručni skupovi za stručno usavršavanje odgojno-obrazovnih radnika i ravnatelja, a na kojima je prezentiran Program Vlade RH, održani su kako slijedi:

- za voditelje županijskih stručnih vijeća ravnatelja osnovnih škola dana 29. i 30. travnja 2010. godine u Omišu
- za učitelje i nastavnike geografije dana 30. i 31. kolovoza 2010. godine u Zadru
- za nastavnike politike i gospodarstva (u gimnazijama i strukovnim školama) dana 16. i 17. lipnja 2010. godine u Zagrebu i
- za nastavnike sociologije (u gimnazijama i strukovnim školama) dana 26. kolovoza 2010. godine u Zagrebu

Također, postoje i brojne izvannastavne aktivnosti učenica i učenika osnovnih i srednjih škola koje se redovito predstavljaju široj društvenoj zajednici i izvan samih prostora škola. Spomenute izvannastavne aktivnosti, koje se održavaju izvan prostora škola, podržavaju i turističke zajednice koje djeluju u tim sredinama.

U skladu s gore navedenim, Programom su također upoznati i voditelji učeničkih zadruga. Navodimo i dobre primjere županijskih i međužupanijskih smotri učeničkih zadruga:

- smotra učeničkih zadruga Splitsko-dalmatinske i Dubrovačko-neretvanske županije održane u Podgori dana 31. svibnja 2010.
- smotra učeničkih zadruga Međimurske županije održana na bazenima u Čakovcu dana 8. svibnja 2010.
- u Vukovarsko-srijemskoj županiji u Vodicama dana 28. svibnja 2010.

Smotre učeničkih zadruga održavale su se na otvorenom i u navedenim sredinama podržavale su ih i same turističke zajednice. Ovakvim manifestacijama često prisustvuju i brojni turisti, a nerijetko su i sami sudionici u nekim od aktivnostima.

Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih, u sklopu pripremnih i provedbenih aktivnosti za turističku godinu 2010., kao jedan od nositelja u poglavlju IV. „Mjere i aktivnosti za ostvarenje ciljeva“, točka 1. „Mjere i aktivnosti na razini države“, radi na razviju novih modela obrazovanja kroz izradu dokumenata kao što su „Standard obitelji zanimanja za hotelijersko-turističkog tehničara“, „Standard kvalifikacije za hotelijersko-turističkog tehničara“, „Katalog stručnih usavršavanja nastavnika Obrazovnog sektora turizam i ugostiteljstvo“.

Agencija za strukovno obrazovanje je organizirala i provela državna natjecanja učenika pod zajedničkim nazivom GASTRO 2010. (natjecanja učenika u sklopu 9 natjecateljskih ugostiteljskih i turističkih disciplina) u Vinkovcima između ostalog i u svrhi promocije ugostiteljske i turističke djelatnosti te još kvalitetnijeg upisa učenika u ugostiteljske i turističke programe. Zbog toga je sva navedena natjecanja prenosila putem interneta zahvaljujući čemu je ostvareno preko 7000 internetskih uključivanja te znatno više gledatelja tih događanja.

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture

CESTOVNI PROMET

Prilikom pripreme i izrade proteklog Programa građenja i održavanja javnih cesta za razdoblje od 2005. do 2008. godine, kao i tekućeg Programa za razdoblje od 2009. do 2012. godine, kojeg je donijela Vlada Republike Hrvatske, inzistiralo se na razvoju i održavanju projekata cestovne infrastrukture koji će biti u funkciji razvoja turizma, a u cilju provedbi mjera utvrđenih u Programu pripremnih i provedbenih aktivnosti za svaku turističku godinu pa tako i za tekuću 2010 godinu.

U 2010. godini puštene su u promet planirane dionice Istarskog ipsilona, dionica Kanfanar – Bale koja je završena u dužini od 7 km te dionice Bale – Vodnjan, Vodnjan - Pula kao i dionica Umag – granični prelazi Kaštel – Plovanija. Izgrađena je brza cesta Diračje – Orehovica na obilaznici Rijeke. Radovi na Čvoru Zdenčina na autocesti Zagreb - Karlovac su građevinski završni, a iz tehničkih razloga čvor nije pušten u promet. Ovo proljeće puštena je u promet nova naplata Demerje na autocesti A1 čime je povećan kapacitet naplate Lučko. U lipnju 2010. godine izgrađen je novi granični prijelaz Macelj na autocesti A2 Zagreb-Macelj sa pristupnim cestama. Osim ovoga, rekonstruirano je i uređeno, kroz

razne programe nadležnih institucija, puno dionica autocesta, državnih cesta, županijskih i lokalnih cesta.

Provedeno je niz mjera kojima su poboljšani uvjeti i načini plaćanja cestarina čime je osiguravana veća sigurnost i protočnost vozila koje daju bolju prometnu uslugu (prateći objekti i slično).

Planirane su i provedene aktivnosti koje se odnose na pripremu javnih cesta za nesmetano odvijanje prometa, na protupožarne mjere uz javne ceste je inspekcijskim Rješenjem zabranjeno izvođenje radova osim nužnih radnji održavanja za vrijeme glavne turističke sezone 2010.

S tim u svezi, cjelovitiji i detaljniji izvještaj izradile su za svoj djelokrug rada slijedeće institucije:

- Hrvatske ceste d. o. o. (HC),
- Hrvatske Autoceste d. o. o. (HAC),
- Autocesta Rijeka – Zagreb d.d. (ARZ),
- Autocesta Zagreb – Macelj d. o. o. (AZM) i
- Bina Istra d.d.

ŽELJEZNIČKI PROMET

Tijekom sezone na relaciji Zagreb – Split – Zagreb vozila su 3 para (6 vlakova) dnevnih ICN vlakova, te 2 para (4 vlaka) noćnih brzih vlakova (1 par redovnih i 1 par sezonskih).

ICN vlakovi imaju polaske oko 8, 11 i 15 sati iz oba smjera. Za Zadar i Šibenik postoji veza s presjedanjem u Kninu i Perkoviću na lokalne vlakove.

Noćni vlakovi sastoje se od klasičnih vagona 2. razreda, od kojih dio ima prostor za prijevoz 3 odnosno 10 bicikala. U redovnim noćnim vlakovima postoji mogućnost putovanja u vagonu za spavanje i prijevoz praćenih automobila.

Izravnim vagonima u sezonskim noćnim vlakovima povezani su Vinkovci sa Zadrom i Splitom te Osijek sa Splitom, a izravnim vagonima u redovnim noćnim vagonima Zagreb sa Šibenikom.

Na relaciji Zagreb – Rijeka – Zagreb vozio je 1 par (2 vlaka) redovnih dnevnih IC vlakova, 1 par (2 vlaka) redovnih dnevnih brzih vlakova, te 1 noćni vlak na relaciji Rijeka – Zagreb koji u svome sastavu ima i izravne vagone za Osijek i Vinkovce. Na relaciji Osijek – Rijeka – Osijek vozio je 1 par (2 vlaka) redovnih dnevnih brzih vlakova te 1 noćni vlak na relaciji Osijek – Rijeka koji ima i izravne vagone iz Vinkovaca. Dnevni vlakovi nude prijevoz u klasičnim vagonima 1. i 2. razreda, a postoji i mogućnost prijevoza bicikla. Noćni vlakovi nude prijevoz u klasičnim vagonima 2. razreda.

Kapacitet vlakova dnevno iznosio je:

- U noćnim vlakovima u oba smjera dnevno na raspolaganju je bilo oko 1200 sjedećih mjesta, 60 postelja u spavaćim vagonima te 20 mjesta za prijevoz automobila odnosno motocikala, te u dnevnim ICN vlakovima 804 sjedeća mjesta od toga 660 u 2. razredu i 144 u 1. razredu. Ukupno je to oko 2060 mjesta za /iz Splita.

- Dnevno je bilo oko 1400 sjedećih mjesta za/iz Rijeke.

Gore navedeni kapacitet mjesta manji je za 23% u vlakovima prema Splitu i 7% u vlakovima prema Rijeci u odnosu na isto razdoblje 2009.g., budući da u sastavu vlakova na tim relacijama ove godine nije bilo izravnih vagona (klasični vagoni, vagoni za spavanje i vagoni s ležajevima, vagoni za prijevoz automobila) koji su (vikendom) vozili iz Beča prema Splitu i Rijeci, te svakodnevno iz Praga i Bratislave za Split.

U razdoblju 15.06. do 31.08.2010., HŽ-Putnički prijevoz na relaciji prema / s mora u redovnim vlakovima prevezao je ukupno oko 245.000 putnika, što predstavlja smanjenje od 9,9% u odnosu na isto razdoblje prošle godine, oko 7.000 putnika u vagonima za spavanje i vagonima s ležajima, te 396 praćenih vozila na relaciji Zagreb-Split-Zagreb.

Razloga pada broja putnika najviše je uzrokovan smanjenjem prijevoznih kapaciteta za 23%, no u konačnici broj putnika je manji za samo 9,9%.

Kako bismo putovanje vlakom putnicima učinili povoljnijim, kako tijekom cijele godine, tako i tijekom ljetne sezone, uveli smo:

- mogućnost povratnog putovanja u ICN vlakovima uz popust 20%
- ukinuli poseban dodatak za rang ICN vlaka odnosno promijenili ga u IC

- mogućnost povoljnijeg prijevoza automobila na relaciji Zagreb-Split-Zagreb za obiteljska putovanja noćnim brzim vlakom. Prijevoz je potpuno besplatan za dva ili više putnika koji putuju u vagonu za spavanje u odjeljku tourist ili double sa zajedničkom jednosmjernom ili dvosmjernom prijevoznom i posteljnomo kartom te putniku s jednosmjernom ili dvosmjernom prijevoznom i posteljnomo kartom za jednu osobu u odjeljku single. Povlasticu mogu ostvariti i putnici koji putuju u vagonima drugog razreda, i to prigodom zajedničkog putovanja dviju ili više osoba. Uz kupljenu zajedničku povratnu prijevoznou kartu oni ostvaruju pravo na prijevoz automobila u oba smjera po cijeni prijevoza u jednome smjeru, odnosno prijevoz automobila u odlasku se naplaćuje, a u povratku je besplatan.

Poseban sezonski vlak „Jadran express“ u ljetnoj sezoni 2010. vozio je na relaciji Beograd – Split i natrag te prevezao 808 putnika što je za 17% više putnika–turista u odnosu na prošlu godinu. U razdoblju od 25. lipnja do 28. kolovoza 2010. godine ostvareno je 10 vožnji posebna vlaka „Jadran express“.

HŽ Putnički prijevoz je u suradnji s turističkim zajednicama vozio posebne izletničke vlakove povodom jednodnevnih turističkih, kulturno-umjetničkih i gastronomskih događanja. Tako je do kraja kolovoza realizirano 27 izletničkih vlakova kojima je prevezeno ukupno 7.760 putnika.

HŽ Putnički prijevoz je i ovo ljeto u prijevoznou ponudi prema moru ponudio mogućnost ugodnog putovanja i konzumiranja osvježavajućih pića u disco vagonu. Ovaj je projekt osmišljen s ciljem pružanja nove usluge u noćnim vlakovima koji prometuju na relaciji Zagreb GK – Split – Zagreb GK i čije osmosatno putovanje noću pruža mogućnost organiziranja različitih događanja. U tu svrhu preuređen je buffet vagon s posebnim ozvučenjem, prigodnom rasvjetom, prostorom koji uključuje šank i mjesta za sjedenje.

Disco vagon prometovao je u razdoblju od 16. srpnja do 21. kolovoza 2010. i to petkom iz Zagreb GK za Split, a subotom iz Splita za Zagreb GK. Za noćne vlakove 1823 i 1822 u koje je bio uvršten disco vagon tražila se karta više jer je velikom broju mladih putnika putovanje disco vlakom prava avantura i najljepši početak odmora na moru.

Također, mladim putnicima putovanje na more je povoljnije zbog povlastice koju ostvaruju korištenjem HŽ Kartice za mlade (mladi od 12. do navršениh 26. godina), a koja im omogućuje 30% jeftinije putovanje, pa neki od njih disco vlakom putuju i na jednodnevni izlet na more i kupanje na splitskim bačvicama.

Disco vlak prometuje već šesto ljeto i postao je svojevrsan turistički proizvod za kojeg postoji velik interes mladih putnika i stranih turista koji putuju na more.

ZRAČNI PROMET

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture svake godine planira financijska sredstva namijenjena za opremanje zračnih luka sa zaštitnim i sigurnosnim uređajima te obnavljanje i dogradnju sustava prometnica na zračnim lukama u Republici Hrvatskoj.

U 2010. godini financijskom podrškom u iznosu od 16 milijuna kuna sufinancirana je specijalizirana aerodromska oprema te nadogradnja infrastrukture zračnih luka, a kako bi se zadovoljile potrebe povećanog prometa. Na taj način utjecalo se na poboljšanje kvalitete i sigurnosti prihvata putnika i zrakoplova na zračnim lukama u zemlji, što je u konačnici utjecalo i na poboljšanje odvijanja turističke sezone 2010.

Osim navedene financijske podrške zračnim lukama i sami subjekti u zračnom prometu, poduzeli su mnoge značajne aktivnosti vezane za poboljšanje turističke sezone 2010. godine.

Mjere i aktivnosti subjekata u zračnom prometu za što kvalitetniju turističku 2010. godinu, odnosile su se na pregovore s odgovornim predstavnicima aviokompanija s ciljem otvaranja novih odredišta prema i iz zračnih luka Republike Hrvatske i povećanja broja letova na već postojećim rutama. Nadalje, vrijeme otvorenosti zračnih luka u Republici Hrvatskoj, u najvećoj mogućoj mjeri bilo je prilagođeno zahtjevima operatora zrakoplova u turističkoj sezoni 2010., uz spremnost zračnih luka za produženja otvorenosti zbog nepredvidivih okolnosti koje mogu poremetiti redovito odvijanje zračnog prometa na zračnim lukama.

Nacionalni prijevoznik Croatia Airlines d.d. je program pripreme turističke sezone obavljao po ustaljenoj proceduri u koju je bilo uključeno prodajno osoblje većine predstavništva u inozemstvu. Izrađene su ulazne analize uspješnosti turističkih sezonskih i charter letova prethodne sezone. Na temelju izrađene analize te prikupljenih svih relevantnih informacija s turističkih tržišta planiran je i red letenja za razdoblje od 28. ožujka do 30. listopada 2010. godine, koji je distribuiran putem globalnih distribucijskih sustava, do zakupaca i krajnjih korisnika.

Vrhunac ljetne sezone 2010. godine Croatia Airlines je započela s potpuno obnovljenom flotom turboprop zrakoplova koji su kapaciteta 76 sjedala i koji su prije svega namijenjeni održavanju redovitih letova u trajanju do 90 minuta. Obnovljena flota je zračnom prijevozniku omogućila planiranje sezonskih letova u redovitom i charter prometu zrakoplovima tipa Airbus koja je namijenjena za masovniji prijevoz putnika. Zbog takve flote omogućena je ponuda mreža i kapaciteta via Zagreb za zračne luke na hrvatskoj obali te je nastavljeno prošlogodišnje uspješno letenje iz Barcelone. Na istom principu uveden je i let iz Atene i to tri puta tjedno što predstavlja ovogodišnje povećanje ponude Croatia Airlines te ulazak na novo tržište. Na svim tradicionalnim tržištima na kojima je pozicija Croatia Airlines-a utvrđena godinama unazad kao što je: Njemačka, Francuska, Nizozemska pa i Velika Britanija i Švicarska rezultati u 2010. godini bili su na zadovoljavajućoj razini. Osim toga, uz direktnu distribuciju putem interneta, tijekom 2010. godine realiziran je i planirani ulazak u agentsku distributivnu mrežu na tržištima Mađarske, Rumunjske, Poljske, Južnoafričke Republike te Hong Konga i Macaoa.

Hrvatska kontrola zračne plovidbe je sukladno zakonskim odredbama, za turističku 2010. godinu osigurala pružanje servisa kontrole zračnog prometa u Centru oblasne kontrole zračnog prometa Zagreb-H24 te na svim nacionalnim aerodromima, sukladno utvrđenom vremenu njihove otvorenosti.

Međutim, 2010. godinu obilježila je erupcija vulkana na Islandu koja je prouzročila zatvaranje zračnog prostora iznad većeg dijela Europe pa tako i zračnog prostora Republike Hrvatske. Taj događaj uzrokovao je velike štete svim subjektima u zračnom prometu, no s posebnim naglaskom na štete nanesene zračnim lukama i zračnim prijevoznicima.

Unatoč navedenim okolnostima, poduzete aktivnosti rezultirale su da je promet putnika u zračnim lukama u trećem tromjesečju 2010. godine bio 2.429 tisuća, što je za 12,7% više u odnosu na isto razdoblje 2009. godine, dok je promet zrakoplova u zračnim lukama u trećem tromjesečju 2010. godine također zabilježio porast od 3,8% u odnosu na isto razdoblje 2009. godine.

POMORSKI PROMET

Sa zadovoljstvom možemo konstatirati da je u turističkoj sezoni 2010. godine sustav pomorskih veza na Jadranu u cijelosti ispunio očekivanja te u potpunosti zadovoljio potrebe stanovništva na hrvatskim otocima kao i potrebe turista. Jadrolinija, Rijeka kao državni brodar obavlja oko 90% pomorskog prometa u nacionalnom i međunarodnom prometu te je u prvih 8 mjeseci ove godine ostvarila promet putnika od 7.377.882 putnika i 1.859.000 vozila što predstavlja ostvarenje na razini rekordne 2008. godine.

Pri tome je potrebno istaknuti da su se pripreme za sezonu 2010. godinu odvijale u znaku osjetno smanjenih proračunskih sredstava u ovoj proračunskoj godini za sustav obalnog linijskog pomorskog prometa. Zbog tih okolnosti Vlada RH na sjednici održanoj 4. ožujka 2010. godine je donijela novu Odluku o određivanju državnih linija u javnom obalnom linijskom pomorskom prometu kojom je smanjen obujam plovidbe na pojedinim linijama u izvan sezonskom razdoblju, dok sezonske linije nisu mijenjane.

Reduciranjem broja putovanja u izvan sezoni ostvarena je odgovarajuća financijska ušteda što je bilo nužno, ali ni u jednom trenutku nije se dovelo u pitanje redovito održavanje cjelovitog sustava javnog obalnog linijskog pomorskog prometa u ovogodišnjoj turističkoj sezoni.

Unatoč ovim okolnostima načinjeni su određeni pomaci kako u jačanju trajektne flote tako i u jačanju trajektne infrastrukture, što ima izravnog učinka na rezultate ovogodišnje sezone:

- U promet je puštena obnovljena trajektna luka u Trpnju na poluotoku Pelješcu što je omogućilo da se na liniju Ploče – Trpanj uvede trajekt „Valdimir Nazor“ kapaciteta 62 vozila i 450 putnika što je

značajno povećanje u odnosu na dotadašnje trajekte koji su plovili na ovoj liniji (kapaciteta 25 vozila i 200 putnika) čime se znatno poboljšala kvaliteta povezanosti poluotoka Pelješca s kopnom.

- Brodovi *Jadrolinije* i ovo su ljeto povezivali redovnim prometnim sustavom oko 40 naseljenih otoka, ostvarivali oko 600 polazaka dnevno u vrhuncu sezone, a najfrekventnije linije održavale su se 24 sata.

- Naši najveći otoci povezani su s kopnom noćnim linijama tijekom cijele godine, a u visokoj sezoni noćnim linijama povezani su otoci prema Cresu i Lošinju preko linije Valbiska – Merag prema Pagu preko linije Prizna – Žigljen, prema Ugljanu na liniji Zadar – Preko, prema Braču na liniji Split – Supetar, prema Hvaru na liniji Split – Stari grad, a prema Korčuli Orebič – Dominče. U visokoj sezoni, po potrebi, su se uvodile izvanredne linije kako bi se svi putnici pravovremeno prevezli do svog odredišta.

- Riješeno je također pitanje održavanja sezonske trajektne linije Drvenik – Dominče koju su zajednički održavale *Mediterranska plovidba* iz Korčule trajektom „Dominče“ i *Jadrolinija*. Linija je povjerena u cijelosti *Jadroliniji* koju je brodar obavljao trajektom „Hanibal Lucić“ kapaciteta 350 putnika i 30 vozila u lipnju 2010. godine.

- Posebno značajna novina je objavljivanje cjelogodišnjeg plovidbenog reda sukladno Zakonu o prijevozu u linijskom i povremenom obalnom pomorskom prometu iz 2009. godine, s obzirom da su se u dosadašnjoj praksi redovi plovidbe donosili posebno za sezonu, a posebno za izvansezonsko razdoblje čime su prekratko vrijeme prije stupanja na snagu bili dostupni turističkim agencijama, turoperaterima i turistima. Uvođenjem reda plovidbe za cijelu godinu ti su problemi otklonjeni.

Program izgradnje i rekonstrukcije putničke i izletničke flote za potrebe hrvatskih privatnih brodara – malih poduzetnika u 2010. godini:

Isti je namijenjen sufinanciranju gradnje trupa (do 15% ugovorene cijene) i rekonstrukcije (do 15% ugovorene cijene) putničkih linijskih brodova do 100 GT-a, izletničkih brodova do 500 GT-a, jahti za gospodarske namjene i brodice za gospodarske namjene (izuzev ribarskih), školskih brodova, te brodice namijenjenih unapređenju, ispitivanju i zaštiti mora u hrvatskim brodogradilištima.

Po ovom Programu u razdoblju 2005. – 2009. ukupno su izgrađena 44 plovila, za što su odobrena sredstva potpore u ukupnom iznosu od 12,828 mln kuna. Istovremeno su rekonstruirana ukupno 18 plovila, za što su isplaćena ukupna sredstva potpore od 2,013 mln kuna.

Svečano je potpisano 11 ugovora o potpori za gradnju i rekonstrukciju na dan Sv. Nikole 6. prosinca 2010. u Splitskoj luci (8 novogradnji i 3 rekonstrukcije). Posebnu pozornost je potrebno skrenuti na izgradnju čak 5 velikih izletničkih brodova duljine 35-40 m. Ukupno je iz državnog proračuna isplaćeno 3,9 mln. kuna.

Obnova putničke flote 2010. godine

- *Jadrolinija* d.o.o., Rijeka

Program obnove i razvoja putničke flote *Jadrolinije* 2004. - 2010. u čijem sufinanciranju je sudjelovalo Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture proračunskim sredstvima s pozicije „Obnova putničke flote *Jadrolinije*“ i „Gradnja brodova za domaće brodare u hrvatskim brodogradilištima“ u cijelosti je završen primopredajom broda „Jadran“ kapaciteta 1200 putnika i 138 vozila izgrađenog u splitskom brodogradilištu koji je početkom lipnja ove godine uključen u redovan putnički promet na liniji Split-Stari grad (otok Hvar).

Jadrolinija danas raspolaže flotom od 51 broda (4 velika putnička trajekta za dužobalnu i međunarodne linije, 34 trajekta u lokalnom putničkom prometu, 8 katamarana, 1 hidrobus i 4 klasična broda) ukupnog kapaciteta 3.808 vozila i 27.220 putnika.

Uključivanjem zadnjih 6 godina u promet novih brodova (12 trajekata – obuhvaća 8 novogradnji iz hrvatskih brodogradilišta plus 2 katamarana) omogućeno je planirano rashodovanje starih i današnjem vremenu neprimjerenih trajekata, a istovremeno se povećala sigurnost plovidbe, ukupni kapaciteti flote, uz smanjenje starosti flote (24,2).

- *Rapska plovidba* d.d., Rab

Brodar je postojeću flotu (3 trajekta „Sv. Marin“, „Sv. Kristofor“ i „Rab“) obnovio četvrtim novonabavljenim trajektom „Barbat“ (izgrađen 2007. godine u Grčkoj, kapaciteta 64 vozila i 400 putnika) i isti obavljaju prijevoz na državnoj trajektnoj liniji Jablanac – Mišnjak.

Morske luke od značaja za Republiku Hrvatsku

U svim putničkim lukama otvorenim za javni promet vode se aktivnosti na poboljšanju infrastrukture u svrhu prihvata povećanog pomorskog prometa (putnika i vozila) koja se pored vlastitih sredstava, financira proračunskim sredstvima ovoga Ministarstva i financijskim sredstvima međunarodnih institucija.

Lučka uprava Rijeka

Tijekom turističke sezone u 2010. godini ova Lučka uprava poduzela je niz mjera kako bi se omogućio redovan prihvata turista na lučkom području koji putuju na brzobrodskim linijama za otoke Rab, Pag, Cres i Lošinj, kao i održavanje dužobalne linije prema Dubrovniku.

Na području novog Pomorskog putničkog terminala u riječkoj luci, nastavilo se sa osmišljavanjem sadržaja kako bi turistima na proputovanju boravak u luci bio čim ugodniji. U suradnji s Gradom Rijeka, postavljen je info monitor, plan grada i besplatni bežični Internet. Turistima koji čekaju ukrcaj na dužobalnoj liniji omogućen je besplatni parking na području terminala od 12:00 sati pa sve do ukrcaja na brod kako bi mogli razgledati samo središte grada.

Pored toga, od mjeseca svibnja svake subote na desetak turističkih jedrenjaka u organizaciji turističke agencije *Riva-tours* izmjenjuju se strani gosti pretežno iz germanskog područja.

Pripremljen je novi vez za buduće dolaske srednjih putničkih brodova u kružnom putovanju. Trenutno se postavljaju i električni ormarići na obalnom rubu kako bi se manji brodovi i mega jahte mogli u luci opskrbljivati električnom energijom.

Tiskana je brošura na engleskom jeziku koja opisuje pomorski putnički terminal, grad Rijeku i okolna manja turistička odredišta na kvarnerskom području pri tom promičući ljepote ovoga kraja.

Na području luke organizirale su se i odvijale razne manifestacije koje su bile interesantne i turistima na proputovanju (Riječke ljetne noći, Riječki karneval, veslačke i jedriličarske regate, sajmovi i izložbe...).

Lučka uprava Zadar

Tijekom 2010 godine završena je prva faza projekta Nove putničke luke u Gaženici u cilju izmještanja trajektnog prometa iz stare gradske jezgre. Cijena cijelog projekta iznosi 220,0 milijuna EURA, te je potpisan Ugovor sa tvrtkom Strabag za II i III-a fazu radova. Očekuje se intenziviranje i nastavak radova. Prva faza sadržavala je podvodne radove i nasipavanje luke kao i izgradnju sekundarnog lukobrana. Završetak svih radova predviđa se u 2014 godini.

U postojećoj gradskoj luci zbog općih mjera štednje nije bilo većih zahvata osim nabave novih ograda za međunarodni prijelaz te obnove postojeće prometne signalizacije (dakle, samo održavanje postojećeg stanja).

Lučka uprava Šibenik

Poduzete su mjere kako bi se pomorski promet odvijao bez većih problema i zastoja i na što sigurniji način u 2010.godini koje obuhvaćaju sigurnosne mjere, hortikulturne radove, te koordiniranje svih službi, u cilju pružanja turistima nesmetane i ugodne komunikacije kroz i u luci.

Lučka uprava Split

Tijekom 2010.godine izvršene su brojne aktivnosti radi poboljšanja infrastrukture. Dovršeni su radovi na rekonstrukciji i dogradnji Gata sv. Duje u Gradskoj luci Split, sanirana je javne rasvjete na Gatu sv. Petra u Gradskoj luci Split, uređen sjeverni granični prijelaz sa sanitarnim čvorovima u zgradi pomorsko putničkog terminala u Gradskoj luci Split, te je obnovljena prometna signalizacija.

Do kraja 2010.godine planira se provesti izrada idejnog rješenja pristana za prihvata putničkih brodova na vanjskom dijelu lukobrana u Gradskoj luci, sanacija prometnica u Gradskoj luci, nabava i montaža brodobrana na obalama Gradske luke, uređenje Gata Brižine u Kaštelanskom bazenu Bazen C i sanacija obale Gata sv. Nikole Obale Lazareta.

Lučka uprava Dubrovnik

Lučka uprava Dubrovnik sklopila je sa Europskom bankom za obnovu i razvoj Dodatak ugovora o kreditu kojim se postojeći kredit od 26,5 mil EUR povećava za 8 mil EUR. koji je namijenjen infrastrukturnom projektu Batahovina I, a podrazumijeva izgradnju nove operativne obale u luci Dubrovnik duljine od oko 200 m, koja će prvenstveno biti namijenjena trajektnom i linijskom prometu. Projekt je prihvaćen od strane Vlade Republike Hrvatske. Natječajni postupci za izbor izvođača i nadzor radova su završeni, u tijeku je priprema gradilišta, a radovi će započeti u siječnju 2011. Završetak radova se očekuje krajem 2011. godine. Izgradnjom navedene obale stvorit će se uvjeti za povećan prihvata trajektnog prometa, kao i za početak realizacije projekta izgradnje lučke suprastrukture, čija je priprema u tijeku. Time će se svim putnicima u dubrovačkoj luci pružiti, osim nesmetanog odvijanja prometa kroz luku i dodatne usluge (čekaonice, ugostiteljsko-turistički sadržaji i sl.). Uz navedeno, Lučka uprava Dubrovnik zauzima se i za rješavanje problematike viznog režima za posadu brodova na kružnim putovanjima, s obzirom da isti nije prilagođen.

Promet u hrvatskim državnim lučkim upravama u razdoblju od 01. - 08. 2010. godine

PUTNIČKI							
LUČKA UPRAVA	UKRCANO PUTNIKA		ISKRCANO PUTNIKA		KRUZING	SVEGA UKUPNO	
	DOMAĆI	STRANI	DOMAĆI	STRANI		01.-08. 2010.	INDEKS 01.-08. 2009.
RIJEKA*	72.920		68.259		0	141.179	93
ZADAR	810.239	22.850	808.230	22.867	6.532	1.670.718	104
SPLIT	1.220.097	101.367	1.491.230	123.892	111.832	3.048.418	104
PLOČE	5.250	65.320	5.795	53.120	1.994	131.479	117
DUBROVNIK	155.210	36.571	160.498	38.045	398.260	788.584	100
UKUPNO	2.263.716	126.108	2.537.012	190.124	518.618	5.780.378	

Napomena

* Pod „domaći“ prikazani su i domaći i strani putnici, budući da se o traženoj podjeli ne vodi evidencija.

** Nisu uneseni podaci koji se odnose na LU Šibenik.

Plovput d.o.o., Split

Odlukom Vlade Republike Hrvatske o upravljanju i korištenju svjetioničarskih zgrada trgovačko društvo Plovput d.o.o., Split provelo je natječaje i sklopilo Ugovore o sanaciji i zakupu prostora u svjetioničarskoj zgradi, odnosno Ugovore o zakupu prostora u svjetioničarskoj zgradi za šest svjetioničarskih zgrada. Za preostale svjetioničarske zgrade i tijekom je izrada projektne dokumentacije, ishođenje potrebnih suglasnosti i izrada natječajne dokumentacije.

Aktivnosti na provedbi ove Odluke kontinuirano će se obavljati tijekom 2010. i kroz 2011. godinu.

OTOČNI I PRIOBALNI RAZVOJ

Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture, u okviru svoje nadležnosti, financira i sufinancira izgradnju, rekonstrukciju, dogradnju i sanaciju županijskih luka na otocima i u priobalju što svakako doprinosi i utječe na poboljšanje odvijanja turističkog prometa, te time i turističke sezone.

Luke otvorene za javni promet od županijskog značaja u koje je ulagano tijekom 2010. godine su luka Rivanj, Preko, Porožine, Trpanj, Mišnjak, Jablanac. Isto tako sufinancirana je izgradnja nove luke za otok Rab – luke Stinica, te dogradnja trajektnih rampi u lukama Mišnjak na otoku Rabu i Jablanac, čime se omogućilo prihvat većih brodova što je dovelo do smanjenja čekanja kao i gužvi pri ukrcaju i iskrcaju putnika i vozila na relaciji Jablanac-otok Rab.

U sve navedeno ukupno će tijekom 2010. godine biti uloženo 33,5 milijuna kuna.

UNUTARNJA PLOVIDBA

U 2010. godini otvoreno je javno putničko pristanište „Galija“ u Osijeku na rijeci Dravi koje je od državnog značaja.

U proceduri je ishodenje građevinske dozvole i proračunom su osigurana financijska sredstva, za novo javno putničko pristanište u Sisku, a do samog otvaranja putnički brodovi pristaju na zamjenskom privremenom pristaništu kod Siska.

U tijeku je izgradnja broda za jednodnevni turistički obilazak na rijeci Dunav, također sufinancirana sredstvima iz državnog proračuna.

Prema informacijama lučkih uprava i nacionalnih parkova kojim raspolažemo, u turističkoj sezoni 2010. godini su prijavljena oko 185 pristajanja putničkih brodova, te dolazak od oko 707.000 putnika u pristaništa na unutarnjim vodama Republike Hrvatske uključujući i izlete i obilaske turističkim brodovima u nacionalnim parkovima „Krka“ i „Plitvička Jezera“; od toga Vukovar 116 pristajanja sa 13.700 putnika, Ilok 5 pristajanja sa 437 putnika, Osijek 2 pristajanja sa oko 180 putnika, Slavonski Brod 2 pristajanja sa 143, Sisak oko 60 pristajanja sa 2.372 putnika.

Na turističkim izletima jezerom Visovac u sklopu nacionalnog parka Krka bilo je oko 40.000 putnika, dok je na jezeru Kozjak koji se nalazi u okviru nacionalnog parka Plitvička jezera odvijana kratka izletnička plovidba od oko 650.000 putnika.

Na otvorenim i privremenim putničkim pristaništima na unutarnjim vodnim putovima se planira još oko 50 pristajanja te dolazak od oko 5.000 putnika, dok na jezeru Visovac očekuju promet od oko 5.000 putnika, a na jezeru Kozjak do oko 70.000 putnika.

Putnički promet rijekom Savom je u samom začetku. Što se tiče prometa putnika u pristaništima na rijeci Savi je u skladu sa najavljenim. Nakon prvijenca dolaska putničkog broda (Cruisera) do pristaništa u Sisku inozemni agenti i brodari su pokazali povećan interes za putnički promet što je vidljivo kroz upite o kapacitetu i uvjetima prihvata putničkih brodova i putnika. Problem u dolasku putničkih brodova predstavljaju uvjeti na vodnom putu prvenstveno vodostaj odnosno neuređenost vodnog puta na rijeci Savi. Kada se problemi otklone očekuje se znatan porast putničkog prometa na pristaništima rijeke Save.

SIGURNOST PLOVIDBE, ZAŠTITA MORA I UNUTARNJIH VODA

Poboljšanje ukupne turističke ponude

Zajedničkom suradnjom Instituta za turizam, Državnog zavoda za statistiku i Ministarstva mora, prometa i infrastrukture napravljena je analiza fizičkog promet brodova pod hrvatskom zastavom za izlete i kružna putovanja u teritorijalnom moru Republike Hrvatske u 2009. godini kao dio opsežnog projekta izrade eksperimentalne satelitske bilance turizma u Republici Hrvatskoj. Analiza fizičkog prometa napravljena je korištenjem baze podataka o prijavama dolaska brodova na kružnim putovanjima i izletima u luku i njihovog odlaska iz luke koje prikupljaju lučke kapetanije i ispostave lučkih kapetanija.

U sklopu realizacije jednog od ciljeva Strategije razvoja nautičkog turizma Republike Hrvatske za razdoblje 2009.-2019., pojednostavljena administrativnih procedura i usklađivanje zakonodavstva, pokrenut je projekt jedinstvene vinjete. Projekt jedinstvene vinjete je zajednički projekt Ministarstva turizma, Ministarstva mora, prometa i infrastrukture i Glavnog ureda HTZ-a temeljem zajedničkog Sporazuma o međusobnoj suradnji od 18. svibnja 2010. Cilj projekta je nautičarima olakšati izvršavanje obaveza prema tijelima državne uprave na način da je obave na jednom mjestu brže, jednostavnije i uz manje administrativnih zapreka. Novi sustav naplate boravišne pristojbe za strane nautičare provodi se isključivo u lučkim kapetanijama i ispostavama lučkim kapetanijama, u kojima radi 67 djelatnika koje plaća HTZ. Zbog rasterećenja od administrativnih poslova djelatnici lučkih kapetanija su više prisutni na moru i time se doprinijelo povećanju sigurnosti plovidbe i zaštiti mora što je bio veliki problem dosadašnjih godina (provedena npr. akcija Hobotnica u kolovozu na području Šibenskog akvatorija).

Sigurnost turista

Kao i prethodnih godine, u cilju osiguranja sigurnosti turista i zaštite mora od onečišćenja, od početka mjeseca travnja pa sve do kraja mjeseca svibnja inspektori sigurnosti plovidbe lučkih kapetanija obavili su detaljne preglede putničkih brodova na redovitim linijama i slobodnoj plovidbi. Također se kontinuirano obavljaju inspekcijski pregledi luka, pomorskog dobra, plaža.

ELEKTRONIČKE KOMUNIKACIJE I POŠTANSKE USLUGE

Elektroničke komunikacije putem pokretnih komunikacijskih mreža postale su neizostavni čimbenik u svim područjima ljudskih djelatnosti (gospodarske i društvene), pa tako i u turizmu. Iako ovo Ministarstvo, kao ni Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije (HAKOM) nisu neposredno sudjelovali u pripremi i provođenju mjera i aktivnosti vezanih za turističku sezonu 2010. godine, svojim stalnim naporima da se djelatnosti pokretnih komunikacija olakša gradnja infrastrukture zasigurno su dali svoj doprinos.

Nažalost, primjećuje se određeni zastoje u procesu gradnje infrastrukture pokretnih komunikacija unatoč preporukama Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva za donošenje izmjena i dopuna prostornih planova županija i Grada Zagreba prema prijedlogu Udruge pokretnih komunikacija Hrvatske (UPKH), potvrđenom od Hrvatske agencije za poštu i elektroničke komunikacije (HAKOM), kao i potpisanim Memorandumom o suradnji u izgradnji infrastrukture pokretnih komunikacija sva tri operatora pokretnih elektroničkih komunikacijskih mreža u Hrvatskoj.

Određeni broj županija, kao što su Zagrebačka, Istarska, Međimurska, Primorsko-goranska i Ličko-senjska županija, uveo je, odnosno predlaže uvesti određena ograničenja u provedbenim odredbama, tako da gradnja novih osnovnih (baznih) postaja pokretnih komunikacija s prihvatom na antenskom stupu postaje gotovo nemogućom za većinu predloženih lokacija.

Kako uvedena ograničenja nemaju zakonska uporišta u važećim zakonima i pripadajućim pravilnicima koji uređuju područje planiranja uporabe radiofrekvencijskog spektra i gradnje antenskih stupova, HAKOM nije dao pozitivno mišljenje na izmjene i dopune Prostornog plana Zagrebačke, Istarske i Međimurske županije. Štoviše, dio tih planova svojim odredbama ugrožava postojeću infrastrukturu koja je stjecajem okolnosti (pokrivanje područja Republike Hrvatske u rokovima prema ugovorima o koncesiji) izgrađena bez Zakonom o prostornom uređenju i gradnji propisanih dokumenata kojima se odobrava građenje. Neke županije, kao što su Splitsko-dalmatinska i Karlovačka županija, nisu ni započele donošenje izmjena i dopuna svojih prostornih planova prema nalogu Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva.

Posebno je uočljiv pad broja izdanih potvrda idejnih projekata za osnovne postaje operatora TELE 2 d.o.o. (samo 5 potvrda od ukupno izdanih 109 potvrda za operatore pokretnih komunikacija u 2010. godini), što je izazivalo učestale prigovore pojedinih zemalja članica EU i Europske komisije u tijeku procesa pretprijetnih pregovora s EU.

Nažalost, moramo istaknuti kako dio javnih glasila svojim napisima u tiskanom i elektroničkim medijima stvara neopravdano izrazito negativnu sliku o antenskim sustavima pokretnih komunikacija, dok su istodobno prisutna stalna prozivanja vezano uz slabu dostupnost pokretnih elektroničkih komunikacijskih usluga.

Aktivnosti državnih upravnih organizacija

Državni inspektorat

Mjere i akcije za provedbu turističke sezone, Državni inspektorat započeo je mjesecima prije početka turističke sezone, a sukladno odlukama Vlade Republike Hrvatske, te traženjem poduzimanja efikasnih mjera suzbijanja svih oblika «rada na crno» od strane nadležnih tijela državne uprave.

U cilju provedbe što kvalitetnije turističke sezone, kojoj je strateški cilj suzbijanje svih oblika „rada na crno“, u predsezoni inspektori Državnog inspektorata proveli su inspekcijske nadzore nad poslovanjem luka nautičkog turizma, smještajnih objekata iz skupine „hoteli“ i „kampovi i druge vrste objekata za smještaj“, nad ugostiteljskim objektima koji uslužuju hranom, pićima i napicima, putničkim agencijama,

te nad drugim objektima koji se nalaze u blizini graničnih prijelaza, trajektnih luka i pristaništa, kao i na prometnicama i prilaznim putovima do ovih mjesta.

Ovaj ciklus aktivnosti, okončan je s početkom glavne turističke sezone, kada je započeo drugi, pojačanim inspekcijskim nadzorima, osobito u onim područjima i djelatnostima gdje su uočene češće nepravilnosti.

Tako su se sve aktivnosti Državnog inspektorata obavljale koordinirano, a stanje na terenu pratilo se je od početka godine.

Podsjećamo da se nadležnost Državnog inspektorata proteže na kontrolu zakonitosti poslovanja u 99.250 raznih ugostiteljskih i turističkih objekata i subjekata (u taj broj objekata uračunati su i objekti građana u domaćinstvu tj. njih 58.476).

U skladu s Planom i Programom rada, za vrijeme glavne turističke sezone, aktivnosti Državnog inspektorata bile su, uglavnom, usmjerene na kontrolu legaliteta iznajmljivanja smještajnih objekata građana u domaćinstvu i stranih državljana, na rad bez propisanih uvjeta, bespravno kampiranje, zaštitu gostiju u smislu osiguranja kvalitete usluga, normativa, pridržavanja cijena usluga, izdavanje računa, te na druge povrede propisa iz područja ugostiteljstva, pružanja usluga u turizmu i boravišne pristojbe.

Za vrijeme glavne turističke sezone, na priobalnom području naše Države, bilo je angažirano i 12 dodatnih inspektora iz kontinentalnog dijela, dok je u pripremi i provođenju turističke sezone na području naše države, bilo angažirano 750 inspektora Državnog inspektorata (gospodarskih inspektora, inspektora rada, elektroenergetskih inspektora i inspektora opreme pod tlakom), kojima je preraspodjelom poslova, prioritet bio obavljanje inspekcijskih poslova, u okviru njihove nadležnosti, u ugostiteljskim i turističkim objektima.

Zbog opće poznate situacije prouzrokovane recesijom u našoj Državi, prije početka turističke sezone, gospodarskim inspektorima Državnog inspektorata predložena je metodologija rada u slučajevima kada zateknu pravne ili fizičke osobe da pružaju ugostiteljske usluge ili usluge u turizmu bez rješenja o ispunjavanju propisanih uvjeta izdanog od nadležnog tijela državne uprave. Naime, imajući u vidu da je nemogućnost ishoda takvih rješenja u većini slučajeva vezana uz ishoda građevinske ili uporabne dozvole, ili rješavanje imovinsko-pravnih sporova i sl., za provedbu kojih je potreban duži vremenski period, predloženo je gospodarskim inspektorima da maksimalno financijski sankcioniraju takve pravne i fizičke osobe (tj. da poduzimaju maksimalne prekršajne kazne i oduzimaju protupravno stečenu imovinsku dobit), ali uz izbjegavanje mjere pečačenja, kojom gube poslodavci, radnici i država. Navedeno se, ipak, ne odnosi na pravne i fizičke osobe koje pružaju ugostiteljske usluge i usluge u turizmu, bez registracije djelatnosti (za takve osobe i dalje se poduzima mjera pečačenja).

Tijekom turističke sezone, izvršene su izmjene i dopune dva važna zakona za provedbu turističke sezone tj. Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti i Zakona o pružanju usluga u turizmu (stupili su na snagu 22. srpnja 2010). Navedenim zakonima, između ostalog, omogućeni su učinkovitiji inspekcijski nadzori glede suzbijanja sive ekonomije u ugostiteljstvu i turizmu, a date su i veće ovlasti inspektora u provođenju takvih nadzora. Navedene izmjene i dopune cit. zakona omogućile su u 21 slučaju otkup mjere pečačenja, što je doprinijelo da se je 336.000,00 kuna neposredno uplatilo u državni proračun. Pored navedenog, u 23 slučaja sankcionirane su osobe glede reklamiranja nelegalnog pružanja ugostiteljskih usluga, kao i pružanja usluga u turizmu. (a što je, također, omogućeno izmjenama cit. zakona).

U sklopu mjera i akcija koje je proveo Državni inspektorat, u glavnoj turističkoj sezoni 2010. godine, iz područja ugostiteljstva, pružanja usluga u turizmu i boravišne pristojbe proizlazi da su inspektori Državnog inspektorata u razdoblju od 1. lipnja do 10. rujna 2010. godine obavili ukupno 35.848 inspekcijskih nadzora odnosno 58% više u odnosu na isto razdoblje prošle godine, u kojima je utvrđeno ukupno 12.847 raznih povreda propisa, odnosno 67% više u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Od tog broja inspekcijskih nadzora, u 24.735 inspekcijskih nadzora nisu utvrđene povrede propisa, što znači da je 69% nadziranih subjekata i objekata poslovalo u skladu sa propisima. Protiv prekršitelja nadležnim prekršajnim sudovima podneseno je 4.667 optužnih prijedloga za pokretanje

prekršajnih postupaka, odnosno 61% više u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Uz navedene optužne prijedloge, inspektori su podnijeli prekršajnim sudovima i 509 prijedloga za oduzimanje protupravno stečene imovinske koristi, u ukupnom iznosu od 11.270.588,50 kuna. Protiv prekršitelja inspektori su donijeli 862 prekršajna naloga, odnosno 384% više u odnosu na isto razdoblje prošle godine, u ukupnom iznosu od 3.724.620,00 kuna, odnosno 330% više u odnosu na isto razdoblje prošle godine, naplaćeno je 4.020 kazni na mjestu izvršenja prekršaja, odnosno 4% više u odnosu na isto razdoblje prošle godine, u ukupnom iznosu od 6.139.700,00 kuna, odnosno 8% više u odnosu na isto razdoblje prošle godine. Pored prekršajnih mjera, inspektori su donijeli i 3.918 raznih upravnih rješenja, što je 4% više u odnosu na isto razdoblje prošle godine.

Kao što je već naprijed navedeno, u ovoj turističkoj sezoni akcenat je dat na suzbijanje svih oblika „rada na crno“, te su u ovoj turističkoj sezoni, pravnim i fizičkim osobama koje su nelegalno pružale ugostiteljske usluge i usluge u turizmu inspektori Državnog inspektorata donijeli veliki broj usmenih rješenja na zapisnik. Tako su u 1.739 slučajeva, inspektori odmah usmenim rješenjima spriječili daljnji nelegalan rad u ugostiteljstvu i turizmu, što je u odnosu na isto razdoblje prošle godine 11% više. Ova usmena rješenja u 144 slučajeva izvršena su pečaćenjem prostorija, prostora, uređaja i opreme, dok su ostala rješenja izvršena na drugi pogodan način, tj. novčanim kaznama, a u skladu s predloženom metodologijom rada.

Kao što je već navedeno, posebna pažnja posvećena je nelegalnom iznajmljivanju smještajnih objekata u domaćinstvima građana. Tako su u razdoblju od 1. lipnja do 10. rujna ove godine, inspektori obavili 9.267 inspekcijskih nadzora u domaćinstvima građana koji su pružali usluge smještaja turistima, a u kojima je utvrđeno 2.127 različitih povreda propisa, te je u 502 slučajeva odmah spriječeno nelegalno pružanje takvih usluga (55 objekata je pečaćeno, a 447 je izvršeno na drugi pogodan način tj. novčanim kaznama). Od navedenog broja inspekcijskih nadzora, gospodarski inspektori obavili su 203 inspekcijska nadzora pružanja usluga smještaja u smještajnim objektima koji su u vlasništvu stranih državljana, te su u 87 slučajeva utvrdili nelegalno pružanje usluga smještaja, a što je 107% više nego u istom razdoblju prošle godine. Iz navedenog proizlazi, da je inspekcijskim nadzorima utvrđeno da je nelegalno pružalo usluge smještaja turistima 415 domaćih građana i 87 stranih državljana (tj. 83% domaćih građana i 17% stranih državljana).

Najčešći prekršaji u području ugostiteljstva, turizma i boravišne pristojbe bili su: nelegalan rad (519), obavljanje djelatnosti, odnosno pružanje usluga bez rješenja nadležnog ureda, odnosno Ministarstva turizma (206), ne ispunjavanje propisanih uvjeta (736), ne ispunjavanje propisanih zdravstvenih uvjeta kod iznajmljivača (367), ne utvrđivanje normativa (330), ne isticanje cijena usluga (333), ne vođenje knjige žalbe (252), ne isticanje vrste ugostiteljskog objekta (193), ne pridržavanje propisanog radnog vremena (138), ne plaćanje boravišne pristojbe (355), ne prijavljivanje gostiju (192) i dr.

Pored gospodarskih inspektora i inspektori rada Državnog inspektorata svojim inspekcijskim nadzorima značajno su doprinijeli suzbijanju „rada na crno“. Tako su inspektori rada kontrolirali radnike zaposlene na poslovima vezanim za ugostiteljstvo i turizam kod 1.964 poslodavaca. U tim nadzorima, utvrđeno je 2.109 povreda propisa zbog kojih su poduzete upravne i kaznene mjere. Tako su u 199 slučajeva usmenim rješenjem na zapisnik inspektori rada odmah poslodavcima privremeno zabranili obavljanje djelatnosti na određeno vrijeme, zbog utvrđenih nezakonitosti. U 114 slučajeva inspektori rada su ukinuli donesena usmena rješenja, jer su poslodavci otklonili nedostatke u poslovanju te „otkupili mjeru pečaćenja“, tj. uplatili novčane iznose u državni proračun, u ukupnom iznosu od 4.170.000,00 kuna. Kod navedenih poslodavaca, koji nisu poslovali u skladu sa zakonom, inspektori rada zatekli su ukupno 290 radnika „na crno“, od kojih je bilo 118 radnika-stranaca i 172 domaćih radnika (tj. 40,7% radnika-stranaca i 59,3% domaćih radnika). Nezakonito zaposleni radnici su najčešće radili na poslovima konobara, kuhara, masera i animatora.

Iz naprijed navedenog proizlazi, da su inspektori Državnog inspektorata od prekršitelja zakona, neposredno uprihodili u državni proračun ukupno 14.597.439,68 kuna s osnova naplaćenih kazni na mjestu izvršenja prekršaja, izdanih prekršajnih naloga, otkupa mjere pečaćenja, izvršenja rješenja prisilno putem naplate novčanih kazni, te naplatom utvrđenog iznosa protupravno stečene imovinske

koristi prekršajnim nalogima. Pored navedenog, u optužnim prijedlozima podnesenim protiv prekršitelja, inspektori Državnog inspektorata, predložili su prekršajnim sudovima i oduzimanje protupravno stečene imovinske koristi u ukupnom iznosu od 11.270.859,00 kuna.

Blagovremene i stručne pripreme, dobra organizacija i koordinacija svih službi unutar Državnog inspektorata, kao i dobra suradnja, naročito, s djelatnicima MUP-a, prekršajnim sudovima, turističkim zajednicama, lučkim upravama, financijskom, sanitarnom i komunalnom inspekcijom, doprinijeli su da su svi zadaci predviđeni planovima i Programom rada Državnog inspektorata za ovogodišnju glavnu turističku sezonu uspješno izvršeni.

Završetkom glavne turističke sezone, ne završava i borba protiv sive ekonomije, te će inspektori Državnog inspektorata i u posezoni pojačano nadzirati pružatelje ugostiteljskih usluga i usluga u turizmu.

Hrvatski fond za privatizaciju

Hrvatski fond za privatizaciju (dalje u tekstu: HFP) može se očitovati samo u dijelu koji se odnosi na državni turistički portfelj i privatizaciju društava iz turističkog portfelja tijekom 2010. godine.

U većinskom državnom vlasništvu (iznad 50% učešća u temeljnom kapitalu) nalazi 13 društava.

Društvo Modra špilja d.d. Komiža u kojem je državni portfelj manjinski (ispod 50% učešća u temeljnom kapitalu) iz razloga gospodarske važnosti društva na otoku Visu, a koje društvo je prema zamolbi Naslova objavljivano na prodaju modelom javnog prikupljanja ponuda.

Društvo BIZOVAČKE TOPLICE d.d. Bizovac i ZRC LIPIK d.d. Lipik koji su stekli stečajne uvjete (žiro račun društva blokiran niz godina, trajna nelikvidnost, ukupni dugovi i preneseni gubitak premašuju visinu temeljnog kapitala društva). S obzirom da je za društvo BIZOVAČKE TOPLICE d.d. Bizovac zaprimljeno pismo namjere za kupnju od strane potencijalnog investitora, isto je pripremljeno za prvu sjednicu Upravnog odbora HFP-a kako bi se predložilo Vladi donošenje Odluke o prodaji pod posebnim uvjetima (1 kuna i otpis dugova prema državnim vjerovnicima - korisnicima državnog proračuna). U slučaju da se ne realizira prodaja navedenog društva u predstojećem natječaju, postoji realna osnova da navedeno društvo završi u stečaju zbog nemogućnosti daljnjeg podmirivanja obveza. Slična situacija je u društvu ZRC LIPIK d.d. Lipik, gdje je sedmi natječaj u tijeku i rok za prikupljanje ponuda je zaključno 27.09.2010. godine. U slučaju da se ne zaprimi ponuda sukladna objavljenim uvjetima natječaja, i ovo društvo bi moglo završiti u stečaju.

U dva slučaja donesene su Odluke Upravnog odbora HFP-a o raspisivanju javnog natječaja (HTP Korčula d.d. Korčula i Hoteli Maestral d.d. Dubrovnik), ali su iste ili stavljene van snage odnosno čeka konačno očitovanje. U slučaju društva HTP Korčula, koje je započelo postupak restrukturiranja, skrećemo pažnju da je u srpnju 2010. godine stupio na snagu Zakon o turističkom i ostalom građevinskom zemljištu neprocijenjenom u postupku pretvorbe i privatizacije (NN 92/2010), te bi trebalo preispitati daljnji nastavak restrukturiranja navedenog društva.

Društvo CLUB ADRIATIC d.o.o. Zagreb nalazi se u specifičnom položaju u odnosu na preostala društva iz turističkog državnog portfelja. Navedeno društvo nalazi se u 100%-tnom vlasništvu HFP-a, i zaduženo za upravljanje vojnim nekretninama. U navedenom društvu nije moguće započeti postupak privatizacije dok se ne riješi imovinsko-pravna problematika na nekretninama kojima Club Adriatic upravlja.

Tijekom 2010. godine objavljeno je ukupno 6 javnih natječaja za prodaju iz turističkog portfelja, ali nažalost nije realizirana niti jedna prodaja kao što je to vidljivo iz priložene tablice (*Prilog 2*).

HFP se trenutno nalazi u pripremi prvog javnog natječaja za prodaju dionica društva VRANJICA BELVEDERE d.d. Seget Vranjica, Trogir - po nominalnoj vrijednosti, sukladno Zakonu o privatizaciji.

HFP u okviru svojih nadležnosti prati izvršavanje ugovornih obveza od strane kupaca dionica trgovačkih društava iz državnog portfelja.

Državna uprava za zaštitu i spašavanje

Temeljem usvojenog Vladinog Programa pripremnih i provedbenih aktivnosti za turističku godinu 2010., ravnatelj Državne uprave za zaštitu i spašavanje (DUZS), donio je "Odluku o pripremama DUZS za sudjelovanje u izvršavanju programa pripremnih i provedbenih aktivnosti za turističku godinu 2010." i "Program pripremnih i provedbenih aktivnosti Državne uprave za zaštitu i spašavanje za turističku godinu 2010." kojim su se sve ustrojstvene jedinice DUZS-a i operativne snage sustava zaštite i spašavanja aktivno pripremile za koordinaciju provođenja pružanja pomoći turistima, njihovoj organiziranoj evakuaciji i zbrinjavanju u slučaju nesreće, velike nesreće, katastrofe ili terorističkog djelovanja a posebno na područjima velike opterećenosti dodatnim boravkom velikog broja turista.

Kontinuirano su se održavali sastanci sa svim žurnim službama, predstavnicima stanica HGSS, Crvenim križem, Hrvatskim šumama, Hrvatskim vodama, komunalnim poduzećima, ronilačkim savezom, lučkim kapetanijama, predstavnicima nacionalnih parkova, radio postajama i drugim udrugama građana i pravnim osobama koje su od značaja za zaštitu i spašavanje i sigurnost turista.

Svi područni uredi DUZS, za područje svoje odgovornosti dopunili su i ažurirali postojeće "Operativne planove evakuacije i zbrinjavanja turista". Redovito su se održavali sastanci stožera zaštite i spašavanja te zapovjedništva civilne zaštite jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave (JLPS), na kojima se analizirao sustav zaštite i spašavanja (ZiS) te su se razmatrale zadaće pojedinih dijelova sustava ZiS u provedbi navedenog Plana.

Održano je niz pokaznih i terenskih vježbi s ciljem provjere spremnosti operativnih snaga zaštite i spašavanja i koordinacije operativnog postupanja u kriznim situacijama. Na vježbama su bili prisutni predstavnici svih žurnih službi pravnih osoba i udruga građana koje bi sudjelovale na stvarnoj intervenciji.

DUZS je izradio letke koji su distribuirani putem Područnih ureda za zaštitu i spašavanje kojim se građani i turisti upoznaju s znakovima za uzbunjivanje, načinom dojave na 112 i postupanjima u slučajevima požara otvorenog prostora, potresa, poplava i bujica.

U suradnji s Hrvatskom turističkom zajednicom ove informacije redovito se objavljuju u njihovim katalozima.

Dogovorena je suradnja i način međusobnog komuniciranja u cilju poboljšanja koordinacije žurnih i drugih službi sa Županijskim centrima 112 (ŽC 112).

U koordinaciji sa svim žurnim službama, pravnim osobama i udrugama građana uključenih u sustav zaštite i spašavanja u tijeku je Izmjena SOP-a za korištenje vremenskih prognoza Državnog hidrometeorološkog zavoda, te su u tijeku prijedlozi sljedećih Standardnih operativnih postupaka (SOP) za djelovanje jedinstvenog operativno-komunikacijskog centra 112 :

- Prijedlog SOP-a za hitne medicinske letove,
- Prijedlog SOP-a za intervencije HMP,
- Prijedlog SOP-a za sigurnosne događaje,
- Prijedlog SOP-a za ekološke akcidente,
- Prijedlog Komunikacijskog protokola s Hrvatskim željeznicama,
- Prijedlog Komunikacijskog protokola kod dojave o ozlijeđenim/uginulim i ostalim neprilikama u kojima se mogu naći životinje i
- Komunikacijski protokola s Hrvatskim šumama.
- Održavanje sustava javnog uzbunjivanja, odnosno sustava koji će pravodobno i efikasno uzbunjivati građane RH i strane turiste provodilo se sukladno raspoloživim novčanim sredstvima.

Zbog potencijalnih poziva u pomoć, upućenih od stranih turista koji ne govore hrvatski jezik, osiguran je centralizirani sustav prevođenja na pet (5) stranih jezika (engleski, njemački, talijanski, mađarski i slovački), te povremeno češkom (kada su prevoditelji u dežurnoj smjeni) te je na taj način turistima omogućena komunikacija na cjelokupnom teritoriju RH.

U suradnji s Ministarstvom unutarnjih poslova i Ministarstvom zdravstva i socijalne skrbi izvršeno je komunikacijsko povezivanje 17 dodatnih dežurnih timova hitne medicinske pomoći (14 raspoređenih na autocestama, dva na državnim cestama i jedan na otoku Viru) s Županijskim centrima 112.

Svakom timu Hitne medicinske pomoći osiguran je mobilni telefonski uređaj i jedan profesionalni radio komunikacijski uređaj sustava MUPnet TETRA kao pričuvna komunikacija.

Važnost navedenog očituje se u podatku da su dodatni timovi HMP raspoređeni na autocestama u razdoblju od 02. lipnja do 29. kolovoza 2010. godine intervenirali preko 598 puta s prosječnim vremenom izlaska na mjesto nesreće od samo 13 minuta. Tako je u 2010. godini broj intervencija za 118 ili 24,5 % veći nego u 2009. godini. U prometnim nesrećama poginulo je 9 osoba, što je za 23 osobe ili 72% manje u odnosu na 2009. godinu.

Ove turističke sezone višekratno se ukazala potreba za aktiviranjem Plana pozivanja i aktivacije Stožera zaštite i spašavanja i Operativnog plana evakuacije i zbrinjavanja turista u slučaju velike nesreće i katastrofe. Iste aktivnosti su provedene na području Istarske županije kada je 19.06.2010. godine došlo do izlijetanja češkog autobusa na cesti Novigrad-Poreč, prilikom čega je ozlijeđeno 20 putnika i jedan vozač), dana 07.08.2010. na području Varaždinske županije kada je u požaru u potpunosti izgorio autobus koji je prevozio 52 poljska turista na 42 km autoceste A 4 iza tunela Hrastovec u smjeru Zagreba, prije odmorišta Novi Marof pri čemu su dvije osobe zadobile lakše tjelesne ozljede (opekline), te na području Koprivničko-križevačke županije kada je uslijed olujnog nevremena došlo nezgode 14 mađarskih kanuista na rijeci Dravi, koji su zatražili pomoć 30.07.2010. nakon prisilnog pristajanja na riječnom otoku. Akcija spašavanja uspješno je okončana, ali je jedan mađarski državljanin nakon dva dana pronađen kao utopljenik. U navedenim slučajevima za sve ugrožene turiste organizirana je medicinska pomoć, evakuacija, prijevoz, zbrinjavanje, smještaj, topli obrok i sva ostala potrebna skrb.

Zabilježeno je 186 akcija hitnog medicinskog leta – što je u odnosu na prošlu godinu povećanje za 55 ili 42%. Prosječno vrijeme djelovanja u hitnim medicinskim letovima je oko 1h i 28 minuta. U ovoj godini hitnim medicinskim letom prevezeno je ukupno 207 pacijenata, što je u odnosu na prošlu godinu povećanje za 53 ili 34,4%.

U razdoblju od 1. lipnja do 31. kolovoza 2010. centri 112 koordinirali su 264 akcija traganja i spašavanja na kopnu i moru, što je 0,75% manje nego 2009. godine. Od navedenog bilo je 131 traganje i spašavanje na kopnu ili otoku (porast 23.6%), 130 traganja i spašavanja na moru (pad 10%), 3 traganja i spašavanja na rijeci i jezeru.

Provedeno je 419 postupaka lociranja korisnika za pozive iz pokretnih telekomunikacijskih mreža, a što je povezano uz razne akcije zaštite i spašavanja.

Sukladno Planu inspekcijskog i upravnog nadzora sustava ZiS provodio se redoviti nadzor jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, gdje je tijekom nadzora naglasak dan i na provođenje Programa TURS 2010.

Temeljem Plana inspekcijskog nadzora javnih vatrogasnih postrojbi i vatrogasnih postrojbi dobrovoljnih vatrogasnih društava, vatrogasnih zajednica i drugih operativnih subjekata provedeni su redoviti nadzori prema mjesečnim planovima, pri čemu se posebna pozornost pridavala operativnoj spremnosti i opremljenosti vatrogasaca za turističku sezonu. U 2010. godini obavljeno je 707 inspekcijskih nadzora. Uoči i tijekom turističke sezone posebna pažnja posvećena je postrojbama koje su dislocirane iz vatrogasnih postrojbi kontinentalnog dijela RH na priobalje.

Sukladno odredbama "Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku za 2010. godinu", izrađen je "Državni plan angažiranja vatrogasnih snaga i snaga koje sudjeluju u gašenju požara". Temeljem navedenog Plana, tijekom ljeta, vatrogasne snage i namjenski organizirane snage OS RH locirane su na dodatne 24 lokacije na priobalju. Uz postojećih 3500 vatrogasaca u profesionalnim i dobrovoljnim vatrogasnim postrojbama na priobalju, dodatno je angažirano 1950 gasitelja (1000 sezonskih vatrogasaca-privremeno zaposlenih, 950 vatrogasaca dislociranih iz kontinentalnih postrojbi). Za pomoć gasiteljima iz zraka angažirana su šest Canadaira, četiri helikoptera i šest izviđačko-navalnih zrakoplova. Od ostalih snaga na jednom događaju izvanredno je angažirana specijalna policija Policijske uprave Splitsko-dalmatinske.

U razdoblju od 01. lipnja do 31. kolovoza 2010. godine na području priobalja nastalo je 1108 požara na otvorenom prostoru u kojima je opožareno ukupno 3512 ha raslinja. Protupožarne zrakoplovne snage

za gašenje požara, za prijevoz gasitelja i/ili opreme tijekom požarne sezone (01.06.-31.08.2010.) prevezle su 230 gasitelja. Na intervencijama požara otvorenog prostora ove požarne sezone u priobalju lakše je ozlijeđen jedan vatrogasac.

Nastavljaju se provoditi zadaće po Programu pripremnih aktivnosti za turističku sezonu u 2010. godini u nadležnosti DUZS.

U stožerima zaštite i spašavanja jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave turističkih sredina inicirat će se i provesti detaljna analiza reagiranja sustava zaštite i spašavanja tijekom turističke sezone 2010. godine.

U pripremi je "Izvešće o realizaciji Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za RH u 2010. godini". koje se dostavlja Vladi Republike Hrvatske.

Nastavno u pripremi je i "Prijedlog programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku u 2010. godini".

Aktivnosti javnih poduzeća

Hrvatske autoceste

Sukladno Programu građenja i održavanja javnih cesta za razdoblje 2009. do 2012.g., Hrvatske autoceste d.o.o. u 2010. godini provode aktivnosti na izgradnji slijedećih dionica autocesta:

nastavljeni su započeti radovi na izgradnji južnih dionica autoceste A1 Zagreb – Split – Dubrovnik od Ravče do Ploča I. (21 km),

na koridoru autoceste A11 od Zagreba prema Sisku, u tijeku su radovi na dionici od Jakuševca do Velike Gorice (10 km) i na dionici Buševac - Lekenik (11,2 km).

Na pravcu autoceste A12 Čvor Vrbovec II. – Križevci – Koprivnica – granica Republike Mađarske odvijaju se radovi na pojedinim objektima, dionica Gradec – Kloštar Vojakovački (20 km),

Na pravcu A13 Čvor Vrbovec2-Bjelovar-Virovitica-granica RM odvijaju se radovi na pojedinim objektima, dionica Vrbovec 2 – Bjelovar (27 km).

Po završetku zimskog održavanja autocesta, od travnja do lipnja izvedeni su radovi redovnog održavanja sukladno Standardu redovnog održavanja autocesta kao važećem internom pravilniku te planiranoj dinamici, s posebnim naglaskom na autocestu A1 Zagreb–Split–Dubrovnik.

Imajući u vidu očekivan pojačan turistički promet već u mjesecu lipnju, posebno na prometnim pravicima prema moru, HAC je u okviru svoje nadležnosti dovršio sve radove izvanrednog održavanja, pa se u periodu od 01. lipnja do završetka turističke sezone nisu izvodili radovi na toj autocesti, osim nužnih aktivnosti na redovnom održavanju.

Svi planirani radovi na sanaciji objekata i kolnika autocesta, a koji su izuzeti iz zabrane u turističkoj sezoni 2010, izvodili su se uz privremenu regulaciju prometu na način kojim se osigurava prometovanje po dvije prometne trake u oba smjera (tamo gdje intenzitet prometa to zahtjeva), uz određena ograničenja vezana za brzinu vozila.

U pripremi za ovu turističku godinu do sada poduzete su slijedeće mjere i aktivnosti na poboljšanju uvjeta i načina plaćanja cestarine:

- realiziran je i u funkciji projekt koji uključuje:

> nadoplatu ENC računa putem SMS poruke kupnjom bonova na svim prodajnim mjestima HAC-a i ugovorenim prodajnim mjestima komisionara na benzinskim postajama INA, OMV i Tifon, te HAK-a i prodajnim uredima Bina Istre d.o.o.

> nadoplatu ENC računa putem SMS poruke na teret kreditne kartice korisnika,

> internet nadoplatu kreditnim karticama putem WEB portala HAC-a,

> internet kupovinu ENC paketa putem WEB portala HAC-a.

U cilju povećanja kvalitete usluge ENC-a, vezano za interoperabilnost na autocestama s naplatom cestarine, napominjemo da je elektronička naplata na autocestama pod upravom HAC-a i ARZ-a interoperabilna, a od lipnja 2010. godine moguće je koristiti HAC-ov ENC uređaj za plaćanje cestarine

na Istarskom Y uz prethodnu inicijalizaciju pretplate za Istarski Y na prodajnim uredima Bina Istre d.o.o.

S obzirom na predviđeni smanjeni obim izgradnje novih dionica autocesta, kao i restriktivne mjere štednje ugrađene u planove za 2010. godinu, pripreme za turističku 2010. godinu obuhvaćaju slijedeće aktivnosti: kao i tijekom prošlogodišnje turističke sezone i u 2010. godini su na pojedinim lokacijama odmorišta bili u funkciji čvrsti objekti javnih sanitarija, bilo u sklopu višenamjenskih ugostiteljsko trgovačkih objekata ili u sklopu stabilnih objekata javnih sanitarija izgrađenih kao dopuna postojećih sadržaja na autocestama, u lipnju 2010. godine proveden je postupak javnih nadmetanja za ustupanje korištenja izgrađenih višenamjenskih objekata s urbanom opremom (rekreativni sadržaji i dječja igrališta) na odmorištima Lički Osik – istok i zapad, autoceste A1 Zagreb – Split – Dubrovnik te Bošnjaci – sjever i jug, autoceste A3 Bregana – Zagreb – Lipovac. Isti su stavljeni u funkciju u srpnju 2010. godine. U cilju podizanja razine i kvalitete usluga na odmorištima autocesta kontinuirano se provodio pojačani nadzor nad radom i funkcioniranjem pratećih uslužnih objekata i stanjem okoliša kao i ispunjenjem ugovornih obveza korisnika, vezanih za kvalitetu, asortiman usluga, radno vrijeme objekata, urednost prostorija, sanitarnih čvorova i okoliša.

Prema mjesečnim izvješćima o prometu može se vidjeti da je za prvih 11 mjeseci ove godine na autocesti A1 veličina prometa, u usporedbi s istim razdobljem 2009. godine, veća za 3,49%, dok je na autocesti A3 približno ista (99,46%), a na autocestama A4 i A5 u padu za oko 8%.

I ove turističke sezone vodilo se računa o ograničavanju prometa svih izvanrednih prijevoza (specijalni prijevoz i vangabaritni) na vrijeme smanjenog intenziteta prometa u vremenu od 23,00 do 05,00 sati, a na A1, tijekom vikenda, odnosno od petka do nedjelje isti se nisu dozvoljavali.

Prema pozitivnim iskustvima iz prošlih godina i ove turističke sezone u HAC-u je formiran operativni stožer za provedbu TS 2010. godine. Također su se kao i prethodnih godina u organizaciji HAC-a održavale koordinacije svih nadležnih subjekata u provedbi organizacije prometa (MUP, DUZS, HAK, HAC, HC, ARZ, AZM), te provodili dogovori oko načina organizacije dežurstava žurnih službi MUP-a i HMP-a na autocestama. Provodile su se i druge mjere koje su putovanje učinile ugodnijim i manje zamornim. Primjerice, na naplatnim platoima i pratećim uslužnim objektima na kojima nema javnih sanitarija u ljetnom razdoblju postavljen je potreban broj kemijskih WC-a. Za objektivnije medijsko praćenje, vezano za odvijanje prometa na glavnim turističkim pravcima, prvenstveno zbog bolje informiranosti korisnika autocesta, i u toku ove turističke sezone uspostavljena je kontinuirana suradnja s predstavnicima medija.

Hrvatske ceste

Hrvatske ceste d.o.o. provele su niz aktivnosti u građenju, održavanju i zaštiti državnih cesta koje su pridonijele podizanju razine prometne usluge te sigurnom i nesmetanom odvijanju prometa tijekom turističke 2010. godine.

Na svim glavnim cestovnim pravcima izvedeni su potrebni radovi iz programa redovitog održavanja. To se prvenstveno odnosi na čišćenje kolnika i prometne signalizacije, mjestimične popravke kolnika uključujući i sanaciju lokalnih oštećenja, uređenje bankina, sječu raslinja u cestovnom pojasu radi osiguranja dobre preglednosti, košnju trave sa bankina i pokosa nasipa i usjeka, zamjenu oštećene i dotrajale vertikalne signalizacije, čišćenje i mjestimične popravke sustava za odvodnju, obnovu horizontalne signalizacije, čišćenje cestovnog zemljišta od otpadaka i drugih stvari te uređenje parkirališta i odmorišta.

Sukladno zadaćama iz točke 20. „Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku u 2010. godini“ („Narodne novine“ broj 3/2010), do 15. svibnja 2010. očišćen je cestovni pojas od lakozapaljivih tvari, odnosno onih tvari koje mogu izazvati požar ili omogućiti/olakšati njegovo širenje uz državne ceste koje prolaze kroz šume razvrstane u veliki i vrlo veliki stupanj ugroženosti od požara te one koje su od posebnog značaja.

Poduzete su i sve mjere za brzo otklanjanje posljedica nastalih u slučaju zagušenja ili izvanrednog događaja, kao i mjere za prihvatanje pojačanog intenziteta prometa u slučaju isključivanja s autoceste i ponovnog vraćanja prometa do željenog čvora na autocestu.

Kako bi se brzo osiguralo mjesto izvanrednog događaja, a prema potrebi i preusmjerio promet na zaobilazne pravce, obavijestila javnost o tome te brzo i efikasno uklonile eventualne posljedice, uspostavljena je stalna ophodnja i na glavnim turističkim pravcima.

U slučaju nastanka prometne nesreće ili drugog izvanrednog događaja na državnim cestama, utvrđeni su protokoli i način postupanja, sukladno „Standardnom operativnom postupku za postupanje jedinstvenog operativno – komunikacijskog centra 112 u slučaju prometne nesreće na državnim, županijskim, lokalnim i nerazvrstanim cestama“, kojeg je donijela Državna uprava za zaštitu i spašavanje.

Cestovni pravci, uključujući parkirališna mjesta, koji su određeni za prijevoz opasnih tvari, obilježeni su odgovarajućim prometnim znakovima.

Na važnijim turističkim pravcima odmorišta na državnim cestama opremljena su sanitarnim sadržajima.

Sukladno Planu građenja i održavanja državnih cesta za 2009. i 2010. godinu, (u razdoblju 15. rujna 2009. do 15. rujna 2010. godine) na turističkim pravcima obnovljene su cestovne dionice ukupne duljine oko 27 kilometara, obnovljena su 4 raskrižja, 2 tunela, nadvožnjak i sanirana su 6 klizišta ili odroništa.

Kroz program obnove državnih cesta (Betterment II), obnovljeno je 17 km državnih cesta.

Autocesta Rijeka-Zagreb

PUO Tuhobić pušten je u korištenje 9. listopada 2010. godine.

Čvor Donja Zdenčina s cestarinskom naplatom inadvožnjakom kao i drugom infrastrukturom u funkciji čvora, pušten je u promet 21. studenog 2010. godine.

Izgradnja čvora Novigrad s pristupnom cestom do Netretića. U 2010. godini su nastavljeni radovi na izgradnji čvora Novigrad u km 56+280 autoceste Rijeka-Zagreb, te pristupne ceste od čvora Novigrad do Netretića u duljini 5,34 km. Ugovorni rok završetka radova je 1. srpnja 2011. godine.

U smislu pripreme za turističku sezonu 2010. godine izvršena je sanacija betona na objektima i naplatnim postajama i testirani su sustavi upravljanja prometom u tunelima. Također je ostvarena dobra suradnja s MUP-om, HAK-om, DHMZ-om, Centrom 112 i trećim osobama kod odvlačenja teških teretnih vozila po potrebi.

Redovno održavanje autoceste -poslovi obnove vertikalne i horizontalne signalizacije na autocesti Rijeka-Zagreb su kontinuirani kao i popravci na opremi autoceste (signalizacija, zaštitna žičana ograda, odbojna ograda, tekuće održavanje objekata-tuneli, vijadukti i mostovi).

Izvedeni su radovi izvanrednog održavanja autoceste u sklopu kojih je saniran asfaltni kolnik dionice autoceste Zagreb-Karlovac, te sanacija stijenskog pokosa na dionicama Oštrovica-Kikovica, Rupa-Diračje i Most Krk (s otočne strane).

Do kraja 2010. godine će se omogućiti smještaj vatrogasne postrojbe u novim prostorijama na portalu tunela Tuhobić.

Ostali radovi u pogledu redovnog održavanja odvijaju se kontinuirano tijekom cijele godine, a obuhvaćaju košnju trave, čišćenje centralnog pojasa bankine i druge slične aktivnosti.

Naplata cestarine u 2010. godini - omogućena je prodaja ENC paketa 0-24 sata, a u pripremi je novi oblik nadoplate ENC-a putem SMS-a.

Potpisom Ugovora o komisionoj prodaji između Autoceste Rijeka-Zagreb d.d. i BINA - Istre d.d, BINA - Istra d.d. u lipnju 2010. godine, započelo je pružanje usluge komisione prodaje uređaja za elektroničku naplatu cestarine (ENC) Autoceste Rijeka-Zagreb d.d. Komercijalni ENC uređaji mogu se kupiti na prodajnim mjestima BINA - Istre d.d. (naplatne postaje Učka, Kanfanar i Pula). Proširenjem mjesta korištenja ENC uređaja, doprinosimo protočnosti prometa i udobnosti putovanja turista i putnika na mreži hrvatskih autocesta.

Plan pratećih uslužnih objekata - u travnju 2010. godine je svečano otvoren motel s kapacitetom od 20 ležajeva na pratećem uslužnom objektu PUO Draganić – sjever s pripadajućim samoposlužnim restoranom.

Do kraja godine očekuje se otvaranje pratećeg uslužnog objekta PUO Tuhobić u čijem se sklopu nalazi benzinska postaja i caffè bar, objekt vatrogasne postrojbe, te plato za prihvat vozila s opasnim teretom.

U tijeku je realizacija projekta postave info-displeja na sljedećim pratećim uslužnim objektima: PUO Draganić – sjever, PUO Vukova Gorica, PUO Ravna Gora, PUO Vrata Jadrana – jug i PUO Tuhobić.

Završeni su pregovori oko sklapanja Ugovora o korištenju cestovnog zemljišta za prateći uslužni objekt PUO Lepenica – jug (tip D) koji se daje na izgradnju i korištenje Općini Fužine radi proširenja njihovog razvojnog turističkog programa.

Zajedničke aktivnosti Hrvatske udruge koncesionara autoceste (HUKA) i Autoceste Rijeka-Zagreb d.d. (ARZ) - kao rezultat suradnje HUKA-e i ARZ-a, u svibnju 2010. godine je tiskana brošura s uputama i informacijama vezanima za vožnju na autocesti, a u cilju podizanja razine informiranosti korisnika i povećanja sigurnosti prometa na autocestama. Brošure su distribuirane putem naplatnih postaja korisnicima autoceste tijekom turističke sezone 2010. godine.

24. srpnja 2010. godine je u prostorijama Podružnice za održavanje autoceste, kod naplatne postaje Lučko, održana sjednica Povjerenstva za koordinaciju i praćenje pripremnih aktivnosti za turističku godinu 2010., na čelu s premijerkom Jadrankom Kosor. Tema sjednice povjerenstva je bila cestovni promet u turističkoj sezoni 2010. godini.

U ožujku 2010. godine u Delnicama je Turistička zajednica grada Delnica i komisija za uređenje mjesta u akciji „Goransko naj – to je naš kraj“ dodijelila ARZ-u pohvalnicu za unapređenje izgleda naplatnih kućica Delnice.

Predstavnici ARZ-a su sudjelovali na sastancima pripreme zajedničkih aktivnosti na organizaciji prometa u vrijeme turističke sezone 2010. godine kako bi zajedno s ostalim koncesionarima, Ministarstvom unutarnjih poslova, Ministarstvom zdravstva i socijalne skrbi, Državnom upravom za zaštitu i spašavanje, Hrvatskim autoklubom i predstavnicima medija koordinirali zajedničke aktivnosti vezane za sigurnost i protočnost prometa, organiziranost hitnih i intervencijskih službi, bolju informiranost turista te udobnost putnika u vrijeme turističke sezone 2010. godine.

ARZ pruža uslugu informiranja i pomoći korisnicima putem besplatnog info telefona 0800 0111 od 0-24 sata.

BINA-Istra

Istarski ipsilon ima otvoreni sustav naplate s dva naplatna mjesta – tunel Učka, most Mirna te novo otvorenom dionicom Kanfanar–Pula u punom profilu autoceste. Obzirom da tijekom turističke sezone na naplatnim mjestima može doći do usporavanja prometa zbog dolaska većeg broja turista, osvrnuti ćemo se na podatke o prometu koji se odnose na spomenute naplatne postaje. Na naplatnom mjestu Učka od početka 2010. godine do 30. studenog 2010. godine zabilježen je pad prometa od 4,63% u odnosu na isto razdoblje prošle godine. U istom periodu evidentiran je pad prihoda od 5,10%.

Dosadašnji dostupni podaci o ljetnom prometu, tj. od 01. lipnja 2010. do 30. studenog 2010. ukazuju na smanjenje prometa koji iznosi 4,99% u odnosu na isto razdoblje prošle godine.

Na naplatnom mjestu most Mirna od 01. siječnja 2010. do 30. studenog 2010. godine zabilježen je pad prometa od 1,64 % u odnosu na isto razdoblje 2009. Također je za isti period evidentiran pad prihoda od 3,84%.

Podaci o ljetnom prometu na mostu Mirna u periodu od 01. lipnja 2010. do 31. kolovoza 2010. ukazuju na povećanje prometa koji iznosi 1,69% u odnosu na isto razdoblje prošle godine.

Prosječan broj vozila na novo otvorenoj dionici Kanfanar – Pula iznosi 8400 vozila(od 20.lipnja -30. studenog 2010).

Uzimajući u obzir dnevne špice (Učka 14 428 vozila, Mirna 19 073 vozila, *podaci iz 2009. godine*) te propusnu moć naplatnih mjesta tunel Učka i Mirna tijekom ove turističke sezone nisu zabilježeni

značajni zastoji prometa. Potrebno je naglasiti da su se tijekom smjene gostiju tj. subotom, pojavljivala usporjenja prometa na izlazu s Istarskog ipsilona u smjeru Slovenije zbog blizine graničnih prijelaza Kaštel i Plovanija.

Početak lipnja 2010. u sustav naplate Bina-Istre uveden je ENC uređaju koji korisnicima omogućava znatne popuste na cijenu cestarine te brži prolazak kroz naplatne staze. Osim korisnika koji često putuju Istarskim ipsilonom, i koji su među prvima prepoznali prednosti korištenja ENC uređaja, među novim korisnicima našao se i povećani broj stranih gostiju. U većini slučajeva riječ je o državljanima Slovenije i Austrije koji povremeno borave u Istri kroz cijelu godinu a ne samo za vrijeme ljetne sezone.

Bina-Istra je i ovog ljeta na naplatnim mjestima tunela Učka i mosta Mirna, za turiste koji dolaze u Istru i one koji su na odlasku, organizirala podjelu bočica ohlađene vode. Ove su godine promotori uz bočice vode dijelili auto karte Republike Hrvatske te druge promotivne letke. Također, u suradnji s Policijskom upravom Istarskom podijeljeni su leci u kojima su bili navedeni savjeti za sigurnu vožnju kako bi se vozače podsjetilo na pravila koje treba poštovati u prometu. Podjela je organizirana u najfrekventnijim vikendima tijekom srpnja i kolovoza.

20.06.2010. godine puštena je u promet dionica Kanfanar-Pula u punom profilu autoceste. Na svečanosti koja je održana na odmorištu Pula, među brojnim uzvanicima i predstavnicima Vlade bila je nazočna i Predsjednica Vlade Jadranka Kosor koja je prilikom otvaranja dionice naglasila važnost ove autoceste koja će donijeti ne samo sigurniju i udobniju vožnju već i dodatne poticaje gospodarstvu, posebno turizmu. Početkom izgradnje punog profila bilo je predviđeno pustiti u promet cjelinu 2.A faze u proljeće 2012. Kasnije je u dogovoru s Koncedentom i predstavnicima lokalne vlasti, dogovorena ubrzana gradnja i puštanje u promet jedne dionice za drugom, kako budu dovršene. Stoga, dionica Kanfanar - Pula puštena je u promet već u lipnju 2010. godine, odnosno 19 mjeseci prije predviđenog datuma. Autocesta znači veću prohodnost i za mnoge brži dolazak do mora, čime Istra kao turističko odredište bez sumnje dobiva pozitivne bodove ne samo kod domaćeg stanovništva već i kod turista.

Osam dana nakon što je puštena u promet dionica Kanfanar-Pula u obliku autoceste, krajem lipnja otvorena je nova spojna cesta na izlazu Istarskog ipsilona prema graničnim prijelazima Kaštel i Plovanija.

Važnost ove spojne ceste nije samo u vrijednosti investicije koja iznosi 20 milijuna kuna, već i u tome što će ova 1,2 kilometara duga cesta olakšati dolazak i odlazak turista s Istarskog ipsilona. Prije otvaranja ove ceste lokalni promet se miješao s turistima koji su ulazili ili odlazili iz Istre što je uzrokovalo stvaranje većih kolona i zastoja. Puštanjem u promet ove spojne ceste omogućena je veća protočnost prometa te brža i udobnija vožnja za lokalno stanovništvo kao i za turiste.

Sa predstavnicima policije održani su redovni sastanci u svezi plana kontrole prometa kroz tunel Učka i na otvorenoj dionici Istarskog ipsilona. Posljednji sastanak održan je tijekom mjeseca lipnja sa temom *Pripreme za predstojeću turističku sezonu*. Tom prilikom dogovoreni su postupci i koordinacija u slučaju većih zastoja ili incidenata u prometu na dionicama u nadležnosti Bina-Istre, a sve u cilju brže normalizacije prometa. Također se na istome sastanku predstavnike MUP-a obavijestilo o radovima koji će se izvoditi u ljetnom periodu na gradilištu punog profila Istarskog ipsilona.

Redovno su se dogovarali postupci regulacije prometa prije vikenda kada se očekivao veći priliv vozila.

U odnosu na prvih jedanaest mjeseci 2009. g., na Istarskom ipsilonu utvrđeno je smanjenje broja prometnih nezgoda za 4% (128 prometnih nezgoda u 2010., 134 PN u 2009. g). Najčešći uzrok prometnih nezgoda je nepridržavanje ograničenja brzine od strane vozača.

Potrebno je naglasiti smanjenje broja prometnih nezgoda sa poginulima od 25% i ozlijeđenima za 7%. Naime, u promatranom razdoblju 2010. zabilježeno je 13 prometnih nezgoda sa ozlijeđenim osobama, te 3 sa smrtno stradanim osobama.

Na temelju pripremljenih prometnih projekata regulacije prometa te u suradnji sa Ministarstvom mora, prometa i infrastrukture - odjelom prometne inspekcije dobiveno je rješenje o izuzeću zabrane radova

tijekom turističke sezone. Tom dozvolom omogućeno je izvođenje radova na izgradnji punog profila Istarskog ipsilona i tijekom ove turističke sezone uz posebnu regulaciju prometa koja je bila na snazi u periodima najmanjeg intenziteta prometa tj. radnim danima od 5 do 6,30 sati. Radovi u ovom režimu izvodili su se do 15.09., potrebno je naglasiti da od datuma primjene predmetne regulacije prometa pa sve do kraja ljetne sezone 2010., nisu zabilježeni poremećaji u prometu.

Autocesta Zagreb-Macelj

Koncesijsko društvo Autocesta Zagreb-Macelj d.o.o. upravlja sa 60 km autoceste A2 od Zagreba do Maclja. Aktivnosti u sklopu redovnog, te izvanrednog održavanja i inače su usmjerene prema korisnicima autoceste kako bi osim sigurnosti i udobnosti, putovanje autocestom A2 potvrdilo dojam turista da je stigao u jednu uređenu zemlju koja prednjači europskom kulturom. Aktivnosti u turističkoj 2010.god. bile su orjentirane na povećanje sigurnosti i udobnosti putovanja korisnika, posebno turista : Zamijenjen je i saniran dotrajali asfaltni kolnički zastor na dionici Zaprešić-Zabok u ukupnoj dužini od oko 4 km.

Horizontalna signalizacija obnovljena je u potpunosti na cijeloj dužini autoceste od Zagreba do Maclja uključivo sve ulaze i izlaze na svim čvorištima.

Na svim ulaznim linijama naplate postavljeni su boxovi sa promo materijalima AZM-a za jednostavnije korištenje EXPRESS linija naplate (bezgotovinsko plaćanje).

U suradnji sa VIP-om, T-Mobile, Tele2, Westgate, Rosis Unus, dijeljeni su njihovi promo materijali, voda i propagandno-turistički vodiči na naplatnim postajama Zaprešić i Trakošćan. Promotori su bili educirani po Operateru i istovremeno sa promo materijalima davali korisnicima ulazne kartice za naplatu cestarine te time znatno ubrzali protok vozila na naplatama u vrijeme najvećeg prometnog opterećenja. Na taj način nisu se stvarale kolone na ulazu na autocestu

Procedure su usaglašene i poštivane. U svakom slučaju učinkovito poboljšanje prilikom izvanrednih događaja kako za domaće tako i za strance

Dodatna ekipa hitne medicinske pomoći dodijeljena je po Ministarstvu zdravstva AZM-u tijekom turističke sezone. Također vrlo značajna pomoć u bržem rješavanju medicinskih slučajeva za vrijeme velikih prometnih opterećenja tijekom turističke sezone.

Tijekom turističke sezone AZM je povećao broj blagajnika na naplatnim postajama, te povećao frekvenciju i preventivu svih dežurnih ekipa na autocesti (ophodari, elektroničari, električari, kontrolori prometa)

Autocesta Zagreb-Macelj je u nadležnosti PU Zagrebačke i PU Krapinsko Zagorske. Ranije uspostavljena i dogovorena suradnja za vrijeme turističke sezone tekla je nesmetano i sinkronizirano, što se naročito pokazalo uspješnim prilikom potrebe isključivanja kamiona za vrijeme gužvi na granici sa Slovenijom, kontroliranja stvorenih kolona pred tunelima, isključivanjem dijela vozila zbog preopterećenja autoceste na čvorištima Đurmanec i Krapina, brzih uviđaja prometnih nezgoda i sl.

Suradnja sa HAK-om ranije uspostavljena i dogovorena suradnja tekla je uredno. Svih šest tunela na dionici od Krapine do Maclja bili su oprani i osvježeni. Duž cijele autoceste obavljeno je pranje svih znakova i tabli obavijesti. Obavljena je revizija rasvjete tunela, čvorišta, odmorišta i obavjesnih tabli. Obavljena je košnja trave u 2 navrata prije sezone i jednom tijekom sezone.

Croatia Airlines

Vrhunac ljetne sezone 2010. Croatia Airlines dočekala je s potpuno obnovljenom flotom turboprop zrakoplova kapaciteta 76 sjedala koji su poglavito namijenjeni održavanju redovitih letova do 90 minuta leta. Ta je promjena, povećanjem učinkovitosti operacije u smislu povećanog kapaciteta, brzine leta i broja jedinica u floti dozvolila planiranje sezonskih letova u redovitom i charter prometu zrakoplovima tipa Airbus namijenjenih masovnijem prijevozu putnika.

Uprkos boljoj raspoloživosti Airbus flote, a temeljem najava s europskih turističkih sajmova letenje je nužno reducirano već u pripremi sezone. Uz opću krizu zračnog prometa koja je u Europi i dalje u punom zamahu, na smanjivanje obujma letenja utjecao je i povećan interes tzv. *low cost* prijevoznika

prema Hrvatskoj. Kako *low cost* prijevoznici većinom ne surađuju s tour-operatorima i nisu voljni odvojiti kapacitete za izradu paket aranžmana ali nude jeftiniji prijevoz, ugrožen je produkt koji Croatia Airlines godinama uspješno razvija u suradnji s organizatorima putovanja a koji predviđa zračni prijevoz s punom uslugom, hotelski smještaj i organizirane transfere sve u organizaciji tour-operatora. Stoga je i ukupna ponuda sjedala u sezonskom charter prometu do kraja kolovoza 2010.g. umanjena za -8,3% u odnosu na prošlu godinu. Ovaj rezultat prati i manji broj putnika u redovitom međunarodnom prometu za -5,9% u odnosu na prošlu godinu. Negativni trendovi nisu jednako raspoređeni na sva tržišta te su rezultati na zadovoljavajućoj razini na svim tradicionalnim tržištima na kojima je pozicija Croatia Airlines-a utvrđena godinama unazad: Njemačka, Francuska, Nizozemska pa i Velika Britanija i Švicarska.

Kroz ponudu mreže letova te ponude kapaciteta via Zagreb za zračne luke na hrvatskoj obali nastavljeno je prošlogodišnje uspješno letenje iz Barcelone. Na istom je principu uveden let tri puta tjedno iz Atene što ujedno predstavlja i jedino ovogodišnje povećanje ponude i ulazak na novo tržište. Kao punopravni član najveće svjetske uduge redovitih prijevoznika Star Alliance ponuđeni kapaciteti Croatia Airlines-a u funkciji su i ostalih mrežnih operatora te su praktički u ponudi na globalnom tržištu. Uz direktnu distribuciju putem interneta tijekom ove godine realiziran je planirani ulazak u agentsku distributivnu mrežu na tržištima Mađarske, Rumunjske, Poljske, Južnoafričke Republike te Hong Konga i Macaoa.

Od prekomorskih tržišta s već razvijenom prodajnom mrežom Croatia Airlines-a izniman je učinak ostvaren u SAD-u.

Za sljedeću godinu planirano je, ali zahtijeva određena inicijalna ulaganja, započeti razvoj agentske distributivne mreže i na tržištima Kanade i Japana. Temeljem dosadašnjih rezultata na ovim tržištima procijenjeno je da su dosad korišteni distributivni kanali, a koji uključuju Internet, jednog prodajnog zastupnika i partnerske avio prijevoznike – članice udruge Star Alliance, nedostatni.

Obavljene pripremne aktivnosti Croatia Airlines-a standardno obuhvaćaju nastup na europskim turističkim sajmovima i to u sklopu Hrvatske turističke zajednice ili samostalno. Nadalje, obavljene su uobičajene marketinške akcije oglašavanjem kroz turističke kataloge tour-operatora, sudjelovali smo u organizaciji i prijevozu sponzoriranih grupa novinara specijaliziranih za turističke teme kao i turističkih djelatnika. S posebnom pažnjom i kontinuirano provodi se promocija putem web pretraživača i to ciljano na određena tržišta od posebnog interesa. Navedene su pripremne radnje obavljene u cijelosti.

Jadrolinija

Jadrolinija je u 8 mjeseci 2010. g. ostvarila istu razinu prometa kao za 8 mjeseci 2009.g. (7 377 882 putnika – indeks 101,5 i 1 859 000 vozila – indeks 99,3).

Danas flota Jadrolinije ima 51 brod (4 velika putnička trajekta za dužobalnu i međunarodne linije, 34 trajekta u lokalnom putničkom prometu, 8 katamarana, 1 hidrobuz i 4 klasična broda), ukupnog kapaciteta 3 808 vozila i 27 220 putnika.

Pripreme za sezonu "Ljeto 2010" Jadrolinija je nastavila modernizacijom i obnovom putničke flote u cilju demografske i gospodarske obnove i razvitka hrvatskih otoka te zadovoljenja prometnih potreba tijekom turističke sezone.

U jesenskom periodu 2009.g. počela je redovita priprema brodova (rekonstrukcije, remont) za sljedeću godinu.

29.05.2010. u redovan putnički promet uključen je novi M/T «Jadran» izgrađen u Brodogradilištu specijalnih objekata u Splitu, kapaciteta 1 200 putnika i 138 vozila, a plovidbu je započeo na liniji Split – Stari Grad (otok Hvar).

18. lipnja 2010. Jadrolinija je počela održavati liniju Drvenik – Dominče trajektom «Hanibal Lucić», a prema odluci Upravnog vijeća Agencije za obalni linijski pomorski promet linija se održavala do 12. rujna 2010. g.

2. srpnja 2010. g. održavanje trajektne linije Ploče – Trpanj preuzeo je M/T «Vladimir Nazor», čime se znatno poboljšala kvaliteta povezanosti poluotoka Pelješca s kopnom, jer su do tada na toj liniji plovili

brodovi malog kapaciteta (25 vozila i 200 putnika), a kapacitet «Vladimira Nazora» je 62 vozila i 450 putnika. Uvođenje većeg trajekta na liniju Ploče – Trpanj omogućeno je proširenjem pristaništa i produbljenjem mora u trpanjskoj luci.

Uključivanjem u zadnjih 6 godina u promet novih brodova (12 trajekata, od toga 8 novogradnji iz hrvatskih brodogradilišta + 2 katamarana) omogućeno je planirano rashodovanje starih i današnjem vremenu neprimjerenih trajekata, a istovremeno se povećala sigurnost plovidbe, ukupni kapacitet flote i znatno se smanjila njezina starost.

Preraspodjelom trajekata, ovisno o infrastrukturi pristaništa i frekventnosti linija, povećala se efikasnost prometovanja uz istovremeno nastavljeno povećanje kvalitete prijevoza na svim plovnim područjima.

Brodovi Jadrolinije i ovo su ljetno povezali redovnim prometnim sustavom oko 40 naseljenih otoka, odnosno ostvarili oko 600 polazaka dnevno u vrhuncu sezone, a najfrekventnije linije održavale su se kontinuirano 24 sata.

Za Ljeto 2010. godine Jadrolinija je pripremila Sezonski plovidbeni red na sličan način kao i za sezonu 2009. godine, a započeo je 01.06.2010. i traje do 30.09.2010.

Dužobalnu liniju *Rijeka – Split – Stari Grad (otok Hvar) – Korčula – Dubrovnik* u sezoni održava veliki putnički trajekt "Marko Polo".

Trajekti "Dubrovnik", "Zadar", "Liburnija" i "Marko Polo" i ove sezone, kao i ranijih godina, uključeni su u sustav održavanja međunarodnih linija prema Italiji i to na linijama *Zadar – Ancona, Split – Ancona, Split – Stari Grad – Ancona i Dubrovnik – Bari*.

Rezervacije i prodaja karata za dužobalne i međunarodne linije mogu se obavljati u vlastitim agencijama Jadrolinije, ili kod ovlaštenih agenata, ili preko interneta on-line bookingom na www.jadrolinija.hr.

Ljetna sezona u lokalnom linijskom prometu započela je 01.06.2010. i traje do 30.09.2010. godine.

Naši najveći otoci povezani su s kopnom noćnim linijama tijekom cijele godine, a u visokoj sezoni su se također nastavila noćna prometovanja i to: prema Cresu i Lošinju, preko linije Brestova – Porozina i Valbiska – Merag, prema Pagu je noćna veza preko linije Prizna – Žigljen, prema Ugljanu na liniji Zadar – Preko, prema Braču na liniji Split – Supetar, prema Hvaru na liniji Split – Stari Grad, a prema Korčuli na liniji Orebić – Dominče.

Brzobrodске linije u riječkom plovnom području, uspostavljene još 16.06.2002. godine i dalje povezuju otoke Lošinj, Cres, Pag i Rab s Rijekom i to svakodnevno, a Ilovik, Susak i Unije nekoliko puta tjedno.

U zadarskom i šibenskom okružju, osim trajektnog i klasičnog, broskog prijevoza, brzobrodске linije održavaju se prema Ištu, Molatu i Dugom otoku.

U splitskom i dubrovačkom okružju održavaju se sve trajektne, brodske i brzobrodске linije prema planiranim redovima plovidbe.

U dubrovačkom plovnom području, nakon izgradnje pristaništa u luci Prapratno (poluotok Pelješac), uspostavljena je trajektna linija Prapratno – Sobra (otok Mljet), a i dalje prometuje trajektna linija Dubrovnik – Suđurađ, kao i brodska linija Dubrovnik – Koločep, Lopud, Suđurađ, Luka Šipanska.

Po potrebi uvodile su se u visokoj sezoni izvanredne linije kako bi se svi putnici pravovremeno prevezli do svog odredišta.

U 2010. godini Jadrolinija planira prevesti 10 000 000 putnika i 2 500 000 vozila.

U suradnji s HTZ, Jadrolinija se prijavila, kao i svake godine, za sudjelovanje na turističkim sajmovima: Beč, Milano, München, Ljubljana, a od ove godine i na sajam u Beogradu koji je bio vrlo uspješan, te svoje propagandne materijale dostavila i za druge sajmove na kojima nastupa HTZ.

Informativni propagandni materijali – prospekti za dužobalne i međunarodne linije, redovi plovidbe za pojedina plovna područja, knjižica lokalnih linija i ostali propagandni materijali dostavljeni su agencijama koje prodaju karte Jadrolinije i turističkim organizacijama.

Sezonski plovidbeni red za Ljeto 2010. sa cijenama, postavljen je na web stranicu www.jadrolinija.hr u 4 jezične varijante (hr., eng., tal., njem.).

Na osnovi iznijetog, za konstatirati je da su ovogodišnji (osmomjesečni) učinci turističke sezone zadovoljavajući, odnosno očekivani. Ova se ocjena odnosi, kako na prometne učinke, tako i na organizaciju i koordiniranje prometa te promidžbeno–prodajnu podršku.

Problemi se javljaju u nekim pristaništima prilikom ukrcaja, jer pristupne ceste nemaju 3 traka pa se znatno usporava protočnost vozila, a infrastruktura koja prati pristaništa često je neadekvatna i neprimjerena frekvenciji putnika (voda, struja, sanitarni čvorovi).

Agencija za obalni linijski promet

Pomorski linijski promet u 2010. godini

Može se konstatirati da je u turističkoj sezoni 2010. godine sustav pomorskih veza na Jadranu u cijelosti ispunio očekivanja, zadovoljio potrebe i stanovništva na hrvatskim otocima i turističkoga gospodarstva i izravno pridonio uspjehu sezone. Neupitno je da je linijski pomorski prijevoz bio glavni oslonac turizmu na otocima. Istodobno je promet putnika i vozila ne samo ostvario, nego i nadmašio očekivanja. U većem dijelu srpnja, te tijekom cijeloga kolovoza promet je bio na razini ostvarenja iz rekordne 2008. godine, te je nadomjestio smanjenja iz prve polovice 2010. godine, posebno iz lipnja. Bitno je naglasiti da su i u uvjetima izrazito intenzivnog prometa u srpnju i kolovozu održani visoki standardi kvalitete prijevoza i sigurnosti plovidbe, tako da primjedaba putnika praktički nije ni bilo.

Pripreme za sezonu 2010. odvijale su se u znaku osjetno smanjenih sredstava za sustav obalnog linijskog pomorskog prometa. Naime, u 2008. godini u Proračunu Republike Hrvatske za održavanje toga sustava bilo je osigurano 436,8 milijuna kuna. U 2009., nakon tri rebalansa proračuna, za istu je namjenu osigurano 387 milijuna kuna, a u proračunu za 2010. godinu sredstva su dodatno smanjena na 345 milijuna kuna. U odnosu na 2008. proračunska sredstva za obalni linijski pomorski promet su smanjena za 91 milijun kuna, a plovidbeni redovi, odnosno broj linija i broj putovanja na njima, ostali su isti. Zato je Vlada Republike Hrvatske 4. ožujka 2010. godine donijela Odluku o izmjeni Odluke o određivanju državnih linija u javnom prijevozu u linijskom obalnom pomorskom prometu, kojom je smanjen obujam plovidbe na pojedinim linijama u izvansezonskom razdoblju. Temeljem te odluke je Upravno vijeće Agencije za obalni linijski pomorski promet dalo suglasnost na izvansezonski plovidbeni red za razdoblje od 8. ožujka do 31. svibnja 2010. godine.

Time je došlo do smanjenja broja putovanja na pojedinim linijama, ali samo u izvansezoni, dok su plovidbeni redovi u punoj turističkoj sezoni, od 1. lipnja do 30. rujna 2010., ostali isti kao i 2009. godine. Reduciranjem broja putovanja u izvansezoni ostvarena je ušteda od 35 milijuna kuna, što je bilo nedostavno za pokriće proračunskoga manjka, ali usprkos tome ni u jednom trenutku nije bilo upitno održavanje cjelovitog sustava pomorskih veza u turističkoj sezoni.

I u tako otežanim uvjetima načinjeni su značajni pomaci u jačanju trajektne flote i izgradnji lučke infrastrukture što je imalo izravnoga učinka na turistička ostvarenja u 2010. godini.

a) Nacionalnom brodaru Jadroliniji je isporučen brod 'Jadran', izgrađen u splitskom brodogradilištu, najmoderniji trajekt za lokalne pruge kapaciteta 138 vozila i 1200 putnika.

b) Rapska plovidba d.d. je u flotu uvrstila svoj najveći trajekt 'Barbat', kupljen u Grčkoj, star tri godine i mogućnosti prihvata 62 vozila i 400 putnika, koji je zaplovio na liniji između Jablanca i Mišnjaka. Kako kvaliteta te linije izravno utječe na uspješnost turizma na Rabu, kupnja 'Barbata' je to značajnija za cijeli otok.

c) U promet je puštena obnovljena trajektna luka u Trpnju na poluotoku Pelješcu, što je omogućilo Jadroliniji da na liniju Ploče-Trpanj uvede trajekt 'Vladimir Nazor'. Koliki je to iskorak u vezama Pelješca s kopnom kazuje podatak da su na toj liniji dotada plovili trajekti tipa 'otočanka' koji su mogli ukrcati 25 vozila i 200 putnika, a kapacitet 'Vladimira Nazora' je 62 vozila i 450 putnika

d) Vrlo značajan doprinos poboljšanju pomorskih veza je i završetak izgradnje produljenog Gata svetoga Duje u Splitu, najprometnijoj putničkoj i trajektnoj luci na Jadranu.

Agencija za obalni linijski pomorski promet uspješno je riješila pitanje održavanja sezonske trajektne linije 641 Drvenik-Dominče, koju je desetljeće i pol održavala Mediteranska plovidba d.d. iz Korčule. No, ona je 20. travnja 2010. otkazala liniju, jer trajekt 'Dominče' nije bio sposoban za plovidbu. Nakon

toga je Agencija poduzela mjere za njezinu uspostavu te je linija povjerena Jadroliniji. Linija je uspostavljena 18. lipnja 2010., a održavao je trajekt 'Hanibal Lucić' koji može ukrcati 350 putnika i 30 vozila.

Posebno značajna novina u 2010. jest objavljivanje cjelogodišnjeg plovidbenog reda što je, upravo na poticaj Agencije, ostvareno izmjenom Zakona o prijevozu u linijskom i povremenom obalnom pomorskom prometu. Dosad su sezonski plovidbeni redovi, koji vrijede od 1. lipnja do 30. rujna, bili dostupni turističkim agencijama, touroperaterima i turistima koji koriste Internet, kratko prije stupanja na snagu. Zato je bilo mnogo primjedaba, osobito iz inozemstva, jer se početkom godine nije moglo doznati kako će brodovi ploviti u sezoni. Taj se problem javljao i pri sudjelovanju Hrvatske na međunarodnim turističkim burzama (Berlin, London, Milano...). Uvođenje reda plovidbe za cijelu godinu ti su problemi otklonjeni.

Hrvatske željeznice

Tijekom sezone na relaciji Zagreb – Split – Zagreb vozila su 3 para (6 vlakova) dnevnih ICN vlakova, te 2 para (4 vlaka) noćnih brzih vlakova (1 par redovnih i 1 par sezonskih).

ICN vlakovi imaju polaske oko 8, 11 i 15 sati iz oba smjera. Za Zadar i Šibenik postoji veza s presjedanjem u Kninu i Perkoviću na lokalne vlakove.

Noćni vlakovi sastoje se od klasičnih vagona 2. razreda, od kojih dio ima prostor za prijevoz 3 odnosno 10 bicikala. U redovnim noćnim vlakovima postoji mogućnost putovanja u vagonu za spavanje i prijevoz praćenih automobila.

Izravnim vagonima u sezonskim noćnim vlakovima povezani su Vinkovci sa Zadrom i Splitom te Osijek sa Splitom, a izravnim vagonima u redovnim noćnim vagonima Zagreb sa Šibenikom.

Na relaciji Zagreb – Rijeka – Zagreb vozio je 1 par (2 vlaka) redovnih dnevnih IC vlakova, 1 par (2 vlaka) redovnih dnevnih brzih vlakova, te 1 noćni vlak na relaciji Rijeka – Zagreb koji u svome sastavu ima i izravne vagone za Osijek i Vinkovce. Na relaciji Osijek – Rijeka – Osijek vozio je 1 par (2 vlaka) redovnih dnevnih brzih vlakova te 1 noćni vlak na relaciji Osijek – Rijeka koji ima i izravne vagone iz Vinkovaca. Dnevni vlakovi nude prijevoz u klasičnim vagonima 1. i 2. razreda, a postoji i mogućnost prijevoza bicikla. Noćni vlakovi nude prijevoz u klasičnim vagonima 2. razreda.

Kapacitet vlakova dnevno iznosio je:

- U noćnim vlakovima u oba smjera dnevno na raspolaganju je bilo oko 1200 sjedećih mjesta, 60 postelja u spavaćim vagonima te 20 mjesta za prijevoz automobila odnosno motocikala, te u dnevnim ICN vlakovima 804 sjedeća mjesta od toga 660 u 2. razredu i 144 u 1. razredu. Ukupno je to oko 2060 mjesta za /iz Splita.

- Dnevno je bilo oko 1400 sjedećih mjesta za/iz Rijeke.

Gore navedeni kapacitet mjesta manji je za 23% u vlakovima prema Splitu i 7% u vlakovima prema Rijeci u odnosu na isto razdoblje 2009.g., budući da u sastavu vlakova na tim relacijama ove godine nije bilo izravnih vagona (klasični vagoni, vagoni za spavanje i vagoni s ležajevima, vagoni za prijevoz automobila) koji su (vikendom) vozili iz Beča prema Splitu i Rijeci, te svakodnevno iz Praga i Bratislave za Split.

U razdoblju 15.06. do 31.08.2010., HŽ-Putnički prijevoz na relaciji prema / s mora u redovnim vlakovima prevezao je ukupno oko 245.000 putnika, što predstavlja smanjenje od 9,9% u odnosu na isto razdoblje prošle godine, oko 7.000 putnika u vagonima za spavanje i vagonima s ležajima, te 396 praćenih vozila na relaciji Zagreb-Split-Zagreb.

Razloga pada broja putnika najviše je uzrokovan smanjenjem prijevoznih kapaciteta za 23%, no u konačnici broj putnika je manji za samo 9,9%.

Kako bismo putovanje vlakom putnicima učinili povoljnijim, kako tijekom cijele godine, tako i tijekom ljetne sezone, uveli smo:

- mogućnost povratnog putovanja u ICN vlakovima uz popust 20%
- ukinuli poseban dodatak za rang ICN vlaka odnosno promijenili ga u IC

- mogućnost povoljnijeg prijevoza automobila na relaciji Zagreb-Split-Zagreb za obiteljska putovanja noćnim brzim vlakom. Prijevoz je potpuno besplatan za dva ili više putnika koji putuju u vagonu za spavanje u odjeljku tourist ili double sa zajedničkom jednosmjernom ili dvosmjernom prijevoznom i posteljnomo kartom te putniku s jednosmjernom ili dvosmjernom prijevoznom i posteljnomo kartom za jednu osobu u odjeljku single. Povlasticu mogu ostvariti i putnici koji putuju u vagonima drugog razreda, i to prigodom zajedničkog putovanja dviju ili više osoba. Uz kupljenu zajedničku povratnu prijevoznomo kartu oni ostvaruju pravo na prijevoz automobila u oba smjera po cijeni prijevoza u jednomo smjeru, odnosno prijevoz automobila u odlasku se naplaćuje, a u povratku je besplatan.

Poseban sezonski vlak „Jadran express“ u ljetnoj sezoni 2010. vozio je na relaciji Beograd – Split i natrag te prevezao 808 putnika što je za 17% više putnika–turista u odnosu na prošlu godinu. U razdoblju od 25. lipnja do 28. kolovoza 2010. godine ostvareno je 10 vožnji posebna vlaka „Jadran express“.

HŽ Putnički prijevoz je u suradnji s turističkim zajednicama vozio posebne izletničke vlakove povodom jednodnevnih turističkih, kulturno-umjetničkih i gastronomskih događanja. Tako je do kraja kolovoza realizirano 27 izletničkih vlakova kojima je prevezeno ukupno 7.760 putnika.

HŽ Putnički prijevoz je i ovo ljeto u prijevoznomo ponudi prema moru ponudio mogućnost ugodnog putovanja i konzumiranja osvježavajućih pića u disco vagonu. Ovaj je projekt osmišljen s ciljem pružanja nove usluge u noćnim vlakovima koji prometuju na relaciji Zagreb GK – Split – Zagreb GK i čije osmosatno putovanje noću pruža mogućnost organiziranja različitih događanja. U tu svrhu preuređen je buffet vagon s posebnim ozvučenjem, prigodnom rasvjetom, prostorom koji uključuje šank i mjesta za sjedenje. Disco vagon prometovao je u razdoblju od 16. srpnja do 21. kolovoza 2010. i to petkom iz Zagreb GK za Split, a subotom iz Splita za Zagreb GK. Za noćne vlakove 1823 i 1822 u koje je bio uvršten disco vagon tražila se karta više jer je velikom broju mladih putnika putovanje disco vlakom prava avantura i najljepši početak odmora na moru. Također, mladim putnicima putovanje na more je povoljnije zbog povlastice koju ostvaruju korištenjem HŽ Kartice za mlade (mladi od 12. do navršanih 26. godina), a koja im omogućuje 30% jeftinije putovanje, pa neki od njih disco vlakom putuju i na jednodnevni izlet na more i kupanje na splitskim bačvicama. Disco vlak prometuje već šesto ljeto i postao je svojevrsan turistički proizvod za kojeg postoji velik interes mladih putnika i stranih turista koji putuju na more.

Hrvatska pošta

Hrvatska pošta je u turističkoj 2010. godini napravila posebne prilagodbe u radnim vremenima svojih poštanskih ureda za vrijeme turističke sezone. Prilagođavanje radnog vremena napravljeno je na temelju iskustava iz prethodnih sezonskih razdoblja, višegodišnjeg praćenja sezonskog povećanja prometa, te satnim snimanjima prometa. To se prvenstveno odnosi na trajanje sezonskog rada, produžetak radnog vremena s korisnicima usluga, uvođenje dvokratnog rada i slično. U 2010. prilagodili smo radno vrijeme u 112 poštanskih ureda koji posluju u turističkim mjestima, otvoreno je 6 sezonskih poštanskih ureda, dvokratno radno vrijeme uvedeno je u 76 poštanska ureda, u 88 cjelodnevno radno vrijeme dok je u 135 poštanskih ureda uveden i rad subotom.

Radno vrijeme u 2011. godini mijenjat će se i prilagođavati potrebama pojedinog područja, što se osobito odnosi na urede koji posluju u turističkim mjestima.

U cilju unapređenja prodaje u poštanskim uredima u turističkim središtima prije, a posebno za vrijeme sezone, svi poštanski uredi su bili opskrbljeni s različitim asortimanom robe namijenjene turistima.

U poštanskim uredima u kojima je to prostorno omogućeno, posebno su izdvojena prodajna mjesta koja maloprodajni asortiman čine dostupnijim (tzv. Post shopovi).

U manjim mjestima gdje su Poštanski uredi bili jedno od rijetkih mjesta kupnje opskrbili smo ih s bogatom ponudom suvenira, razglednica, knjiga i multimedijalnih sadržaja te asortimana za plažu.

Uz bogati izbor mobilnih uređaja po akcijskim cijenama imali smo u ponudi i start pakete i usb stick-ove namijenjene isključivo stranim turistima, uz oglašavanje ponude u poštanskim uredima na stranim jezicima.

U većim poštanskim uredima poznatih turističkih središta u ponudi je bilo kvalitetnih monografija, vodiča i turističkih karata.

Uvedeni su novi proizvodi - multimedijalne razglednice, adriatic turist kartica za turiste s popustima za korištenje različitih usluga. U sezoni 2010. nismo uspjeli realizirati uvođenje u asortiman osvježavajućih pića i kave zbog nerealiziranih potrebnih dozvola za prodaju navedenog asortimana.

Od ostalih planova za sezonu 2010. zbog tehnoloških ograničenja tek manji dio postojećih telefonskih govornice zamijenjen je novima.

Ponuda u turističkoj sezoni 2010. je u cijelosti bila više nego zadovoljavajuća, turisti su mogli kupiti različite proizvode po pristupačnim cijenama koje su u pravilu bile povoljnije od konkurencije na tržištu. Za turističku sezonu 2011. planiramo daljnje unapređenje ponude u poštanskim uredima s uslugama koje nismo stigli zbog navedenih ograničenja uvesti u 2010.

Asortiman ćemo prilagođavati sukladno ponudi u okruženju poštanskih ureda te ćemo i dalje obogaćivati ponudu suvenira, razglednica, filatelističkih proizvoda, sukladno trendovima na tržištu.

Do sljedeće sezone uvest ćemo posebnu, HP karticu za međunarodne pozive, a dizajn kartica predviđa fotografije poznatih turističkih bisera Jadrana koje će izgledati kao suvenir i služiti kao indirektna promocija Hrvatske.

S tele operaterima planiramo akcijske ponude mobilnih uređaja I start paketa te ostalog asortimana potrebnog turistu za što ugodniji boravak.

Hrvatska pošta svake godine izdvaja značajna sredstva za uređenje poštanskih ureda.

U 2010. na turističkim lokacijama uređeni su i obnovljeni poštanski uredi 21103 Split i 51511 Malinska. U tijeku je izrada projektne dokumentacije za uređenje i opremanje poštanskih ureda 21117 Split, 23103 Zadar, 23210 Biograd n/m, 23241 Poličnik, 51106 Rijeka, 51211 Matulji, te 51500 Krk.

Hrvatska pošta usvojila je novi standard izgleda poštanskog ureda te je segmentirala svoju poslovnu mrežu sukladno različitim parametrima – dnevnoj frekvenciji korisnika, broju i vrsti usluga, veličini korisničkog prostora i sl. te će se sukladno tome provoditi intenzivne investicije u potpuno ili djelomično preuređenje poštanskih ureda u cilju pružanja bolje kvalitete usluga. Planiramo na najvećim i najfrekventnijim lokacijama posebno izdvojiti šaltere Hrvatske poštanske banke kako bi, osim platnog prometa i mjenjačkih usluga, i ostale financijske usluge bile ponuđene korisnicima na što kvalitetniji i korisnicima prilagođen način.

Usluga brzog transfera novca (Western Union), koje nudi Hrvatska pošta, značajna je za naše građane i za turiste, a ponuda brzog i sigurnog prijenosa novca prisutna je u gotovo svakom poštanskom uredu, što je pogotovo bitno u interventnim situacijama za novčanom pomoći i ulijeva dodatnu sigurnost za strane turiste.

Tijekom ljetnih mjeseci 2010. ova usluga je promovirana u dnevnim novinama naših izdavača koje se distribuiraju u inozemstvu te je tom prigodom objavljen oglas o mogućnosti isplate novca na šalterima poštanskih ureda HP-a koristeći WU uputnicu prilikom boravka u Hrvatskoj.

Na području Republike Hrvatske u 905 poštanskih ureda obavlja se i otkup stranog novca, što je osobito značajno za otoke i priobalna naselja koja nemaju banke ili druge ovlaštene mjenjače.

Ovu uslugu namjeravamo dodatno promovirati oglašavanjem u ciljanim medijima.

U 970 poštanskih ureda u kojima je postavljen POS uređaj HPB može se podići gotovina korištenjem Maestro, MasterCard i Visa kartica izdanja domaćih i stranih banaka, dok se u svakom poštanskom uredu može podići gotovina korištenjem Diners kartica.

Prigodne poštanske marke vjerojatno su najprepoznatljiviji način na koji Hrvatska pošta sudjeluje u promoviranju ne samo hrvatske baštine nego i prirodnih ljepota i turističkih znamenitosti naše zemlje.

U mjesecu rujnu 2010. izdane su tri marke posvećene hrvatskim svjetionicima. Nakon što su im svjetionici «osvijetlili» put, u poštanski ured u Poreču «uplovili» su brodovi. Naime, u povodu Godine pomoraca, koju promiče Međunarodna pomorska organizacija (IMO), Filatelističko društvo «Poreč» i Hrvatska pošta nastavljaju suradnju te je nakon filatelističke izložbe na temu svjetionika postavljena nova izložba pod nazivom «Jedrenjaci». Autor izložbe je Slavoljub Katančević.

Povodom održavanja Špancirfesta u Poštanskom uredu 42000 Varaždin održana je i filatelistička izložba autora Josipa Jelenečkog na temu "Povijest pošte i filatelije u Varaždinu", u suradnji Hrvatske pošte i Varaždinskog kluba kolekcionara.

Ne možemo ne spomenuti da je Hrvatskoj pošti dodijeljen još jedan filatelistički „Oskar“ U talijanskom gradu Asiagu 18. srpnja 2010. svečano su dodijeljene nagrade "Premio Internazionale d'Arte Filatelica", koje se smatraju filatelističkim "Oskarom". Za marku «350 godina Franjevacu u Čakovcu», Hrvatska pošta dobila je ovu nagradu iz područja kulture. U povodu Dana Europe 9. svibnja 2009. na zagrebačkom Bundeku održan je niz sportskih aktivnosti i natjecanja za građane u rolanju, atletici i biciklizmu pod imenom „Sportom u EUropu“. U okviru ove akcije Hrvatska pošta je bila jedan od pokrovitelja prve atletske utrke građana i međunarodnog polumaratona "Dan Europe 2009".

Hrvatska pošta već više godina svojim sponzorstvom pridonosi održavanju Sinjske alke, tradicionalne kulturne manifestacije.. Ove godine, kao i prethodne, Hrvatska pošta je sponzorirala alkara Nenada Marića.

Tijekom mjeseca srpnja obnovljen je i vozni park Hrvatske pošte s 739 mopeda, što je zasigurno utjecalo na poboljšanje distribucije pošiljaka, a time i kvalitetu naše usluge.

U sklopu projekta informatizacije poštanskih ureda, povodi se cjelovito strukturno kabliranje u najvećim poštanskim ureda i ono je pri kraju, a ono je baza za uvođenje novih naprednih mrežnih servisa (npr. Voip, Distribucija video nadzora, Centralni dojavni sustav). Osim novog strukturnog kabliranja nabavljeni su i novi monitori za rad djelatnika na šalteru.

Sve planirane i provedene aktivnosti doprinijet će boljoj turističkoj ponudi u mjestima gdje se nalaze poštanski uredi i time u ovom dijelu ponude učiniti Hrvatsku još poželjnijim turističkim odredištem.

Hrvatska elektroprivreda

Protekle sezonu ocjenjujemo zadovoljavajućom s obzirom na pokazatelje kvalitete opskrbe kupaca električnom energijom u priobalnom području. Prekidi opskrbe električnom energijom koji su se događali tijekom turističke sezone uglavnom su bili posljedica više sile (grmljavinsko nevrijeme i požari), a ponovna uspostava opskrbe električnom energijom obavljena je u najkraćem mogućem roku.

HEP–ODS poduzeo je sve aktivnosti u cilju osiguranja sigurne opskrbe kupaca električnom energijom. U dogovoru i pod nadzorom Državnog inspektorata te Koordinacijskog tima HEP-a za praćenje i provedbu mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku obavljene su aktivnosti na čišćenju raslinja oko srednjenaponskih vodova radi sprječavanja pojave požara i sve preventivne aktivnosti na održavanju elektroenergetskih objekata.

Tijekom turističke sezone u našim Distribucijskim područjima u priobalnom području povećana su dežurstva zbog bržeg otklanjanja kvarova, a suradnja s vatrogasnim postrojbama bila je stalna i koordinirana. Nastojanja su i ove godine bila usmjerena u što pouzdaniju opskrbu električnom energijom priobalnih područja i to planiranim rekonstrukcijama, održavanjem postojećih postrojenja te izgradnjom novih postrojenja.

U 2010. god. u cilju poboljšanja naponskih prilika i pouzdanosti opskrbe potrošača ukupno je planirano 104,4 mil kn. Investicije u kapitalne elektroenergetske objekte VN 110 kV i SN 35 kV iznosile su 58,2 mil kn, razvrstano po distribucijskim područjima. Za sanaciju naponskih prilika, te poboljšanja sigurnosti i pouzdanosti opskrbe električnom energijom distribucijske mreže planirano je 26,3 mil kn. Znatni dio investicija je ostvaren do sada, a preostali dio ostvarit će se do kraja godine. Sredstva za održavanje elektroenergetskih objekata u priobalnom prostoru iznose 68,85 mil kn. Znatni dio sredstva za održavanje je utrošen do sada, a preostali dio ostvarit će se do kraja godine.

Protekle sezonu ocjenjujemo zadovoljavajućom s obzirom na pokazatelje pogona prienosne mreže u priobalnom području. Prekidi opskrbe električnom energijom koji su se događali tijekom turističke sezone uglavnom su bili posljedica više sile (grmljavinsko nevrijeme i požari), a ponovna uspostava opskrbe električnom energijom obavljena je u najkraćem mogućem roku. HEP–OPS poduzeo je sve

potrebne aktivnosti glede sigurnog i pouzdanog pogona elektroenergetskog sustava sa ciljem osiguranja kvalitetne opskrbe kupaca električnom energijom. U dogovoru i pod nadzorom Državnog inspektorata te Koordinacijskog tima HEP-a za praćenje i provedbu mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku obavljene su aktivnosti na čišćenju raslinja oko nadzemnih vodova radi sprječavanja pojave požara i sve preventivne aktivnosti na održavanju elektroenergetskih objekata. Poboljšanje opskrbe električnom energijom turističkih područja na razini prijenosnog sustava u 2010. godini podržano je ulaganjem u investicije i održavanje od ukupno 64,5 mil kn. Znatni dio ulaganja u investicije i održavanje je ostvaren do sada, a preostali dio ostvarit će se do kraja godine.

Hrvatska vatrogasna zajednica

Hrvatska vatrogasna zajednica svoj je dio pripremnih aktivnosti za turističku sezonu 2010. godinu provodila kroz redovitu aktivnost vatrogasnih organizacija. Na svim intervencijama na priobalju sudjelovala su dobrovoljna vatrogasna društva i javne vatrogasne postrojbe.

Dodatne aktivnosti HVZ je ostvarila provođenjem Programa aktivnosti u provedbi posebnih mjera zaštite od požara od interesa za Republiku Hrvatsku u 2010. godini. Posebno ističemo točku 7. Programa aktivnosti: Plan za izvanredno (interventno) angažiranja dobrovoljnih vatrogasnih postrojbi. Temeljem tog plana Hrvatska vatrogasna zajednica stavila je na raspolaganje glavnom vatrogasnom zapovjedniku 989 dobrovoljnih vatrogasaca i 116 vatrogasnih vozila, koje je on mogao angažirati temeljem članka 36. Zakona o vatrogastvu.

Prema točki 13. Programa aktivnosti (promidžbene aktivnosti) tiskan je letak o opasnostima od požara kao prilog dnevnoj tiskovini „24 sata“ u 230.000 primjeraka. Letak je objavljen 5. svibnja 2010; tiskana je brošura „Kako spriječiti nesreće“ u opsegu od 36 stranica u 35.000 primjeraka; tiskane su Bojanke za djecu o opasnostima od požara u 45.000 primjeraka; sve su raspodijeljene po dječjim vrtićima.

Vatrogasne zajednice u suradnji turističkim zajednicama na priobalju sudjelovale su u programu „TURS 2010“ u dijelu „Sigurnost turista“.

Nadalje, HVZ je opremio vatrogasne postrojbe s 90 kompleta osobne zaštitne opreme (odijelo, kaciga, rukavice i čizme)

Do kraja godine Hrvatska vatrogasna zajednica i vatrogasne postrojbe nastavit će s redovnim mjerama preventivne zaštite od požara i intervencijama, kao i u proteklom razdoblju.

Aktivnosti ostalih subjekata

Hrvatski autoklub

Osim svoje osnovne zadaće organiziranje tehničke pomoći na cesti i informiranja o stanju i prohodnosti cesta u Republici Hrvatskoj HAK je tijekom turističke sezone 2010. obavljao niz djelatnosti, koje se smatraju prometnom preventivom uz nadzor i kontrolu prometa. Provedeni su međunarodni projekti EuroTest/TAP/RAP, čiji rezultati ostvaruju pozitivne odjeka u medijima cijele EU, pa se procjenjuje da gotovo 20 milijuna motoriziranih euroljana bude informirano o rezultatima pojedinog istraživanja ili testiranja infrastrukture i sustava upravljanja i održavanja. Provedeno je i domaće testiranje kvalitete kampova, a kroz cijelu turističku sezonu HAK je sudjelovao u redovitim koordinacijama sa predstavnicima operatera i MUP-a kako bi osigurali što manje otpore u prometu te kako bi na vrijeme obavijestili građane kada putovati. Tijekom priprema za turističku sezonu 2010. HAK je obnovio video-zid sa prikazima kamera, na svojim internetskim stranicama uveo novu višejezičnu interaktivnu kartu, a aktiviran je i novi kontaktni broj tehničke pomoći na cesti – 1987 koji će do konca 2010. (uslijed priprema za ulazak Hrvatske u EU) zamijeniti broj 987.

U promatranom razdoblju turističke sezone 2010. godine, od 01.06. do 01.09., Kontaktni centar (KC) HAK-a obradio je 181.974 dolaznih poziva u ukupnom trajanju 946 sati 23 minute i 28 sekundi neprekidnog razgovora sa korisnicima. Kontaktni centar je preko svojeg broja (1)987 obradio oko 85.200 poziva svojih članova, motoriziranih građana i turista, a oko 59.300 poziva obrađeno je u

informativnom centru sa jednakim brojem danih informacija preko opće poznatog broja 01/464-0800. Budući da su pretprošle godine na autocesti A1 otvorene druge cijevi tunela Sveti Rok i Mala Kapela, kao i puni profil autoceste A6 Rijeka – Zagreb, očekivano je smanjen broj poziva, odnosno potreba za informacijama sa tih dionica. Posljedično, karakteristike položene trase ispred tunela Sveti Rok, te povećani rizik od kvara uslijed čekanja u koloni pred tunelima Mala Kapela i Sv.Rok proteklih godina, doveli su do smanjenja potrebe za uslugama pomoći na cesti HAK-a.

Kontaktni centar HAK-a – organiziranje i pružanje tehničke pomoći

U promatranom razdoblju organizirano je 7.185 popravaka na cesti i 9.638 uklanjanja vozila u kvaru (*Grafički prikaz 2.*). Iz prometnih nezgoda i nesreća HAK je uklonio 2.712 vozila, odnosno obavljen je navedeni broj prijevoza oštećenih vozila. U 664 predmeta bilo je potrebno i izvlačenje vozila iz nepristupačnog predjela, a također je obrađeno oko 3.400 ostalih usluga u Kontaktnom centru. Standardi pružanja usluga prate najbolju europsku klupsku praksu kojom se nastoji osigurati sigurno i ugodno putovanje svih motoriziranih turista i građana. Osim svakodnevnog savjetovanja operatera i otpremnika u Kontaktnom centru, te svakodnevnog osvježavanja baze podataka u suradnji sa odjelom tehničke pomoći i odjelom za edukaciju mehaničara, stručni savjetnici dali su preko 1.510 tehničkih savjeta vozačima, mehaničarima, radnicima HAK-a i autoklubova.

Tijekom posljednje dvije godine bilježimo pad usluga pomoći na cesti, no ukupan broj usluga čak je i veći nego u 2009. godini. Važno je istaknuti da su slučajevi koje obrađujemo u HAK-u iz godine u godinu sve kompleksniji, budući da, osim tehničke pomoći na cesti obuhvaćaju organizaciju nastavka putovanja drugim prijevoznim sredstvima, noćenja, medicinske i druge vrste touring pomoći, stoga zahtijevaju veći utrošak vremena i resursa po jednom slučaju. Ukratko, obujam poslova je povećan, s naznakom na povećanje kvalitete usluga i omogućavanje mobilnosti članova autoklubova i vozačkih udruga. U današnje vrijeme, vozačima nije više važno samo vozilo i njegov popravak već mobilnost i sigurnost na putu, što je povećalo broj ostalih usluga koje pruža KC HAK-a, a koje po svojoj prirodi nagingu tzv. touring uslugama (renta car, hotelski smještaj, planiranje putovanja, itd.).

U KC HAK-a je odrađen je 3.481 zahtjev za ostale usluga: provjere statusa vozila, organizacije zamjenskog vozila, organizacije karata za zrakoplov i vlak, taxi prijevoz osoba i ostale usluge poput repatrijacije rezervnih dijelova, pa čak i organizacija i pokrivanje troškova medicinske pomoći za strane državljane u RH, članove stranih autoklubova.

Poslove popravka kvara vozila na cesti obavljalo je 27 autoklubova i Hrvatski autoklub neposredno na 41 lokaciji (na kopnu i otocima) s ukupno 60 vozila za popravak kvara i 3 motocikla, uz angažman 82 mehaničara. Dio pokretnih radionica opremljen je novim dijagnostičkim uređajima, nužnim za efikasnije otklanjanje kvara. Ove godine zadržan je trend uspješnosti popravka HAK-ovih mehaničara, koji se kreće oko 75 %. Poslove uklanjanja i prijevoza vozila HAK je obavljao sa 40-tak specijalnih vozila iz autoklubova, a 137 ugovornih suradnika uključivano je s dodatnih 200 specijalnih vozila.

INFO centar HAK-a – izvješćivanje o stanju i prohodnosti cesta u RH

Informacije značajne za protočnost i sigurnost cestovnog prometa zaprimalo je i stručno obrađivalo u Informativnom centru Hrvatskog autokluba sedam izvjestitelja, stalno zaposlenih u smjenskom radu, te odašiljalo posredstvom elektroničkih medija (radio, televizija, internet, ERIC), putem MMS-a i telefonski vozačima i građanstvu. Tijekom tri mjeseca turističke sezone u Informativnom centru radilo je dodatnih 8 sezonskih izvjestitelja, koji su informirali o stanju na cestama na stranim jezicima (engleski, njemački, talijanski, a po potrebi i na španjolskom jeziku).

U Informativnom centru Hrvatskog autokluba izvjestiteljima je od velike pomoći i ove turističke sezone bio sustav video nadzora, u koji je uključeno 80 kamera, postavljenih na naplatnim postajama autocesta, graničnim prijelazima, trajektnim pristaništima te tridesetak kamera za nadzor prometa na drugim lokacijama značajnim za odvijanje prometa na državnim cestama i autocesti A6, Rijeka-Zagreb.

Posredstvom tih kamera pratila se trenutna situacija u prometu u realnom vremenu, što je veoma bitno za točnost informacija o stanju cestovnog prometa. Slike s kamera dostupne su bile građanima na WEB–siteu HAK-a i na mobilnim telefonima putem wap-usluge.

Tako je uz primljenih 59.626 dolaznih poziva, prometnog i turističkog karaktera te pomoći na cesti stranim turistima, uobličeno i distribuirano 2.507 pisanih izvješća, koja su redovito objavljivana u novostima 2. programa Hrvatskog radija i još na 23 radio-postaje iz svih krajeva Hrvatske. Automatski odzivnik (na kojeg se u minuti veže 60 pozivatelja) ažuriran je svaki put kad se stanje u prometu iznimno mijenjalo.

Informativni centar HAK-a javljao se 6.532 puta, izravno ili kroz snimljene izjave u emisije 2. programa Hrvatskog radija i 23 regionalne, županijske ili lokalne radio-postaje. Posredstvom Media-servisa HAK-ove informacije išle su i u programe još tridesetak radijskih postaja.

U pojedinim danima, pred vikend ili najavljenju promjenu vremena, imali smo i posebno snimljene priloge o vožnji automobilom i ponašanju vozača u određenim prometnim situacijama. Na web-stranici HAK-a objavljivane su vikend-prognoze prometa i prenošene su na stranicama brojnih internet-portala ili u tiskanim medijima.

U danima pred vikend ili, najčešće, subotom javljali smo se izravno ili s odgodom u vijestima televizijskih kuća (HRT, RTL Televizija, NovaTV).

Na 2. programu Hrvatskog radija emitirane su informacije o stanju na cestama na hrvatskom jeziku svaki sat od 6:30 do 21,30 sati a u dane vikenda ovisno o prometnoj situaciji i svakih ½ sata, a od 01.06.- 19.09.2010. na engleskom i njemačkom od 8:30-21:30 sati, te talijanskom od 28.07. do 01.09.2010. godine. Na stranim jezicima (engleskom, njemačkom i talijanskom) bilo je oko 2.000 javljanja u Novosti 2. programa Hrvatskog radija, uz isto toliko objavljenih izvješća na web-stranici HAK-a.

Sva izvješća emitirana u Novostima 2. Programa Hrvatskog radija odašiljana su i RDS signalom i bila dostupna svim vozačima koji tog trenutka nisu na frekvenciji Hrvatskog radija ali su imali uključen RDS.

Kroz turističku sezonu, kao i svake godine, djelatnici Informativnog centra redovito su sudjelovali na koordinacijama s koncesionarima autocesta, djelatnicima službi 112 i hitne medicinske pomoći te operaterima MUP-a, kako bi osigurali što bolju informiranost svim vozača, odnosno kako bi na vrijeme obavijestili građane kada i kojim smjerom putovati.

Međunarodni projekti:

EuroTest:

U tijeku 2010. godine provedeno je testiranje zona radova u gradovima pod nazivom City Roadworks, zatim projekt "Odmorišta za kamione" koji se provodi pod pokroviteljstvom Europske komisije (istraživanje na koridoru IV) te istraživanje „Javni prijevoz“ a u sklopu projekta Pješački prijelazi testirani su pješački prijelazi u Splitu.

EuroTAP:

HAK je u 2010. godini proveo testiranje jednog tunela u RH (Sv. Rok). Rezultati tog istraživanja objavljeni su u elektronskim i pisanim medijima u našoj zemlji i širom EU. Nastavljeno je s aktivnostima na promociji sigurnosti u tunelima – edukacija i dijeljenje letaka o vožnji u tunelu, te postupanje u slučaju nesreće.

EuroRAP:

Javnosti su predstavljeni rezultati EuroRAP pilot projekta i analize razine sigurnosti prometa na državnoj cesti D-2. U 2010. godini planirano napraviti procjenu rizika te izraditi mapu rizika za 3.500 km cesta i autocesta. Također je planirano dovršiti snimanje preostalih 10 dionica ceste D2 i obaviti njihovo ocjenjivanje zvjezdicama.

Svi međunarodni projekti, koji su se proveli u HAK-u provedeni su i na nivou cijele Europe. Medijske prezentacije u 17 Europskih država i 18 autoklubova, pridonijele su da članovi matičnih asocijacija imaju saznanja o kvaliteti prometnica i prometne infrastrukture. Time se povećalo njihovo povjerenje u kvalitetu Hrvatskog turizma i sigurnosti u prometu koja ih očekuje na prometnicama RH.

Nova HAK-ova interaktivna web-karta Hrvatske puštena je u rad povodom Dana HAK-a 1. lipnja 2010., s ciljem – pomoći nesmetanom odvijanju turističke sezone na korist građana Republike Hrvatske ali i turista koji dolaze na odmor u Hrvatsku i korištenjem karte mogu kvalitetno planirati svoje putovanje.

Karta je višejezična i osim hrvatskog dostupna je na engleskom, njemačkom i talijanskom jeziku. Uz navedeno, na

karti je i cijeli niz korisnih interesnih točaka kao i trodnevna vremenska prognoza, izračun cestarine te izračun cijene potrošenog goriva na osnovu prosječne potrošnje vašeg automobila.

Od početnih prosječnih sedam tisuća posjeta dnevno, do kraja srpnja posjećenost interaktivne karte porasla je na prosječno deset tisuća posjeta dnevno.

Na interaktivnu kartu posjetitelji su u 76% dolazaka dolazili preko linka s drugih web-stranica (od toga većina sa www.hak.hr), 12% dolazaka na stranicu bilo je s tražilica (Google i dr.) te 12% neposrednih dolazaka na stranicu (direktan unos adrese u preglednik).

Po državi posjetitelja, najviše ih je bilo iz Hrvatske (508.630 posjeta), zatim Češke (70.120), Slovenije (50.897), Njemačke (47.725), Slovačke (37.706), Mađarske (23.626), Austrije (21.677), Poljske (21.323), Italije (15.994), Bosne i Hercegovine (13.424) i drugih država (Srbija, Rusija, Švicarska, Nizozemska, Francuska, Španjolska, SAD, Švedska, Belgija, Ujedinjeno Kraljevstvo itd.).

Posjetiteljima su najzanimljivije interesne točke bile kamere HAK-a (447.288 otvaranja), zatim benzinske postaje (INA 52.429, OMV 48.694 Tifon 41.265, Crobenz 28.656 i Petrol 28.254), vremenska prognoza (Danas 50.356, Sutra 47.264 i prekosutra 39.962) te naplatne postaje (31.386).

Među kamerama sa stanjem na cestama posjetiteljima su (prema broju otvaranja) bile najzanimljivije kamere sa stanjem na cestama: NP Lučko (160.472), Tunel Sveti Rok jug (južna strana) (82.818), GP Macelj (82.403), TP Zadar (727.30), TP Split (72.714), NP Karlovac (70.570), Krčki most (51.437), Senj, INA (51.247), TP Mišnjak (48.969) te Čvor Bosiljevo II (47.115).

Reakcije korisnika na novu interaktivnu kartu su u velikoj većini slučajeva bile vrlo pozitivne.

Krajem kolovoza puštena je u pogon i mobilna verzija interaktivne karte, namijenjena *smartphone* uređajima (Apple iPhone, uređaji pogonjeni Google Android OS-om i sl.).

U istom razdoblju (1.6.-15.9.) bilježimo statistiku posjećenosti osnovnih web-stranica HAK-a (www.hak.hr) – 2,484,827 otvaranja stranica u 1,111,080 posjeta, od toga 51% posjeta dolazi s tražilica, 35% neposrednih dolazaka (direktan unos adrese u preglednik) te 14% s linkova na drugim web-stranicama. Stranica s prikazom stanja na cestama otvorena je 412,494 puta. Geografska raspodjela posjetitelja jednaka je kao i na interaktivnoj karti.

Hrvatski autoklub sedmu godinu za redom testiranjem kvalitete kampova sudjeluje u akciji „Turistički cvijet – kvaliteta za Hrvatsku“ kojom se nagrađuje iznimna kvaliteta usluga u turizmu. Uz organizatore akcije, HAK temeljem pisanih sporazuma na projektu uspješno i kvalitetno surađuje s Udrugom kampista Hrvatske (UKH) i Kamping udruženjem Hrvatske (KUH), čime je HAK objedinio dva suprotna segmenta kamping turizma – pružatelje i korisnike usluga. Svrha projekta testiranja kvalitete kampova u RH je povećanje ukupne kvalitete turističke ponude, promocija kamping turizma u Hrvatskoj i inozemstvu, zaštita interesa potrošača, te promicanje ekološki prihvatljivog turizma i mobilnosti. Rezultati testiranja prezentiraju se na završnoj turističkoj manifestaciji, Danima hrvatskog turizma.

U 2010. godine HAK provodi projekt prema Planu pripremnih mjera i aktivnosti za 2010. u četiri faze. Projektom su obuhvaćeni svi relevantni i kvalitetom usluga visoko pozicionirani kampovi, njih ukupno stotinu i jedanaest (111) podijeljenih u tri kategorije prema kapacitetu; mali kampovi (do 300 osoba), srednji kampovi (od 301 do 1500 osoba) i veliki kampovi (više od 1500 osoba), što zajedno čine preko 90% ukupnih smještajnih kamping kapaciteta u RH. U pripreмноj fazi obavljena je selekcija kampova za testiranje, modifikacija metodologije, kao i edukacija anketara. Testiranje je obavljeno prema rasporedu u razdoblju od 3. srpnja do 23. kolovoza 2010. godine u četiri (4) zemljopisno podijeljene regije, i to: Istra, Kvarner i unutrašnjost Hrvatske, Dalmacija, te Južni Jadran. Do 6. rujna upitnici testiranja su elektronski obrađeni, izvršilo se dogovorno ponderiranje vrijednosti, te su prosljeđeni KUH-u na daljnje bodovanje prema elementima za kategorizaciju kampova, što će biti završeno s 21. rujnom 2010. godine.

U razdoblju od 23. do 30. rujna 2010., a nakon završne obrade upitnika i rangiranja kampova, tročlana komisija izvršit će superviziju najbolje pozicioniranih kampova, čime će se dobiti konačni rezultati ovogodišnjeg testiranja kvalitete kampova. Objava rezultata, kao i nagrade najboljima u sve tri

kategorije, održat će se u sklopu manifestacije Dani hrvatskog turizma u Rovinju od 20. do 22. listopada 2010., odnosno međunarodnog stručnog skupa u organizaciji HAK-a.

Poseban osvrt na probleme uočene tijekom aktivnosti u 2010. godini, koje bi trebalo zajedničkim djelovanjem svih razina javnog i privatnog sektora izbjeći u slijedećoj turističkoj sezoni.

Uočeni problemi na terenu rezultat su razgovora s pružateljima usluga u kamping turizmu, kao i u nekim slučajevima izravan uvid u situaciju na terenu. Sukus tih opservacija bi bio:

Kategorizacija kampova – neriješeni imovinsko-pravni odnosi onemogućuju realnu kategorizaciju kampova prema važećim normama, čime se umanjuje vrijednost samog procesa kategorizacije, dok pružatelji usluga, po principu „manje zvjezdica – manja konkurentnost“, imaju veća ulaganja u promidžbu tj. uvjeravanje gostiju u razinu kvalitete kampa i usluga, ali i obratno.

Plaže kampova – tretiranje plaža kao sastavni dio kampa i kvalitete usluga u kamping turizmu. Problem „otvorenih“ plaža, pogotovo u naturističkim kampovima.

Promocija kamping turizma na hrvatskom tržištu, zbog potrošačkih navika prvenstveno kroz smještajne kapacitete tzv. mobilnih kućica, kao kontrapunkt apartmanizaciji obale.

Hrvatska gorska služba spašavanja

Hrvatska gorska služba spašavanja i ove godine sustavno je provodila svoj Program unapređenja sigurnosti turista i turističkih sadržaja u kojem su sagledani sigurnosni izazovi turizma na prostorima izvan urbanih sredina i javnih prometnica te se djelatno provode strateške pripreme za njegovo unapređenje. Cilj Programa je stvoriti dugoročne sigurnosne preduvjete kako bi se što bolje iskoristili prostori u prirodi izvan gradova i javnih prometnica kao prirodni potencijali za razvoj novih oblika turizma. Time se postiže produženje sezone, obogaćivanje ponude i predstavljanje Republike Hrvatske na međunarodnom turističkom tržištu kao sigurne zemlje za aktivni i atraktivni odmor. Predviđanja su se pokazala točnim jer iz godine u godinu raste broj nesreća ili opasnih stanja u kojima sudjeluju turisti u prirodi i na prostorima izvan naselja i javnih prometnica.

No problem je što još uvijek prema takvim turistima nemamo proaktivan stav i sustavni pristup. Poglavitno su mediji na pogrešan način komentirali vrlo česte intervencije u ljetnim mjesecima. Mada je HGSS doista imao vrlo puno posla u ovoj sezoni, procjenjujemo da će broj intervencija iz godine u godinu dramatično rasti. HGSS se za to sustavno priprema, pojačava svoj pogon tako da je u 2010. godini broj pripadnika HGSS-a sa 520 narastao na 750 pripadnika. Uvećan je i broj obavještajnih točaka i pojačane su ustrojstvene jedinice, te su se usvojile i neke nove kompetencije, te nabavljena nova oprema koje povećavaju učinkovitost Službe i u kurativnom i u preventivnom dijelu. Problem Republike Hrvatske nije u čestim i navodno skupim akcijama spašavanja takvih turista, nego u neprepoznavanju njihovog značaja i neumitnih trendova. Turisti koji traže otvorene prirodne ambijente za šetnju, ili druge aktivnosti, tek su preteča jednog drugačijeg turizma koji će zasigurno produžiti sezonu i donijeti nove priloge, i valorizirati prostore kontinentalne i gorske Hrvatske. Oni nisu neprilika, nego upravo prilika hrvatskog turizma, no to zahtijeva nešto veće napore u pripremi sustava za njihov prihvat, ugošćavanje i ponudu, uključujući i sigurnosnu (zemljovidni, putovi, vodiči i druga prateća ponuda), te sustav pomoći i spašavanja ali na način koji je kompatibilan sa svjetskim standardima kako bi se moglo otvoriti međunarodno tržište osiguranja koje postoji i koje nas čeka. Mediji su često pojednostavljeno prezentirali problem financiranja troškova spašavanja, mada je zapravo stvar u pripremi sustava, koji će omogućiti da se troškovi između ostalog i takvih intervencija prenesu na već postojeći sustav turističkih, putnih, životnih, ili zdravstvenih osiguranja. No neupitno je da ulaganja u sigurnost turista nije trošak nego vrlo dobro ulaganje u hrvatski turizam, kao i da je spašavanje ljudskih života neupitna obveza svake države. Marketinški efekti spašavanja i iskazane skrbi za svoje goste su veliki, jer uz zahvale koje stižu iz diplomatskih krugova stvara se i vrlo pozitivna slika o Hrvatskoj kao zemlji koja brine za svoje goste i ne žali truda da ih zaštiti.

Zbog toga su i u 2010 godini MT i HGSS sustavno nastavili sa zajedničkim programom pripreme i zajedničkih aktivnosti. To je dobar preduvjet za unapređenje turizma i turističkih sadržaja na neurbanim prostorima.

Program priprema za sezonu izvršavao se je kroz dva pravca: UNAPREĐENJE SIGURNOSTI - PREVENTIVNA AKTIVNOST I SPRJEČAVANJE NESREĆA I SPAŠAVANJE I PRETHODNA PRIPREMA I ODRŽAVANJE SPREMNOSTI SLUŽBE ZA SPAŠAVANJA U SEZONI

Od 01.01. do 20.10. 2010 godine Hrvatska gorska služba spašavanja je intervenirala u 568 akcija. Broj intervencija bi bio i veći da nije bilo sustavnog pristupa preventivi HGSS-a koji dugoročno projektira sigurnost na tim prostorima.

Edukacija za organizatore turističkih sadržaja sustavno se vrši tako da je u 2010. do sada osposobljeno oko 350 turističkih djelatnika, ili vodiča. U prethodnim godine osposobljeni su kadrovi u svim većim gradovima u Hrvatskoj, a sada se provodi i na značajnim turističkim područjima: Brač. Lastovo, Hvar, Sinj, Imotski i dr. Edukacija je provedena temeljem Zakona o Hrvatskoj gorskoj službi spašavanja, te u suradnji sa Hrvatskom gospodarskom komorom. Svi polaznici su dobili licence. Ove mjere su se pokazale kao izuzetno učinkovite, jer od kada se provode ovakve edukacije i osposobljavanja, rijetke su nesreće u organiziranim turističkim grupama.

Edukacija vodičkog kadra za područja i terene u planinama, rijekama i drugim nepristupačnim područjima. HGSS sustavno sudjeluje u osposobljavanju svih kadrova koji mogu biti osnova za kvalitetnu vodičku službu kao nužnog preduvjeta unapređenja ponude, podizanja razine kvalitete i sigurnosti usluga u svim sredinama koje imaju potencijale i mogućnosti razvoja pustolovnog turizma.

Sustavno se radilo na edukaciji, unapređenja znanja iz prve pomoći i zbrinjavanja ozlijeđenih. HGSS je vlasnik međunarodne licence International trauma life support, te je za potrebe liječnika i medicinskog osoblja održao 2 trauma tečaja, te je započeo sa sustavnom obukom laika. Radi se o osposobljavanju za vještine brze i kvalificirane pomoći ozlijeđenima u terenskim uvjetima. U 2010. U nakladi HGSS-a izdan je vrlo kvalitetan priručnik Zbrinjavanje ozlijeđenika u izvanbolničkim uvjetima, što je preduvjet kvalitetnoj obuci laika i formiranju trauma sustava u RH.

Kao sustavni pristup problemu sigurnosti HGSS je nastavio sa Projektom izrade zemljovida i planinarsko turističkih vodiča čime se dugoročno trebaju prekriti sve hrvatske planine i otoci vrlo kvalitetnim zemljovidima sa provjerenim GPS pozicijama, putovima i sl. Ove karte sadrže i sve potrebne sigurnosne i druge informacije. Zahvaljujući tim kartama promoviraju se nova područja, a uz svaku kartu izdaje se planinarsko-turistički vodič koji obrađuje sve sadržaje koje su zanimljivi sa aspekta turizma i predstavljaju prostor, povijesne i druge znamenitosti. Ovim kartama i vodičima otvaraju se nove mogućnosti turističke ponude i otkrivaju se mogućnosti korištenje mnogih prostora na kojima turizam takvog tipa nije postojao, što je posebno važno jer se radi o područjima koje je do sada bilo zapostavljeno i u kojem stanovništvo može naći nove izvore prihoda.

U 2010. godini dovršen je Vodič i karta Visa i otočja, što je pratila i sustavna priprema prostora (trasiranje i označavanje) te pripadnika novo osnovane Obavještajne točke HGSS-a. Uz pomoć HGSS-a izgrađen je i planinarski objekt na Visu koji je sadržaj koji unosi novu kvalitetu turizma na otrocima. U tijeku izrada vodiča i karte Biokova, Korčule i Medvednice, te reambulacija Omiške Dinare i Mosora. U tijeku su pripreme za izradu karte Južni Velebit. Radi se o kartama najviše kvalitete sa posebnim naglaskom na sigurnost turista i prezentiranje prostora kao turističkih resursa.

Istovremeno HGSS djeluje na digitalnoj kartografiji i bazi elektronskih podataka, te u suradnji sa distributerima GPS uređaja zajednički radi na kvalitetnijim programima sa ažurnim, provjerenim i sigurnim podacima o stazama i drugim športsko turističkim sadržajima izvan gradova i javnih prometnica. Naime sve više turista koristi GPS, ne samo kao sredstvo za orijentaciju, nego kao pomagalo u odabiru turističke destinacije.

Tiskano je 5000 adresara Službe, te 150 000 letaka i uputstva za slučaj nesreće ili opasnosti.

HGSS u granicama svojih ovlasti kontrolira sigurnost u svim nacionalnim parkovima i skijalištima, planinama, rijekama i drugim turističkim prostorima izvan gradova i javnih prometnica i na svim skupovima koje prezentiraju i promiču turističke sadržaje u ne urbanoj Hrvatskoj. Dežurstvom i prisutnošću na terenu pokriva sve pustolovne utrke, parajedriličarska, biciklistička, skijaška, penjačka i druga natjecanja i sve manifestacije visokog rizika koje se odvijaju na prostorima izvan gradova i javnih prometnica koje su najavljene i na kojima se očekuje veći broj ljudi na prostorima u prirodi. Nas

svim značajnijim skijalištima i izletištima postavljene su spasilačke baze te se provode stalna zimska dežurstva (Sljeme, Bjelolasica, Petehovac, Platak, Begovo razdolje i td.).

HGSS sustavno radi na unapređenju sustava helikopterskog spašavanja i uvođenja standarda HEMS-a (helikopterskog medicinskog prevoženja ozlijeđenih i bolesnih). I ove godine od 15.06. do 30.09. organiziran je sustav dežurstava i helikopterske pripravnosti po uzoru na europske standarde. To podrazumijeva letače spašavatelje, te specijaliziranu medicinsku i spasilačku opremu. Evidentirani su i analizirani turistički prostori i sadržaji u većini priobalnih županija. Radi se na prepoznavanju rizika i predviđanju opasnih situacija.

HGSS je sustavno radio na uređenju i kontroli penjališta, planinarskih i pješačkih staza, uvećanju sigurnosti na rijekama, izrada skloništa i dr. Trasirano je i označeno oko 80 km novih planinarskih i pješačkih staza. HGSS sustavno radi na mreži interventnih terenskih helidroma (sletišta) za potrebe spašavanja na nepristupačnim terenima. Uređeno je više pješačkih i planinarskih staza na Velebitu, Visu i Dinari. Kamešnici i dr. Iškustva govore da su prostori koji su kvalitetno pripremljeni od strane HGSS-a postali sigurniji i broj nesreća se bitno smanjio.

Sustavno se pripremaju i opremaju penjališta, te najdublji speleološki objekti u cilju uvećanja sigurnosti i učinkovitosti spašavanja.

U smislu kvalitetne pripreme prostora, ostvarena je dobra suradnja sa Upravom za zaštitu prirode, upravama nacionalnih parkova i parkova prirode, a treba još unaprijediti suradnju sa turističkim zajednicama i jedinicama lokalne uprave i samouprave. Primjerena suradnja postoji sa svim tijelima državne uprave, DUZS-om, MZSS, MMPI MORH-om, MUP-om. Posebno dobra suradnja postoji sa HGK (selektivni oblici turizma), HAK-om, HZHM i dr. U suradnji sa HGK vrši se edukacija u smislu uvećanja sigurnosti pustolovnog turizma. U 2010. Dovođen je objekt u Starigrad Paklenica gdje se tijekom sezone provode stalna dežurstva, što se pokazalo opravdanim. Zahvaljujući tome, pomoć je u tom području bila vrlo brza, a preventivnim djelovanjem izbjegnute su mnoge nesreće.

Formirane su i djelimično opremljene obavještajne točke na Braču u Imotskom, Sinju, Visu, Hvaru i na Korčulu. U postupku je formiranje još nekih stanica i obavještajnih točaka, poglavito u priobalju.

Na Planini Dinari i Kamešnici izgrađeni su novi objekti –skloništa, te označene nove pješačke i planinarske staze, što predstavlja novu turističku ponudu. Time je znatno uvećana sigurnost na tom turistički atraktivnom prostoru koje je područje pod posebnom državnom skrbi. Sustavno se pristupa trasiranju planinarskih staza na Dinari i Velebitu, koja ima veliki turistički potencijal U 2010. Započeli smo sa postavljanjem zimskih markacija..

HGSS je u pripremi za sezonu u cilju licenciranja i kondicioniranja spasilačkog kadra i pripremi Službe u prvih 9 mjeseci ove godine utrošeno je oko 80 000 sati rada i znantna materijalna sredstva.

U 2010. izostala je priprema sa helikopterima, što je veliki problem koji ugrožava sigurnost i učinkovitost, spašavatelja, posada i onih koje spašavamo. HGSS je za sezonu 2010. osigurao punu pripravnost i gotovu trenutnu spremnost od 0-24 h, 365 dana u godini.

Unapređene su sposobnosti Službe za potrage za nestalim osobama, spašavanje iz divljih voda, speleoroničko spašavanje i dr.

Hrvatska gospodarska komora

Nastupi na specijaliziranim sajmovima nautičkog, ronilačkog, pustolovnog, wellness, kulturnog i zdravstvenog turizma u organizaciji Hrvatske gospodarske komore

1. Francuska: „SALON DE LA PLONGEE“, Pariz, 15.-18.01.2010.
2. Slovenija: „TURIZEM IN PROSTI ČAS“, Ljubljana 21-24.01.2010.
3. Njemačka: „BOOT“, Dusseldorf, 23.-31.01.2010., Hrvatska turistička zajednica (HTZ) u suradnji Sekcije ronilačkog turizma (SRT) i HGK)
4. Nizozemska: „DUIKVAKER“, Utrecht, 05.-07.02.2010.
5. Italija: „EUDI SHOW“, Bologna, 12.-15.02.2010. (HTZ u suradnji SRT i HGK)
6. Rusija: „GOLDEN DOLPHIN DIVE SHOW“, Moskva, 18.-21.02.2010.
7. Njemačka: „F.R.E.E.“, Munchen, 18.02.-22.02.2010.

8. Austrija: „AUSTRIAN BOAT SHOW“, Tulln, 04.-07.03.2010. HTZ u suradnji SRT i HGK)
9. Poljska: „WIATR & WODA“, Varšava, 11.03.-14.03.2010.
10. Francuska: „SPA & BEAUTE“, Paris, 13.-15.03.2010.
11. Srbija: „32. MEĐUNARODNI SAJAM NAUTIKE“, Beograd, 25.-28.03.2010.
12. Velika Britanija: „DIVE SHOW“, London, 27.-28.03.2010. (HTZ u suradnji SRT i HGK)
13. Japan: „MARINE DIVING FAIR“, Tokyo, 02.-04.04.2010. (HTZ u suradnji SRT i HGK)

Održana prezentacija „Mogućnosti razvoja kvalitete pružanja usluga turističkog vođenja sukladno novim trendovima u turizmu“, 21.02.2010., Trogir, u suradnji sa Zajednicom društva turističkih vodiča Hrvatske (ZDTVH), uz Međunarodni dan turističkih vodiča

Održane četiri prezentacije za turističke brodare na temu „Sustav upravljanja sigurnošću“, u suradnji s Hrvatskim registrom brodova (HRB)

Održan tečaj za izobrazbu nautičkih i ronilačkih informatora za specijalizirane sajmove u inozemstvu, u suradnji s Hrvatskom turističkom zajednicom

Održana dva TAIEX seminara: „Zakonodavstvu u EU u području standarda, normi i kvalifikacijskog okvira u edukaciji turističkih vodiča“, i „Razvoj održivih turističkih urbanih i arheoloških mikro-destinacija“, u suradnji s HGK - Sektor za međunarodne odnose, te AKM Seminar „Kreativni turizam – kreativne destinacije“

Održana prezentacija HGK – Sektora za turizam: Održivo upravljanje plažama u turizmu / sustav klasifikacije plaža prema položaju, opremljenosti i namijeni u cilju održivog gospodarskog korištenja, Mali Lošinj – radionica MZOPUG, Odjel za zaštitu mora, 16.04.2010.

Održana edukacijska prezentacija na temu „Koncesijska problematika turističkog sektora na morskoj obali“ i prezentacija projekta „Nacionalni portal – upravljanje i gospodarenje pomorskim i podmorskim dobrom Republike Hrvatske“, Dubrovnik, 20.04.2010.

Održana edukacijska prezentacija na temu „Koncesijska problematika turističkog sektora na morskoj obali“ i prezentacija projekta „Nacionalni portal – upravljanje i gospodarenje pomorskim i podmorskim dobrom Republike Hrvatske“, Zadar, 10.05.2010.

Implementacija sustava međunarodne certifikacije „EUF Certification International“, u skladu s međunarodnom normom EN 14467/ISO 24803 – Usluge rekreativnog ronjenja – Uvjeti za pružatelje usluga rekreativnog ronjenja sa samostalnom ronilačkom opremom, u prva dva ronilačka centra u Hrvatskoj u Zadru i Dubrovniku, 20-23.05.2010.

Provedena obuka / program osposobljavanja za nositelje i organizatore turističkih sadržaja u prirodi, u suradnji Hrvatske gorske službe za spašavanje i HGK za članice Zajednice pustolovnog turizma pri HGK, 27-28.05.2010.

Održana edukacijska prezentacija na temu „Koncesijska problematika turističkog sektora na morskoj obali“ i prezentacija projekta „Nacionalni portal – upravljanje i gospodarenje pomorskim i podmorskim dobrom Republike Hrvatske“, Pula, 10.06.2010.

Ativnosti Poslovnog kluba za kulturni turizam na temu kulturno-turističkih proizvoda / kulturnih / tematskih ruta:

1. „Kulturna ruta sv. Martina iz Toursa“, udruga „Baština svetog Martina“ – kulturni centar sv. Martina, Hrvatska, s ciljem unapređenja razvoja kulturnog / ruralnog turizma Hrvatske
2. „Turistički proizvod kulturnih ruta na primjeru Feničanske rute“, Europski institut za kulturne rute
3. „Tehničko upravljanje rutom Transromania – Romaničke rute europske baštine“, Transromania
4. „Uključivanje hrvatskih kulturnih ruta u europske kulturne rute“
5. „Nove kulturne atrakcije na turističkim itinererima“
6. „Istarski tematski putovi – „Parenzana“, „Fortifikacijski prstenovi grada Pule i okolice“ i „Tematski putevi Zagrebačke županije“

Realizirana suradnja s HTZ za potrebe organizacije poslovne radionice na temu: „Nautički turizam u Hrvatskoj“, Helsinki, 18.02. 2010., Finska

U suradnji sa Predstavništvom HGK Beograd, Srbija održane su prezentacije na temu „Konceptija i potencijal razvoja kulturnih ruta kao temelj priprema EU projekta Sava CULTour“, 09.02.2010. u Morović, Srbija i 08.03.2010. Ljubljana, Slovenija

HGK u suradnji „Worldhotels“ održala je „road show“ prezentacije na temu promocije marketinškog lanca hotela „Worldhotels in Croatia“, u Zagrebu, Splitu i Dubrovniku (15.-17.02.2010.)

U suradnji sa HGK, Centar za poslovne informacije i HBOR održan je seminar na temu: “Kako doći do financijskih sredstava uz nove mjere Vlade RH za gospodarski oporavak i razvitak”, 15.03.2010., Zagreb

U suradnji sa Županijskom komorom Vukovar i HGK – Komorom Zagreb realizirana je prezentacija turističkih mogućnosti Vukovarsko-srijemske županije – road show prezentacije po hrvatskim gradovima od 22.-27.03.2010. (Zagreb, Čakovec, Rijeka, Pula, Zadar, Split)

Delfski Forum o europskim kulturnim rutama, održana prezentacija „Ekonomski model kulturnih ruta“ Delphi, Grčka, 17.-18.04.2010.

Nastavak suradnje s Hrvatskim zavodom za norme i Austrian Standards Institute iz Beča na uvođenju međunarodnog standarda kvalitete „EUF Certified“ (European Underwater Federation Certified) za pružatelje usluga rekreativnog ronjenja. Održan je seminar za obuku lokalnih prosuditelja (auditora) za certificiranje pružatelja usluga rekreativnog ronjenja u Hrvatskoj, a implementacija i certifikacija prvih ronilačkih centara u Hrvatskoj je u tijeku.

Nastavak projekta „Pouke baštine – za gradnju u hrvatskome priobalju“, I. faza, kroz reprint knjige „Pouke baštine – za gradnju u hrvatskome priobalju“ - komercijalno kontinuirano namijenjene zainteresiranom ciljanom tržištu, kao prilog inicijativama za zaštitu identiteta prostora hrvatskog priobalja.

Ažurirana baza podataka turističkih seljačkih obiteljskih gospodarstava, za potrebe izrade prvog nacionalnog kataloga “Ruralna Hrvatska”, u suradnji s HGK, MT i HTZ.

U tijeku realizacija prvog nacionalnog kataloga „Online Nautička Hrvatska – charter”.

U tijeku ažuriranje baze podataka turističkih brodara Hrvatske - kružna putovanja / nautički izleti, za potrebe izrade prvog nacionalnog kataloga “Nautička Hrvatska – turistički brodari”, u suradnji s HGK, Hrvatskom obrtničkom komorom i HTZ.

Realizirana izrada prvog nacionalnog kataloga „Wellness Hrvatska 2009/2010.“, u suradnji s Grupacijom wellness turizma pri HGK i HTZ.

U tijeku ažuriranje baze podataka prvog nacionalnog kataloga „Wellness Hrvatska za 2011“ u suradnji s Grupacijom wellness turizma pri HGK i HTZ.

U tijeku realizacija prvog nacionalnog kataloga „Online Ruralna Hrvatska“

Pokrenuta suradnja članica HGK - tvrtki, te drugih pravnih i fizičkih osoba u djelatnosti pružanja usluga u različitim oblicima obiteljskog smještaja i posebnim oblicima turizama Hrvatske, radi kvalitetnijeg međusobnog povezivanja, standardiziranja usluga obiteljskog smještaja, brendiranja paket aranžmana u obiteljskom smještaju - “difuzni hotel”, radi unapređenja organiziranog dovođenja gostiju u turistička odredišta kopnene i obalne Hrvatske, prolaskom kroz više njenih dijelova/ regija.

U tijeku osnivanje „Zajednice wellness turizma – medical wellness standardizacija usluge“

Hrvatska obrtnička komora

Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva, Hrvatska gospodarska komora i Hrvatska obrtnička komora 5. svibnja su u HGK predstavili zajednički projekt **“Vrijedne ruke”**, usmjeren na promociju proizvoda tradicijskih i umjetničkih obrta, domaće radinosti, obiteljskih poljoprivrednih gospodarstava i malog gospodarstva. Budući da Hrvatska obrtnička komora, s ciljem upozoravanja na potrebu očuvanja i razvoja starih, dijelom autohtonih hrvatskih obrta kojima prijete izumiranje, u skladu s Pravilnikom o tradicijskim i umjetničkim proizvodima/ uslugama, od 2009. godine dodjeljuje znak tradicijskim i umjetničkim proizvodima/ uslugama. Stoga je za potrebe promidžbe izrađeno 300 CDa s prezentacijama svih nosioca Znaka i Uvjerjenja koji su predstavljeni s nekoliko fotografija i popratnim tekstom.

U sklopu promidžbenih aktivnosti koje provodi Odjel za organizaciju rada cehova Hrvatske obrtničke komore, a vezano uz projekt Tradicijski i umjetnički obrti, izrađen je poseban modul na internetskim stranicama HOK-a, www.hok.hr. Na taj su način svi obrti koji su nosioci Znaka i Uvjerenja tradicijski odnosno umjetnički obrt predstavljeni javnosti s nekoliko informacija. Budući da se u sklopu svakog komisijskog pregleda radionice podnositelja zahtjeva izrađuje opsežna foto-dokumentacija te zapisnik o pregledanom, navedena dokumentacija korištena je za izradu prezentacije svakog od pojedinih obrta. Tako je svaki obrt biti predstavljen s desetak i više fotografija (ovisno o obrtu) i opisom koji sve zainteresirane upozna ne samo s proizvodima obrta, već i s poviješću njihovih vlasnika, specifičnosti proizvodnog procesa, vrstama korištenih tehnika, alata i sličnim korisnim i zanimljivim podacima. Svaka prezentacija započinje s osnovnim podacima o obrtu, proizvodima i uslugama kojima je znak dodijeljen te kontakt podacima obrta (adresa, telefon/mobitel, e-mail, web).

Izmijene Zakona o ograničavanju uporabe duhanskih proizvoda stupile su na snagu 10. travnja 2010. Tijekom mjeseci veljače, ožujka i travnja, te od početka primjene u kontinuiranom smo kontaktu s Ministarstvom zdravstva i socijalne skrbi, te Sanitarnom inspekcijom. Isto tako održani su i radni sastanci u pogledu pojedinih nejasnoća koje su se tijekom vremena pojavile na terenu prilikom primjene Zakona. Iako postoji još nekoliko otvorenih pitanja; u dijalogu sa Sanitarnom inspekcijom i Ministarstvom pokušavali smo maksimalno olakšati našim ugostiteljima prilagodbu svojih lokala odredbama ovog zakona. Predstavnici Ceha ugostitelja u kontinuiranim sastancima u Ministarstvu zdravstva i socijalne skrbi, osim već poznatih mogućnosti dopuštenja pušenja u objektima manjim od 50 kvadrata, odnosno uvođenja zasebnog prostora za pušenje u većim restoranima uz upotrebu ventilacije, dogovorili su i određene ustupke. Isto tako održano je nekoliko sastanka s proizvođačima, ovlaštenim osobama za davanje nalaza i mišljenja pravnih ili fizičkih osoba registriranih za izradu i montažu opreme za ventilaciju i klimatizaciju. Zaključak Ceha je da je u odnosu na početne pozicije i usvojene odluke Upravnog odbora postignuto dosta, iako na terenu postoje problemi uvođenja.

U okviru 52. MOS-a na Zagrebačkom velesajmu održan je okrugli stol za ugostitelje na temu "Ugradnja ili dogradnja sustava ventilacije i filtracije temeljem Zakona o ograničavanju uporabe duhanskih proizvoda – iskustva u primjeni". Na okruglom stolu sudjelovali su predstavnici ugostitelja s područja Zagreba i Zagrebačke županije, kao i pravne ili fizičke osobe registrirane za izradu i montažu opreme za ventilaciju i klimatizaciju te predstavnici sanitarne inspekcije. Cilj je bio na jednom mjestu okupiti sve relevantne čimbenike u pogledu ispunjavanja svih zakonskih obaveza za uspostavu prostora za pušenje ili pušačkog prostora.

U svibnju u Ministarstvu turizma održan je radni susret o promociji hrvatske gastronomije, na kojem su uz ministra Damira Bajsa sudjelovali predsjednik Ceha ugostitelja HOK-a Zlatko Puntijar, pomoćnik direktora HTZ-a Milo Sršen, te predsjednik Saveza kuhara mediteranskih i europskih regija (SKMER) Miro Bogdanović.

Tijekom prvih devet mjeseci održano je nekoliko radnih sastanka s ministrom turizma, državnim tajnicima i drugim predstavnicima Ministarstva. Teme sastanka bile su pripremne aktivnosti za ovogodišnju turističku sezonu, sudjelovanje Ceha u raznim aktivnostima ministarstva, rad na poboljšanju i podizanju kvalitete ugostiteljske usluge i sl.

Ministarstvo turizma i Ceh ugostitelja i turističkih djelatnika HOK-a uspostavili su suradnju na zajedničkom projektu u pogledu definiranja hrvatske autohtone eno-gastronomске ponude i bređiranja hrvatske kuhinje, odnosno definiranja «hrvatskog restorana». Temeljem zajedničke suradnje Ministarstva turizma, Ceha ugostitelja i turističkih djelatnika HOK-a i Hrvatskog kuharskog saveza, osnovana je Radna skupina radi pripreme prijedloga Projekta Hrvatske autohtone eno-gastronomске ponude, bređiranje hrvatskog restorana/kuhinje. Radna skupina utemeljena na zakonskim osnovama, predložiti će ministarstvu turizma program za realizaciju ovog projekta, sukladno izmjenama i dopunama Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti. Ovim izmjenama zakona, a na temelju suradnje HOK-a s ministarstvom omogućeno je uvođenje posebnih standarda i oznaka kvalitete za pojedine vrsta ugostiteljskih objekata iz skupina „Restorani“ i „Barovi“, radi obogaćivanja raznolikosti ugostiteljske ponude i stvaranja uvjeta za bređiranje pojedinih vrsta ugostiteljskih objekata, pa tako npr.

brendiranje restorana kao hrvatskog restorana/kuhinje, eko restorana i sl., te je određena nadležnost za izdavanje rješenja kojima se dodjeljuje posebni standard, odnosno oznaka kvalitete.

Ceh ugostitelja i turističkih djelatnika HOK-a podržao je amandman na tekst Konačnog prijedloga Zakona o izmjena i dopunama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, a koji se odnosi na izuzeće restorana i ostalih objekata za pripremu i usluživanje hrane od plaćanja indirektna spomeničke rente. Naime, u članku 4. Konačnog prijedloga Zakona o izmjena i dopunama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, u članku 114.a stavku 1., stoji da spomeničku rentu po stopi od 0,05 % od godišnjeg prihoda trebaju plaćati i „56.10. Djelatnosti restorana i ostalih objekata za pripremu i usluživanje hrane“. Amandman je dostavljen Odboru za turizam kao matičnom tijelu, te zainteresiranom odboru za njegovu primjenu u turizmu.

Temeljem suradnje s Ministarstvom turizma očitovali smo se o prijedlozima na izmijene i dopune Zakona o ugostiteljskoj djelatnosti, kao i na Zakon o pružanju usluga u turizmu. Svoje očitovanja dostavili smo u suradnji s područnim obrtničkim komorama, te donijeli jedinstveni stav o prijedlogu izmjena/promjena na Cehu. Predložene izmijene nisu u suštini krucijalne za ugostiteljstvo općenito, veće su izmijene fokusirane na podizanje standarda u dijelu seljačkog domaćinstva, kažnjavanja rada na crno, jasnijeg definiranja rada turističkih agencija i sl.

Tijekom godine održana su 4 radna sastanka Odbora za turizam na koje su pozvani i predstavnici HOK-a. Aktivno smo sudjelovali u raspravama vezanim na pripreme institucija za turističku sezonu, kao i u aktivnostima vezanim uz zakonodavstvo.

Na jednom od radnih sastanka u Ministarstvu turizma, predstavljen je materijal na temelju kojeg je objavljen javni natječaj za izradu Strategije razvoja hrvatskog turizma. Hrvatska obrtnička komora, Ceh ugostitelja i turističkih djelatnika HOK-a, partner su ministarstvu u mnogobrojnim projektima, tako će biti partner u izradi Strategije, s napomenom da je osnovana radna skupina za praćenje izrade Strategije u koju je imenovan i naš predstavnik.

Hrvatske vode

Hrvatske vode ne sudjeluju direktno u mjerama i aktivnostima u provedbi turističke sezone u 2010. godini, već to čine posredno putem ulaganja u razvoj javne vodoopskrbe i odvodnje na cijelom području Republike Hrvatske, s osobitim naglaskom na otoke i priobalje, te putem zaštite od štetnog djelovanja voda.

Javna vodoopskrba na području otoka i priobalja je zadovoljavajuća, te ni u 2010. godini nije bilo većih problema u vodoopskrbi tijekom turističke sezone. Međutim, sustav javne odvodnje nije posve zadovoljavajući, no situacija se postupno poboljšava uz velika ulaganja. Ulaganja u javnu vodoopskrbu na području priobalnih županija u 2010. godini iznose cca 96 milijuna kuna odnosno u javnu odvodnju cca 189 milijuna kuna, od čega ulaganja kroz Projekt zaštite od onečišćenja voda na priobalnom području iznose cca 127 milijuna kuna.

Naglašava se da su konkretne mjere i aktivnosti u javnoj vodoopskrbi i odvodnji u nadležnosti komunalnih poduzeća i lokalne samouprave s kojima Hrvatske vode usko surađuju.

U području zaštite od štetnog djelovanja voda Hrvatske vode su tijekom 2010. godine sudjelovale u provedbi zaštite ljudi i materijalnih vrijednosti od poplava u skladu s Državnim planom obrane od poplava uz izravnu suradnju s Državnom upravom za zaštitu i spašavanje, županijama i drugim jedinicama lokalne samouprave. Prema potrebi, mjere zaštite i spašavanja ljudi i materijalnih vrijednosti provode se tijekom čitave godine. Ulaganja u preventivnu i inžvanrednu obranu od poplava, te kapitalnu izgradnju objekata za zaštitu od štetnog djelovanja voda u 2010. godini iznose cca 68 milijuna kuna na područjima s dominantnom turističkom djelatnošću.

IV ZAKLJUČAK

Svjesna činjenice da konkurentske zemlje neće dozvoliti da se ponovi minus prošle godine te da je gospodarski oporavak primjetan, iako spor, Hrvatska je u izazovnu i zahtjevnu 2010. godinu ušla spremna i s nizom novih mjera. Tome svjedoče službeni podaci za prvih 8 mjeseci 2010. godine, odnosno porast ostvarnog broja dolazaka i noćenja od 3% u odnosu na prošlu godinu.

Gospodarski oporavak globalnog gospodarstva je nastupio, ali je spor, pa će i 2011. za Hrvatsku biti godina borbe za svakog gosta. To znači nastavak intenzivne aktivnosti u javnom i privatnom sektoru, promptno djelovanje u skladu s promjenama tržišnih trendova.

Da bi mjere i aktivnosti za turističku 2011.godinu bile učinkovite i ulaganja opravdana, potrebno je tijekom pripreme uzeti u obzir u sve činitelje, kako pozitivne, tako i oni ograničavajuće, negativne:

POZITIVNI	NEGATIVNI
<ul style="list-style-type: none"> → pojačana i pravovremena dodatna ulaganja u promociju → dobro osmišljena i realizirana nacionalna marketinška politika HTZ-a → pravovremeno doznačavanje sredstava iz Državnog proračuna za promociju → pojačana ulaganja u obogaćivanje i kvalitetu turističke ponude Hrvatske → sufinanciranje projekata edukacije i obrazovanja iz Državnog proračuna djelatnika u turizmu → donošenje novih propisa iz područja ugostiteljstva → paušalni obračun i naplata boravišne pristojbe i poreza za građane iznajmljivače → stalna ulaganja u kvalitetu cestovne infrastrukture → pojačani brodski i trajektni promet → intenzivniji zračni promet → koordinirane aktivnosti na poboljšanju protočnosti na granicama, cestama, lukama → organizirana i dobro pripremljena protupožarna zaštita → aktivnosti na razminiranju miniranih područja → dobro pripremljena i efikasna služba spašavanja – „112“ → dobro organizirana i efikasna služba tehničke pomoći na cesti te informiranja motoriziranih građana o stanju u cestovnom prometu → adekvatna organiziranost službe hitnog zračnog medicinskog prijevoza za ozlijeđene i oboljele osobe na području RH → adekvatna organiziranost timova hitne medicinske pomoći na državnim cestama → turističke ambulante u turističkim odredištima → aktivnosti na sanaciji otpada → kontinuirana ulaganja u komunalnu infrastrukturu → koordinirane akcije na uređenju turističkih odredišta → ulaganja u smještajne objekte i prateće sadržaje i izgradnja novih hotela 	<ul style="list-style-type: none"> → nestabilno stanje na međunarodnom tržištu: <ul style="list-style-type: none"> - Posljedice globalne financijske krize na svjetskom tržištu - strah od terorističkih napada - novi nemiri u svijetu - nestabilne cijene nafte i naftnih derivata - strah od prirodnih katastrofa (poplave i požari velikih razmjera, jaki orkanski vjetrovi....) → negativan odjek kod turista i prijevremeni odlasci zbog nepoštivanje uredbi i odluka o vremenskim razdobljima prekida građevinskih, komunalnih i drugih radova u turističkim odredištima → nezadovoljstvo turista zbog nepoštivanja odredbi Zakona o zaštiti od buke → još uvijek nedovoljno riješeno pitanje sanacije otpada u nekim mjestima → nedovoljno riješeno pitanje komunalne infrastrukture u pojedinim područjima priobalja (problem pitke vode, crnih jama, kanalizacije – potrebna detaljna modernizacija i izgradnja komunalne infrastrukture) → nedovoljna organiziranost plasmana ponude soba i apartmana građana iznajmljivača → nedovoljno smještajnih objekata, posebice više kategorije → veliki dio kapaciteta u komercijalnim objektima van funkcije → loša prometna povezanost turističkih odredišta međusobno i s atraktivnim lokacijama → nedovoljno angažiranje lokalnih jedinica, turističkih zajednica i gospodarskih subjekata u pripremama za turističku godinu → još uvijek nezadovoljavajuća turistička i ugostiteljska ponuda, posebice za zahtjevnije goste → spor razvoj i djelovanje destinacijskog menadžmenta → nezadovoljavajuća stručnost i educiranost kadrova u turizmu i ugostiteljstvu → neprofesionalno ponašanje zaposlenih u turizmu i

<ul style="list-style-type: none"> → podizanje kategorije postojećih smještajnih objekata → pojačani nadzor i kontrole Državnog inspektorata uz veća ovlaštenja sukladno „Zakonu o ugostiteljskoj djelatnosti“ i „Zakonu o pružanju usluga u turizmu“ → pojačane aktivnosti pomorske policije s ciljem suzbijanja „crnog chartera“ → jačanje koordinirane aktivnosti radi većeg udjela kvalitetnih domaćih poljoprivrednih i prehrambenih proizvoda 	<p>ugostiteljstvu, ali i u drugim uslužnim djelatnostima</p> <ul style="list-style-type: none"> → nedovoljna usklađenost radnog vremena uslužnih djelatnosti s potrebama turista
---	---